

ΤΟ ΤΡΑΓΑΔΙΟΝ

ΤΟΥ

ΔΟΚΗΣΙΟΦΟΥ

ἢ

Αὐτοσχέδιος ἀπάντησις

ΕΙΣ ΤΟΝ Κ. Γ. ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΝ

ὑπό

Δ. Τ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ

Φοιτητοῦ τῆς Φιλοσ. Σχολῆς τοῦ Πανεπ.

ΑΘΗΝΗΣ

ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ.

1855

3597

9091
AKAΔHMIA

AOHNAN

BER

ΤΟ ΤΡΑΓΑΔΙΟΝ

ΤΟΥ

ΔΟΚΗΣΙΣΟΦΟΥ

ἢ

Αὐτοσχέδιος ἀπάντησις

ΕΙΣ ΤΟΝ Κ. Γ. ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΝ

ὑπὸ

Δ. Τ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ

Φοιτητοῦ τῆς Φιλοσ. Σχολῆς τοῦ Πανεπ.

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ,

1855

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΤΟΜΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ

8

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

188

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

1888

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

1888

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Τῆς ἀνασκευῆς ταύτης τὸ πρῶτον μέρος κατε-
σπευμένως συντάξαντες εἰχομεν καταχωρίσῃ ἐν τῇ
ἐφημερίδι τοῦ Πρωῖνου Κήρυκος, ἔχοντες κατὰ
νοὺν νὰ περιλάβωμεν καὶ τὸ ἐπίλοιπον μέρος αὐτῆς
ἐν δυσὶν ἢ τρισὶ, τὸ πολὺ, φύλλοις τῆς ἐφημερίδος.
Ἐπειδὴ ὅμως εἶδομεν ὅτι ἡ διατριβὴ λεληθότως ὑ-
πεδύετο χαρκτηῖρα σπουδαιότερόν πως καὶ ἐκτενέ-
στερον, οὐδ' εἶχεν ἤδη τι τὸ παρεμφερὲς πρὸς ἐφημε-
ρίδια φιλολογικὰ ἄρθρα, νομίσαντες ὅτι ἐνέχει πᾶς
καὶ τι οὐ πάντῃ ἀνάξιον μελέτης σοβαρωτέρας τὰρ
τῇ περὶ τὰ γράμματα σπουδαζούσῃ ὁμήλικι νεολαίᾳ,
ἐπιμόνοις προτροπαῖς φίλων ὑπέεικοντες, ἐγνώμεν τὴν
ἐν ἰδίῳ βιβλιδίῳ ἔκδοσιν τῶν μικρῶν τούτων φιλο-
λογικῶν μελετημάτων. Ἐν τῇ ἀνασκευῇ ταύτῃ ὑ-
πάρχουσιν ἴσως τινὰ τὰ εὐτραπελωτέρον καὶ δὴ καὶ ἀ-
νοικειότερον πρὸς σπουδαίαν φιλολογικὴν ἀναίρεσιν
εἰρημένα, ἴσως δέ που καὶ δηκτικώτερον τοῦ Κ. Γ. Χ.
ἡψάμεθα. Πρὶν ἢ ὁ ἐπιεικὴς ἀνεγνώστης ἀδίκιαν τινὰ
καταγνῶ ἡμῶν, παρακαλεῖται ἵνα διεξέλθῃ πρότε-
ρον μίαν ἡντιναδὴποτε σελίδα τοῦ Ἐπιδορπίου,
καὶ τότε πεπείσμεθα ὅτι συγχωρηθήσεται ἡμῖν καὶ
εἴτις που ἐξεῖρήνῃ τοῦ καλάμου ἡμῶν κερτομία.
Πλὴν δὲ τούτου πολλαὶ τινες ἴσως ὑπάρχουσιν ἐν
τῇ Ἀπαντήσῃ ταύτῃ παλιλλογίαι καὶ ἀταξίαι καὶ
δυσαναλογίαι τῶν μερῶν τὴν τε ἔκτασιν καὶ τὸ
ποιόν· ἀλλ' ὅμως καὶ τούτου τὴν συγγνώμην ἐλπί-
ζομεν παρὰ τοῦ εὐμενοῦς ἀναγνώστου, ἐνθυμουμέ-
νου πάντοτε ὅτι ἐφημεριδίου, ὡς προείπομεν,
διατριβῆς σύνταξις ἦτο ὁ ἀρχικὸς ἡμῶν σκοπός.

Ἐγγραφον Ἀθῆνησι. Τῇ 12 Ἰουνίου 1855.

Δ. ΤΡΑΝΤΑΛΛΙΔΗΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

ΤΟ ΤΡΩΓΑΛΙΟΝ ΤΟΥ ΔΟΚΗΣΙΣΟΦΟΥ,

ἢ

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ

Γ. ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΝ.

«...Tu saevas imponis leges,
Ut praeceptori verborum regula constet,
Ut legat historias, auctores non erit omnes,
Tanquam ungues digitosque suos

Declamare doces, o ferrea pectora Vecti! (α)

(Juvenalis Satir. VII. γ.

328—331, et 148).

ΠΡΟ ὀλίγων ἡμερῶν ἐξεδόθη φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον
«Τὸ Ἐπιδόρπιον τοῦ Γραμματοφάγου ἢ ὁ αὐτόβλητος Σου-
τσοκρούιτης, ὑπὸ Γ. Χ. Ἀθήνησι. Τύποις Χ. Νικολαΐδου
Φιλαδελφείως. 1855.»

Τίς ὁ τοῦ β. β. τοῦτου συντάκτης ἡγνοῦμεν μέχρι τινος.
Ἀνγκυρόντες ὁμῶς μέχρι τέλους αὐτό, ἐπέσθημεν ὅτι εἴ-
ναι ὁ Κύριος Χρυσοβέργης, ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει διευ-
θυντῆς τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Κράτους, πρώην δι-
δάσκαλος ἐν Κωνσταντινουπόλει, πρώην διευθυντῆς τῆς ἐν
Σμύρῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, πρώην Γυμνασιάρχης Ναυ-
πλίας, πρώην . . . πλείονα τοῦτω δὲν γνωρίζομεν, ἐπειδὴ

(α) Ὁ τελευταῖος τῶν στίχων τούτων ἔχει ἔννοιαν εἰρωνικὴν
τοιάνδε που «βοῶν διδάσκεις, ὦ σὺ σιδηρόσπλαγγε Βέκτιε!» ἢ
ἐλευθερώτερον, «Βοῶν διδάσκεις· ἀλλ' ἔχεις σὺ, Βέκτιε, στένονα
χαλκᾶ;»

οὔτε ἐμάθομεν, οὔτε ἐφροντίσαμεν ποτε νὰ μάθωμεν αὐτὸ πού κρταί ἡ σκυφίτι του. »

Ὁ ποιός τις ἐστὶν ὁ Κύριος Χρυσοβέργης δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν ἡμεῖς, ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς διδάξῃ ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ τὰς ιδιότητας, τὰ προσόντα καὶ τὰ προτερήματά του. Αἱ ιδιότητες αὐταὶ εἰσι, κατ' αὐτὸ τὸ λέγειν τοῦ Κ. Συγγραφεως, διτταί, ἤτοι καταρατικαὶ καὶ ἀποφατικαί. Καὶ καταρατικαὶ μὲν ιδιότητες αὐτοῦ εἰσιν αἱ ἐξῆς, οὗ ΕΚΕΙΝΟΣ (6) ιδιότροποι, ἀσυμβίβατοι, ὅστις τρώγεται μὲ τὰ βούχά του καὶ ἐβλήθη νὰ διορθώσῃ τὸν κόσμον, καὶ τὰ μὲν ἀπελέκητα ξύλα νὰ λειάνῃ, εἰς δὲ τὰ στρεβλά νὰ δώσῃ τὴν δέουσαν εὐθυμίαν », ὡς δ' ἔπο, εἶπεν, un diable d'Anglais capricieux. Ἀποφατικαὶ δὲ αἱ ἐξῆς « Δὲν εἶναι οὔτε ζευγηλάτου υἱός οὔτε κυρτοφειρίας, ἀλλ' οὐδὲ ἀκεστοῦ ὄπῳ, φρονὴ καὶ πράττει ἄξια τῆς καταγωγῆς του, ὡς ὁ Αἰσχίνης τὰ βάρβα καρῶν, ἢ τὸ μέλαν τρίβων καὶ δύο ἢ τρία γράμματα ἐμαθὼν, ἀλλ' οὐδὲ μέλος τῶν ἀπατόρων, τῶν ἀμνητόρων, τῶν ἀγενεαλογήτων κατὰ τὴν τάξιν Μεληχιστέλ ... τῆς Ἰζάβελ ... » καὶ τὸ μέγα ἔλεος ἐν τοῖς πέρασιν. Ἀμήν.

Ὡς ἐν τῇ γραμματικῇ συντάξῃ τὸ ῥῆμα ὁτέ μὲν λέγεται ὁτέ δ' ἐννοεῖται ἔξωθεν, οὕτω καὶ τοῦ βιβλίου τούτου ὁ σκοπὸς ὑπάρχει διττός, λεγόμενος τε καὶ ἔξωθεν ἐννοούμενος. Λεγόμενος μὲν ὑπάρχει ὁ ἐξῆς « νὰ ἐξετάσῃ ἀπαθῶς καὶ ἀμερολήπτως τὸν τῶν Σουτσείων συντάκτην ἐν τῇ περὶ τὴν γραμματικὴν ἐμπειρίαν τὴν τε τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων προκοπῇ αὐτοῦ σχετικῶς πρὸς τὸν εὐμενέ-

(6) Τὸ ἐκεῖνος τοῦτο δὲν ἔγραψεν ὁ Κ. Χρυσοβέργης mal à propos, ἐπειδὴ ἅπαντες γνωρίζομεν τί σημαίνει ἡ ἀνωμμία αὕτη ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ.

στα ἐπικριθέντα Κ. Π. Σούτσον ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΦΙΛΟΜΑΘΟΥΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ, ἐπειτα καὶ ἀσχέτως καὶ γυμνὸν πάσης ξενικῆς ἐπικουρίας διὰ τοὺς ἐξῆς δυο λόγους, α.) ὅπως πεισθῇ αὐτός (ὁ σοιτάκτης τῶν σοιτσίων) ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ὅτι οὐδὲν πάθος ἐκίνησεν αὐτὸν ἀρχήθεν εἰς τὴν ἐπίκρισιν τῆς παιδείας αὐτοῦ, ἀλλ' ἀκριφνῆς ζῆλος ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐκκλείας, ὃπερ ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ ἔδωκεν (ὁ Κ. Χρυσοβέργης) τρανώτατα καὶ ἀναμφισβήτητα δείγματα, τιμῶν καὶ αὐτὸν (τὸν Κ. Ἀσώπιον), κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ συνιστῶν ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ πρὸς τοὺς πυνθανομένους, β.) ὅπως γείνη κατὰδὲλλον οἶον θησαυρὸν περιέχει ἐν ἑαυτῇ ἡ Ἀχαΐς γῆ, ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου ἐξαίρετικά δαψιλεύει τὸ ἔθνος προνόμια γνῶμη καὶ προβουλεύματι καὶ ψηφισματι οἷς ἐπιτέτραπται. » Καὶ οὗτος μὲν ὁ σκοπὸς ὁ λεγόμενος· ἔξωθεν δ' ἐννοούμενος σκοπὸς εἶναι τὸ ὅτι ὁ Κύριος Χρυσοβέργης θέλει πάλιν « νὰ φηγωθῇ μὲ τὰ ῥοῦχά του καὶ τὸ μὲν ἀπαλέκητον ξύλον (τὸν Κύριον Ἀσώπιον δηλ.) νὰ λειάνῃ, εἰς δὲ τὰ στρεβλὰ ξύλα (τὸν Κύριον Φαρμακίδην δηλ. Θ. Μανούτην, Φ. Ἰωάννου, κτλ.) νὰ δώσῃ τὴν δέυσαν εὐθυωρίαν. » Καὶ ὁ σκοπὸς οὗτος πανταχρῶς τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ οἶον αὐτόματος προφαίνεται. Ὡς δὲ Δὸν Κισσῶτος· μάχας φιλολογικὰς καὶ πολέμους, ὁ ἄνθρωπος πρὸς πάντα παντοῦ ὀνειρεύεται.

Ὡς ἐπὶ χρυσάντυγος βιβηκῶς ἄρματος τοῦ Ἐπιδορπίου, ὁρμῇ ἐλαύνει ἐπὶ σύμπαντας τοὺς λογίους, καὶ διζυγίᾳ καταρρίπτει αὐτῶν τὸ πῦρ τοῦ περὶ Δημιουργίας λέξεων ἐγχειριδίου, καὶ μυριάδας νεκρῶν βλέπων κατὰ φαντασίαν πεσόντας, δὲν ἀρκεῖται ὁ ἄπληστος εἰς τὰ αὐτὰ θέματα, ἀλλὰ νομίζων ὅτι βλέπει μακρόθεν φεύγοντας προτροπάδην πολιτικούς, καὶ Νομικούς καὶ Θεολόγους καὶ Φιλολόγους ὡς τοῦ Cervantes ὁ περιώνυμος φωνεῖ ἥρως « στήτε, στήτε

καὶ ὑμεῖς· μὴ φέγετε· ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι καὶ ἐφ' ὑμᾶς. Ἡ Μετὰ φονικωτάτην δὲ ἀνεμομυλομαχίαν, τὰ μὲν ἀπελέκτα ξύλα λειάναι, εἰς δὲ τὰ σπρεβλά δοῦν τὴν δέουσαν εὐθυωρίαν, ἀσθμαίνων καὶ ἰδρωτὶ περιρρέσμενος, ἀναβοᾷ Ἀκόμη δὲν γνωρίζετε σεῖς οἱ τῆς ἐλευθέραις Ἑλλάδος λόγιοι· τί ἐστὶ Χρυσοθέρηγι·; σὰς ἀφῆκε ὀλίγον καιρὸν εἰς τὴν ἡτυχίαν σας, σὰς πηρέδωψε κυλισμένους εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀγραμματοσύνης, καὶ τὸ πᾶσα τε ἐπ' ἀνω σας. Ὅλγιωρα ὅμως θὰ μὲ μάθητε· Ἡπατήσατε τὴν Ἑλλάδα ὅλην οἱ φιλόλογοι ὑμεῖς, μάλιστα δὲ ὁ κορυφαῖος ὑμῶν θεωρούμενος Κ. Ἀσώπιος, καὶ σὰς ἀνεβίβασεν εἰς ὑψηλὴν θέσιν περιωπὴν, καὶ προνομιακὴν σὰς ἀπένειμειν ἡ Ἑλλάς· μισθοδοσίαν, καὶ σὰς ἐτίμησεν ἀναξίως καὶ ἐπὶ βλάβῃ αὐτῆς· τὴν δ' ἀπὸ νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας διδάξαντα τὴν Ἑλληνικὴν νεότητα, τὸν μόνον λόγιον, τὸν μόνον φιλόλογον (ὃς λέγωσι φιλόλογον οἱ ἀγράμματοι καὶ οἱ μηδέποτε φροντίσαντες νὰ ἔχωσιν ἐγχειρίδιον τὸ περὶ Δημιουργίης λέξεων Ἐγχειρίδιόν μου), τὸν μόνον γράμματα ἀληθῶς εἰδότα ἐμὲ οἱ ὑπὸ τῶν ἀγκουρολογιστῶν πλανώμενοι ὑπουργοὶ στέλλουσι, ποῦ; — Ὡ γῆ, καὶ Ἥλιε καὶ Ρέα καὶ Ἄπολλον! — εἰς τὴν γυμνασιρχίαν τῶν Πιτρῶν. Καὶ νομίζουσιν ὅτι ὁ Χρυσοθέρηγις εἶναι τόσον ἡλίθιος ὥστε νὰ δεχθῇ τὴν εὐτελεῖ ταύτην θέσιν. Χρεῖουσιν ἀφίνετε τὴν ἑδραν τοῦ ἀγραμμάτου, τοῦ μηδὲ τρεῖς στίχους ἀφιερωτικῶς νὰ γράψῃ εἰδότος καθηγητοῦ, ἐτερόφθαλμον δὲ τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, ὑμεῖς οἱ τοὺς ὑπουργοὺς ἐξεκπατώντες σχολαστικοὶ καὶ διορίζετε ἐμὲ Γυμνασιάρχην! Οὐαὶ ὑμῖν ἀγράμματοι, δοκησίσσοφοι, σχολαστικοὶ, ἀγκουρολογιώτατοι, οὐαὶ ὑμῖν! Δὲν ἐμάθετε ἀκόμη τὸν Χρυσοθέρηγι· μακρόθεν μόνον ἡκούσατε τὰς φρεῖς, τὰς φρικαλίας, τὰς κερωνώδεις ἐν Τουρκίᾳ γραφικο-

πίας του, δεν εἶδετέ ποτε ἐκ τοῦ πλησίον ἐκρηγνύμενον τὸν τρομερὸν τοῦτον κρατῆρα· δεν γνωρίζετε τί θηρίον γίνεται, ὅταν τὸν πιάσουν οἱ ἐβδομηῆντα καὶ τρεῖς διχόβολοι, ὅταν ἀρχίσῃ νὰ τρώγεται μὲ τὰ ροῦχά του, ὅταν ἀρχίσῃ, ὦ ! ὅταν δὲ ἀρχίσῃ νὰ λειαίνει τὰ ἀπελέκητα ξύλα καὶ εἰς τὰ στρεβλὰ νὰ δίδῃ τὴν δέουσαν εὐθυωρίαν. ἔ ! τότε δὴ τότε οὐαὶ καὶ τρίς οὐαὶ ὑμῖν, ἀγράμματοι ! Δὲν ἐγνωρίσατε, ναὶ ! δὲν ἐγνωρίσατε τὸν Χρυσοβέργην· ὅταν ἐκκυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, ὅταν ἀρχίσῃ νὰ σᾶς κουρεύῃ ἕναν ἕναν, ὅταν ἀρχίσῃ νὰ σᾶς χειροτονῇ ἕναν ἕναν Πα π π π α ν καὶ Ἐ π ἱ σ κ ο π ο ν, ὁ διάβολος θὰ πάρῃ ὅλους σᾶς, καὶ τὴν Ἑλλάδα μαζὶ. • Καὶ ταῦτα λέγων ὁ ἄνθρωπος ὁρμᾷ ἐπὶ τοὺς ἐπισημοτέρους ἀνδρας τῆς Ἑλλάδος, τὸν Καποδίστριαν καὶ Μαυροκορδάτον, ὁμοῦ δὲ τὸν Ἀσώπιον καὶ Μανούσσην, τὸν Φαρμακίδην καὶ Φίλιππον, τὸν Σκαρλάτον καὶ Ραγκαβὴν τὸν Πήλλικην καὶ Βενθύλον, τὸν . . . καὶ . . . τοσοῦτους ἄλλους μὲ ἑν σ ο υ λ τ ᾶ ν μ ε ρ ε μ ῆ τ χειροτονῶν ἑκαστὸν τε χωρὶς, καὶ ὅλου; ὁμοῦ ἢ καὶ zigzag τινὰς αὐτῶν. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα συντίθενται, καὶ μικρὸν κἄν, εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ Κ. Σούτσου ; Οὐδαμῶς ! Μὴ γάρ καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς, περὶ Σουτσειῶν νὰ γράψῃ ἐπιχειρήσας, τὸν Σουτσον νὰ ὑπερασπίσῃ προέθετο ; Οὐχί ! Αὐτὸς οὗτος τὸ κηρύττει. Ὁ κυριώτατος αὐτοῦ ἔξωθεν ἐννοούμενος σκοπὸς (ἐπειδὴ ἄπικντες οἱ Ἕλληνες ἐγμὲν θαυμαστοὶ μολῶσοι μετὰ πλείστους ὅσας εὐσφρησίας ἰχνηλατοῦντες καὶ ἀνενδρίσκοντες τοὺς ἔξωθεν ἐννοουμένους σκοποὺς) εἶναι ὁ ἐξῆς, νὰ φανῇ ὁ Κ. Χρυσοβέργης ἀντίπαλος τοῦ Κ. Ἀσωπίου. Ἐπιθυμία ἐπεθύμησε, καὶ κενοδοξία ἐκενοδοξήσεν ὁ ἄνθρωπος ; νὰ ἀναλάβῃ φιλολογικὸν πρὸς τὸν Κ. Ἀσώπιν πόλεμον. Οὐδόλω ; προμελετήσας ἂν τὸ ἔργον εἶναι καὶ κατὰ μικρὸν δυνατὸν, καὶ οὔτε τὸς ἰδίους

δυνάμεις, ἄνευ οἰήσεως ἀναλογισάμενος, οὔτε τὸ γελοῖον τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς νοῦν θέμενος, ὥρμησεν ἀκατάσχετος καὶ τύφου πλήρης ἐπὶ τὸν ἀγῶνα. Ὡς ὁ παρὰ Πλουτάρχου μνημονεύμενος ἐκεῖνος χωρικός ἔγραψε τὸν ἐξοστρακισμὸν τοῦ Ἀριστείδου δι' οὐδεμίαν ἄλλην αἰτίαν ἢ διότι, ἐδυσανασχέτει καθ' ἐκάστην δίκαιον τὸν Ἀριστείδην ἀκούων ἐπικαλούμενον, οὕτω καὶ ὁ Κ. Χρυσοθέργης δυσανασχετῶν ἐπὶ τῷ ὅτι καθ' ἐκάστην ἀκούει τὸν Κ. Ἀσωπίον κορυφαῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι φιλολόγων καὶ κριτικῶν καλούμενον, τὸν ἐξοστρακισμὸν ζητεῖ τοῦ ἀνδρός καὶ καταβοᾷ τῆς Κυβερνήσεως καὶ μονοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης « ἐπιδωφίλευούσης προνόμια ὑπὲρ τοῦ Ἀσωπίου, καὶ διατηρούσας αὐτὴν εἰς θέσιν εἰς ἣν ἀναξίως καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας ἐνεθρονίσθη καὶ διακατέχει προνομιακὴν ἰσοθίως καρπούμενος ἀντιμισθίαν (τὸ Ἐπιδόρπ. σελ.:..) »

Ὅσοι ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀναγνώστων ἐνέτυχον τῷ βιβλίῳ τούτῳ, ἐγνώσαν πάντες ἐξ ἰδίας αὐτῶν ἀντιλήψεως ὅτι συνετάγη τοῦτο ἅνευ τάξεως, ἄνευ συνειδήσεως τοῦ σκοποῦ ἐφ' ᾧ ἐγράφη, ἄνευ τῆς δεούσης πρὸς ἄλληλα ἀναλογίας τῶν διαφόρων αὐτοῦ μερῶν, καθόλου δ' εἰπεῖν χωρὶς τῆς ἐλαχίστης τάξεως καὶ μεθόδου. Διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων φίλων μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ συντάξας τὸ Ἐπιδόρπιον πάντως δὲν ἦτο νήφων. Τοῦτο δὲ πεποιθήμεν ὅτι καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἀναγνόντων τὸ βιβλίον παρετήρησαν, καὶ πῶς οὐ πάντῃ ἀπεικότα φαίνονται κρίνοντες· ἐπειδὴ τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἐννοεῖ τις ἄλλως, πῶς εἶναι ποτε δυνατόν κεφαλὴ μὴ τεταραγμένης ἔχουσα τὰς φρένας μηδὲ καρθεαροῦσα νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ προενέγκῃ εἰς φῶς, ἔκτρομα τοιοῦτον, οὔτινος ἐκάστη σελὶς πλήθους ἔχει καὶ γραμματικῶν καὶ λογικῶν σολοικισμῶν, καὶ ὅπερ ὅλον πρότυπον ὑπάρχει ἀμεθοδίας καὶ ἀταξίας. Δείγμα δὲ τῆς ἀμεθοδίας καὶ ἀταξίας ταύτης ἔστω ἐκτὸς πολλῶν

ἄλλων καὶ τοῦτο ὅτι, ἐν ᾧ τὸ βιβλίον ὅλον σύγκειται ἐκ 102 σελίδων, τὰς μὲν 100 σελίδας κατέχει ὅλας ἡ εἰσαγωγὴ, τὴν δὲ τελευταίαν τὸ Ἐπίμετρον, ὥστε δὲν γνωρίζει τις ποῦ κεῖται ἡ κυρία ὑπόθεσις· εἰς ἣν εἰσάγει ἡ Εἰσαγωγὴ, πλὴν ἐάν τις εἴπῃ ὅτι τὸ μὲν ἐπίμετρον ἀποσκορακιστέον ὅλως, ὅλον δὲ τὸ βιβλίον θεωρητέον ὡς εἰσαγωγὴ εἰς ἄλλην ἐκτενεστέραν συγγραφὴν· καὶ τότε, ἀνὰ λιθεῖν τοῦτο, ἀνάγκη πᾶσα ἵνα προσευχόμενοι τὸ ἐσπέρας μετὰ τὸ Πάτερ ἡμῶν ἐπιλέγωμεν καὶ τὸ « Ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ, καὶ ἀπὸ τῆς Χρυσοβέργικῆς φλυαρίας. Ἀμήν. » Καί τοι δὲ τῆς παρατηρήσεως ταύτης πολὺ τι τὸ πιθανὸν ἐνεχούσης, « δὲν ἐδέστασάμεν ὁμῶς νὰ ἀποπέψωμεν μακρὰν ἡμῶν τὸν καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἀναβάντα τοιοῦτον διαλογισμὸν ἐνεκα τοῦ ἐξ ἧς ἰσχυροῦ λόγου. » Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν Σουτσειῶν μέχρι τοῦ νῦν περῆλθεν 9 ὅλοι μῆνες, ἀδύνατον δὲ πάντῃ πάντως δι' ὅλου τοῦ μακροῦ τούτου χρόνου νὰ διτελῇ ἐν μέθῃ ὁ Κ. Χ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡμεῖς ἐνατιοφρονήσαντες· ἐσχάτως τοῖς πολλοῖς ἐδράϊαν ἔσχομεν τὴν πεποιθήσιν ὅτι νήφων ὁ Κ. Χρ. συνέγραψε ἢ καὶ ἔγραψε τὸ βιβλίον τοῦτο, ἐπιβαλλόμεθα τῇ ἀνασκευῇ αὐτοῦ, φρονούντες ὅτι οὐδέποτε θέλουσι καταδεχθῇ νὰ ἀπαντήσωσιν εἰς αὐτὸ αὐτοὶ τῶν Σουτσειῶν οἱ συντάκται.

Μυριάκις φυλλολογήσαντες τὸ βιβλίον τοῦ Κ. Γ. Χ. μόλις κατωρθώσαμεν ἐν τέλει νὰ μάθωμεν ὅτι πλὴν ὀλίγων ἄλλων ἤττον οὐσιωδῶν, τὰ ἐξ ταῦτα σφάλματα εἰσὶν ἅτινα κατηγορεῖ τοῦ συντάκτου τῶν Σουτσειῶν. Ἐν σελίδι 42 τοῦ Ἐπιδορπίου ἱρωτᾷ τὸν Κ. Ἀσώπιον 1.) Τίτι τρέπω ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σημάτων κελοῦνται οἱ στίχοι μονόμετροι, δίμετροι κ.λ.. 2.) Πῶς ἅπαντες οἱ Ὀμηρικοί στίχοι ἔχουσι σήματα εἰκοσιετρία κλ. 3.) Ποῖα εἶναι

τὰ ὄρια τοῦ ἐν τῇ 2^α ἐρωτήσῃ μνημονευμένου κανόνος κλ.
5.) Κατηγορεῖ τὴν ὀρθογραφίαν τῆς λέξεως δι σ σ ὕ λ λ α-
β ο ς. 5,) Τῆς λέξεως κ λ ε ψ ι λ ὀ γ ο ς καὶ 6) τῆς λέ-
ξεως φ ι λ ὀ λ ο γ ο ς. Ἀφ' οὗ τῶν 6 τούτων κατηγοριῶν
τὸ ἀνυπόστατον καταδείξωμεν, θέλομεν ἀνασκευάσῃ ἀλλὰ
τινὰ ἐπουσιωδέστερα, ἐνιαχρὺ τοῦ Ἐπιδορπίου μνημονευό-
μενα. Ἐν τέλει δὲ θέλομεν κατατάξῃ καὶ σειρὰν ὅλην σο-
λοικισμῶν, ὧν γέμει τὸ βιβλίον, εἰς ἐλάχιστον δείγμα τῆς
περὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐμπειρία· τοῦ Κ. Γ. Χρυ-
σοθέγγη ἐφ' ᾧ καὶ μεγαλαυχᾷ « come al suo più
forte. »

Α'.

Ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ σελίδι 42^α, ὁ Κ. Γ. Χρυ-
σοθέγγης ἐρωτᾷ « Τίνι τρόπῳ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σημά-
των (τῶν σημείων δηλ. τοῦ μακροῦ καὶ τοῦ βραχείου)
καλοῦνται οἱ στίχοι μονόμετροι, δίμετροι καὶ τρίμετροι
(Συτάσεια, σελ. 131, στίχ. 18.) Διότι πρῶτον μὲν οἱ τε-
χνογράφοι μόνον πόδας ὀνομάζουσιν ἐκ τοῦ χρίνου (=τοῦ
σήματος) ἀπὸ διχρόνου (ἢ Δισήμου), καθότι πρὸς μονο-
σύλλαβον δὲν ὑπάρχει, ἄρα οὐδὲ μονόχροος (ἢ μονόσημος)
μέχρις ὀκτατήμου (ἢ Ὀκταχρόου), οἷος εἶναι ὁ Δισπόν-
δειος, οἷον εἰ ρ η ν ε ὑ ε ἰ ν κτλ.—δεύτερον δὲ, εἰ μὲν τὸ
σημα λέγεται καὶ μέτρον (=ποῦς), ὁ ἐξάμετρος
καταληκτικὸς εἰς δισύλλαβον στίχος εἰμπορεῖ θεβαίως νὰ
λέγεται καὶ ἐξάσημος· ἀλλ' ἐν σελ. δι 133 στίχ. 4 λέ-
γεις ἄπικντες (οἱ Ὀμηρικοὶ στίχοι δηλ.) συμφωνοῦσι
κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν χρονικῶν σημμάτων, ἅπαντες ἔχον-
τες (γραπτέον ἴσως, ἔχοντες ἕκαστος) εἰκοσιτρία τοι-
αῦτα ».

Ἐπ' ἀληθείας μόνος ὁ οἶνος καὶ τὸ νῦν καὶ τὸ σῶμα
ὑποβεβρεγμένος εἶναι δυνατόν ἢ νὰ μὴ ἐννοήσῃ ἢ νὰ πα-
ρνοήσῃ, ὅπως ὁ Κ. Γ. Χ. παρενόησε, τὰ περὶ μέτρων ἐν

τοῖς Σουτσειῖσι γραφέντα. Προκειμένου νὰ καταπολεμηθῇ ἡ ἐσφαλμένη ιδέα τοῦ Κ. Π. Σούτσου, πάσχοντος νὰ εὔρῃ ὁμοιότητα τῶν ἀρχαίων πρὸς τοὺς νεωτέρους εἰς τοὺς ἑξῆς ποσοῦ τῶν συλλαβῶν, καταλληλότεροι τὴν περὶ σήματος λόγον ποιεῖται ὁ Κ. Συντάκτης τῶν Σουτσειῶν, ἐπειδὴ τὸ σῆμα, εὐχὶ ἡ συλλαβὴ (ὡς νομίζει ὁ Κ. Σούτσος) εἶναι τὸ ὑποκείμενον, ἡ ὕλη, οὕτως εἰπεῖν, ἐξ ἧς κατασκευάζεται ὁ στίχος. Καὶ λίαν ἄρα εἰκότως τὰς περὶ ἀρχαίων μέτρων θεωρίας τοιαύτην μορφήν ἐνέδυσεν ὁ Κ. Ἀσώπιος, ὥστε νὰ κατασταθῇ ὡς οἶόν τε προδηλότατον ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν σημάτων, εὐχὶ τῶν συλλαβῶν πηγάζει πᾶσα διαφορὰ ἄρα καὶ πᾶτα ἰδιαιτέρα ὀνομασίας τῶν παλαιῶν στίχων. Ἰδοὺ τι ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ 131 σελίδι τῶν Σουτσειῶν α. Οἱ ἑλληνικοὶ στίχοι δὲν ὀνομάζονται ἐκ τῶν συλλαβῶν, μόνον κατὰ τὰ ἐν αὐτοῖς χρο-
νικὰ σήματα χαρακτηριζόμενοι, καὶ τοῦ-
το τριχῶς α. κατὰ τὴν τάξιν β'. κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ
γ'. κατὰ τὸ τέλος αὐτῶν, κτλ. Οὕτω π. χ. α. κατὰ τὴν
τοιάνδε τάξιν — — — — — καλοῦνται τροχαῖκοι, κατὰ τὴν τοιάν-
δε — — — — — ἰαμβικοὶ, κατὰ τὴν — — — — — δακτυλικοὶ,
κατὰ τὴν ἀντίθετον — — — — — ἀναπαιστικοὶ, οἷον εἰπεῖν
ἀντιδακτυλικοὶ καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς. β'. ἐκ τοῦ
ἀριθμοῦ τῶν σημάτων (ἐννοεῖται σημάτων ἐχόντων τοιάν-
δε ἢ τοιάνδε ῥητὴν τάξιν, ὡς προεῖρήθη,) καλοῦνται οἱ
στίχοι μονόμετροι, δίμετροι, τρίμετροι
κτλ. γ. Τίς ἀναγινώσκων ταῦτα δὲν θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἀ-
πλούστερον καὶ καταληπτότερον δὲν ἤτο ποτε δυνατόν
νὰ ἐκφρασθῇ τις; Πᾶς τις ἐννοεῖ ὅτι ἐκ τῶν τριῶν, κατ'
ἀκριβοῦς μοτύνην εἰπεῖν, ὀνομασιῶν τοῦ στίχου, ἡ
πρώτη μὲν (δακτυλικὸς, ἰαμβικὸς κτλ.) πηγάζ-
ει ἐκ τοῦ σήματος ἔχοντος ταύτην ἢ ἐνείνην τὴν τάξιν,
ἡ δευτέρα δὲ (μονόμετρος, δίμετρος κτλ.) ἐκ

τοῦ σήματος μὲν πάλιν, ἀλλ' ἔχοντος πρὸς τῇ τοιαύτῃ ἢ τοιαύτῃ ῥητῇ τάξει καὶ τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν ἀριθμὸν, ἢ τρίτη δὲ καὶ τελευταία (καταληκτικὸς, ἀκατάληκτος κτλ.) πάλιν ἐκ τοῦ σήματος; ἀλλ' ἔχοντος πρὸς τῇ τάξει καὶ τῷ ἀριθμῷ καὶ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ τέλος. Ἀλλ' ὁ Κ. Χρυσόβεργης λέγει ὅτι « οἱ τεχνογράφοι μόνον πόδας ὀνομάζουσιν ἐκ τοῦ σήματος! » Ναί· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐκ τοῦ σήματος (προσειληφόρος δηλαδή ἀπαξ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν τάξιν) προτιθορίζεται ἢ, ὅπερ ταῦτό, καλεῖται ὁ ποῖς, ἔπεται ὅτι ἐκ τοῦ σήματος πάλιν τούτου προσδιορίζεται καὶ ἡ β' α ὀνομασία τοῦ στίχου. Ἐπειδὴ ὁμως φοβούμεθα (καὶ τίς δὲν ἔχει τὸν φόβον τοῦτον, ὅταν ἴδῃ πόσον ἀπλοῦστα πρᾶγματα δὲν ἐνόησεν ὁ Κ. Γ. Χ;) μὴ δὲν ἐγενόμεθα πάλιν καταληπτοὶ εἰς τὸν συγγραφέα τοῦ Ἐπιδορίου, ὅπως, οὕτως, εἰπεῖν, ἐνσαρκώσωμεν καὶ ψηλαρητὸν καταστήσωμεν τὸ λεγόμενον, φέρομεν τὸ ἐξῆς ἀριθμητικὸν παράδειγμα, $2+2+2+2=8$, $8+8+8=24$. Δὲν εἶναι ἀδιάφορον τὸ εἰπεῖν ὅτι τὸ εἰκοσιτέσσαρα σύγκειται ἐκ δώδεκα δίος ($2=12 \times 2$), ἢ τὸ εἰπεῖν τὸ εἰκοσιτέσσαρα σύγκειται ἐκ τριῶν ὀκτώ ($24=3 \times 8$). Ἀλλὰ, θάμαξ; εἶπεν ὁ Κ. Γ. Χ., δὲν ἡδύνατό τις νὰ εἴπῃ καὶ εὐληπτότερον καὶ συμφωτότερον πρὸς τὸν κοινῶς παραδεχόμενον τρόπον « ὅτι οἱ στίχοι ὀνομάζονται ἐκ τῶν μέτρων, οὐχὶ τῶν σημάτων ». Ναί! ἀποκρινόμεθα, ἡδύνατο, ἂν ὅμως ὁ τις οὗτος δὲν ἦτο ὁ Συντάκτης τῶν Σουτσειῶν, ἢ ὁ ἄλλος Χρυσόβεργης. Ἀλλ' ἀνὴρ ἐγγηράσας τῇ τέχνῃ τοῦ λόγου, κατὰκριτὴς, ἵνα μὴ τι ἕτερον εἴπωμεν, θὰ ἦτο, ἂν, προκειμένου νὰ κατακρινθῇ ἡ οὐσία καὶ φύσις, οὕτως; εἰπεῖν, τῇ διαφορᾷ τῶν νέων στίχων πρὸς τοὺς ἀρχαίους, δὲν καθίστα πρόδηλον ἐν πᾶσι καὶ πανταχοῦ τὴν οὐσίαν ταύτην, παριστῶν τὸ σῆμα ὡς τὴν οὐπωδετηγμένην βᾶσιν ὡς τὸ Α καὶ Ω τοῦ στίχου καὶ

ἀναλύων οὕτω φιλοσόφως τὴν περὶ ἀρχαίου στίχου θεωρίαν.

Β'.

α' Ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ (σελ. 135 στίχ. 4—5) ἀποφάνεσθαι ὅτι ἅπαντες οἱ ὁμηρικοὶ στίχοι ἔχουσιν εἰκοσιτρία σήματα· ἀλλ' οἱ καταλήγοντες εἰς σποιδεῖον (ἐξάμετροι καταληκτικοὶ δηλ.) νομίζω ὅτι ἔχουσιν εἰκοσιτέσσαρα σήματα· ἀλλὰ λέγεις; (σελ. 134, στίχ. 10) «βραχεῖας λαμβανομένης τῆς τελευταίας» ἀλλ' ἐρωτῶ πόθεν λαμβάνεις τὸ τοιοῦτον ἐνδόξιμον; Ἐκ τοῦ γενικοῦ, ἀποκρίνεσαι, περὶ μέτρων κανόνος, λέγοντος «Παντὸς μέτρου ἡ τελευταία συλλαβὴ τοῦ τελευταίου ποδὸς ἀδιάφορος· ἔστι γὰρ εἶπεῖν αὐτὴν καὶ βραχεῖαν καὶ μακράν κατὰ ἐξουήσιν»· ἀλλ' εἴναι μὲν γνωστὸν ὅτι ἐν μὲν ἄρσει βραχεῖα συλλαβὴ μνησκίνεται, ἐν δὲ θέτει, μακρὰ συστέλλεται γενικῶς ἐπομένους φωνήεντος· ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ στίχου ὁ κανὼν οὗτος οὐδεμίαν ἔχει χώρον νομίζον· ἐν πόθεν λοιπὸν τὸ φαινόμενον τοῦτο;» — *Risum teneatis pueri!* Μετὰ διςχίλια ὅλα ἔτη κατ' ἃ ὅλος ὁ κόσμος ἐμέτρει ἀδιαφόρως τὴν τελευταίαν συλλαβὴν τοῦ ἐξάμετρου, ἐρχεται ὁ σοφὸς μας Χρυσοβέργης καὶ μᾶς λέγει ὅτι «ἐν τῷ τέλει τοῦ στίχου ὁ κανὼν οὗτος οὐδεμίαν ἔχει χώρον!» Τὶ θ' αἰετῇ νὰ εἶναι ἡ τις σοφὸς πρᾶγμα! » (Τὸ Ἐπιδόρπ. σελ. 89.) Ἄς καύσωμεν λοιπὸν ὅλας ὅλους τοῦ κόσμου τὰς Μετρικὰς καὶ Γραμματικὰς, ἀφ' οὗ οὐδεμία ἐξ αὐτῶν καθαρῶς τῆς παχυλωτάτης ταύτης πλάνης, καὶ ἃς σημειώσωμεν κεφαλαίοις γράμμασι τὴν νέαν ταύτην ἀνκάλυψιν ἐν ἀρχῇ τῶν περὶ Δικτυλικοῦ ἐξάμετρου θεωριῶν! Ἐστὼ δὲ πρὸς ταῖς ἄλλαις καὶ αὕτη μία ἐκ τῶν πολλῶν ἀποδείξεων τοῦ ὅτι πολλάκις στρεβλαὶ καὶ χυδροειδέσταται ἰδέει ἐπικρατοῦσι καὶ διακωνίζονται διὰ χιλιετηρίδων ὅλων παρὰ τοῖς ταλαίπωροις θνητοῖς, μέχρι οὗ ἄνδρες, ἄνωθεν προωριτμέ-

νοι εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ψεύδους· καὶ τῆς ἀπάτης· ἐλευθέρω-
σεν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐπιφανῶνιν εἰς τὴν κόσμον.
Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην τὴν δ' ἐν θάξεκαρδι-
σθῇ ἀπὸ τὰ γέλοια ἀναγνώσκων τὰς ἐξῆς μω-
ρολογίας τοῦ Ἀριστείδου; « Αὐτίκα παντὸς μέ-
τρου τὴν τελευταίαν ἀδιάφορον ἀπο-
φαινόμεθα, μηδεμιᾶς αὐτῇ συλλαβῆς
ἐπιφερομένης, δι' ἧς ἀφωρισμένως ἐνὸς
μεγέθους αὐτὴν ἀνείπειν προσήκοι ».

(Ἀριστ. Περὶ Μουσ. β. βλ. α. σελ. 47 τὸ περὶ Κοινῆς
συλλαβῆς κερ.) καὶ τοῦ Ἡριππίωνος « Κιταληνικὰ δὲ
εἰς διτύλλεον πάντα τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη (Hephaest. Enchi-
ridion, cum notis variorum, curanti Thoma Gais-
ford A.M. ed. n. et auctior. Lipsiae. MDCCCXXXII)
Παραλείπουμεν τὸν Ἑρμαννὸν καὶ τὸν ἡμέτερον Βενθύλον,
ἀρ' οὗ αὐτὸς οὐδὲ τρεῖς λέξεις ἀφαιρετικὰς ἐγνώριζε νὰ
γράψῃ μοναδικωτάτῃ ὁμῶς εἴναι ἡ σχολαστικὴ μωρολο-
γία τοῦ εὐλογημένου Γερμανοῦ, τοῦ μακαρίου Ἑρρίκου
Νικολίου Οὐλερίχου, ὅστις εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ γράψῃ
ὁλόκληρον ἐνῆισμιν διατριβὴν de situ et natura syllabae
ancipitis. Ἐν τῇ 23ῃ σελιδι τῆς διατριβῆς ταύτης ἰδοὺ
τί λέγει ὁ Γερμανὸς αὐτός·

« 12. De postrema versus syllaba.

Quae adhuc dicta sunt de syllabis ancipitibus,
spectant ad eas, quae mediis numeris insunt. Dif-
fert ad hoc genere alterum, quod in fine versuum
invenitur κλπ.

Longa pro brevi sine metri incommodo poni po-
test, quia, quum intervallum fiat ab altero ad alte-
rum versum, parum interest, utrum syllabam ex-
tremam paullulum extendas, an silentio et vocis
retentione moram expleas. Huc accedit, quod vox

in extremo, ut ita dicam, requiescere studet. » Ἐπιφέρει δὲ καὶ ἐκ τῆς Γερμανικῆς γλώσσης παράδειγμα ὁ Κ. Οὐλερίχος, τὸ ἐξῆς.

. und in duftiger Ferne
Siest du das Ufer entlegener Bucht und am Ufer
[erblickst du.

Ὅπου δις ἔν τε τῷ πρώτῳ δακτύλῳ καὶ τῇ τελευταίᾳ συλλαβῇ τοῦ στίχου ἡ ἀντωνυμία *du* φύσει μακρὰ οὕσα λαμβάνεται ὡς βραχεῖα.

Γ'.

α' Ἐν σελίδι 134 (στίχ. 6) ἀποραίνεσαι (ἀποτείνεται ἐνταῦθα ὁ Γ. Χ. πρὸς τὸν συντάκτην τῶν Σουστειῶν) ἐννοεῖται δὲ ὅτι καὶ τοῦτο μόνον ἐντὸς ὁρίων γίνεται « ἀλλὰ πῶς εἶναι τὰ ὅρια ταῦτα; μέχρ' ὅπου ἐκτείνονται; κτλ. » Τὴν περίοδον ταύτην ἀναγνούς τις τῶν φίλων μου,

— Γνωρίζεις προσωπικῶς τὸν Κ. Χρυσοβέργην; μετρώτησεν.

— Ὁχι! δὲν ἔτυχεν νὰ τὸν ἴδω ποτέ!

— Οὔτε ἐγὼ δὲν τὸν εἶδα. Μὰ τὴν ἀλήθειαν πολὺ μ. π. οὐ φ. ο. πρέπει νὰ εἶναι . . .

— Ἄ! φίλε μου, προσβόλας μόνον μὴ!

— Νὰ μὲ συμπαθήσῃ λοιπὸν ἡ σοφολογιότης του! Ἀλλὰ δὲν εἶχον κατὰ νοῦν νὰ προσβάλω τὸν Κ. Χρυσοβέργην. Ἦθελα νὰ εἶπω μόνον ὅτι πολὺ μ. π. ο. φ. ο. πρέπει νὰ εἶναι τις, διὰ νὰ κάμνῃ τοιαύτας περὶ ὄνου σκιᾶς ἐπερωτήσεις.

— Διατί ὅχι, φίλε μου; Ζητεῖ πληροφορίας ὁ ἄνθρωπος.

— Ναί! Ζητεῖ πληροφορίας, ὅπως ζητοῦσι πληροφορίας παρὰ τῶν ὑπουργῶν καὶ τινες βουλευταί, ἐπερωτῶντες ἂν ἔχει πτερὰ ἢ ὄχι ὁ ψύλλος; καὶ πετᾷ τόσον εὐκολά.

— Καὶ τὸ κακὸν εἶναι ὅτι δὲν ἐχορμάτισα ὑπουργὸς διὰ νὰ γνωρίζω πῶς νὰ τὸν φ. ω. τί. σ. ω.

— Καί ἐγώ, ὅς τις ὁμοίως δέν ἐχρημάτισα ὑπουργός ποτε οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι (καί φοβοῦμαι πολὺ μὴ πάθω τὸ ἴδιον καί τις τὸν μέλλοντα,) θὰ ἡδυνάμην νὰ τῷ ἀπαντήσω μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ συντομίας.

— Πῶς; σᾶς παρακαλῶ.

— Μ' ἐν παράδειγμα ἀπλούστατον τὸ ἐξῆς. « Κύριε Χρυσοθέρη! θὰ τῷ ἔλεγον, συγγράφετε ἐν βιβλίῳ, ἐν Ἐπιδόρπιον, παραδείγματος χάριν. Τὸ βιβλίον τοῦτο σύγκειται ἐξ 100 π. χ. σελίδων. Κατὰ τὸ κοινὸν λήγιον ὥς εἰς τὰ πράξεις μας.

» Ὅλοι εἴμεθα τρελλοὶ τίς ὀλίγον, τίς πολὺ, » οὔτω καὶ εἰς τὰ βιβλία μας γράφομεν τρέλλας καὶ μωρολογήματα καὶ φλυαρίας, ἀλλὰ τίς ὀλίγας, τίς πολλὰς. Ἐάν εἰς στίχους μόνον τινα, μίαν τινος σελίδος τοῦ Ἐπιδόρπιου φλυαρήσετε, τὸ βιβλίον ἔχει καλῶς, ἡ μωρολογία σας ἐγένετο ἐντὸς ὁρίων, οὔδεις δύναται δικαίως νὰ σᾶς ψέξη. Ὅμοίως καὶ ὅταν φλυαρήσετε καὶ ἐν ὅλῃ τῇ σελίδι καὶ ἐν ὅλῳ τῷ φύλλῳ, καὶ πλείοσι σελίδι, σᾶς παραχωρῶ καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ ἡμίσεος βιβλίου. Ἀλλ' ὅταν σᾶς γεμίσητε ὅλον τὸ Ἐπιδόρπιόν σας μωρολογιῶν, φλυαριῶν, σολισμῶν καὶ παραλογισμῶν, τότε, μὰ τὴν ἀλήθειαν, δικαιοῦται τις νὰ σᾶς εἴπῃ· Ἀ! Κύριε Χρυσοθέρη! Παρὰ πολὺ τὸ παραξηλώσατε! Τὸ Ἐπιδόρπιόν σας, τὸ μεζελίκι σας κατήντησεν ἀηδία, δέν τρώγεται οὔτε μὲ τὸ κουτάλι, οὔτε μὲ τὸ περὺνι...

— Ναί! Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ ποίαν σχέσιν ἔχουσι, σᾶς παρακαλῶ, μὲ τὸ προκείμενον;

— Ἀ! Μὲ διεκόψατε ἔσχατα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μου.... Ὅμοίως, θὰ τῷ ἔλεγον, ἐν τέλει, Κύριε Χρυσοθέρη, καὶ περὶ μέτρων ὅταν ὁ ποιητὴς ἀντικαταστήσῃ ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ στίχῳ ὅλα τὰ παρ' ἀλλήλοις καίμενα δύο βραχέα () διὰ τοῦ μακροῦ (—), καὶ πράξῃ τοῦτο μὴ μόνον εἰς ἓνα στίχον

ἀλλὰ καὶ εἰς δύο, ἔστω καὶ εἰς τρεῖς, ἢ παράδοσις αὕτη εἶναι ὑποερτὴ· ὅταν ὅμως εἰς ὁλόκληρον, πρὸς εἰπεῖν, ῥαψωδίαν ἢ καὶ εἰς πεντάδα μόνον στίχων ἢ καὶ δεκάδα εὐρεθῶσιν ὅλα μακρὰ, τότε δικαιούται τις νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν ποιητὴν «Κύριε ποιητά μου· οἱ στίχοι σας εἶναι οὐράνιοι, θεόπνευστοι, ἀλλὰ τὰ μέτρα σας εἶναι γραμμένα χωρὶς μέτρον.» Τοιαύτη θὰ ἦτο ἡ πρὸς τὸν Κ. Χρυσοθέργην ἀπάντησις μου.

— Καὶ μοι ἀρέσει ὅσον δύνασαι νὰ φαντασθῇς· ἐπειδὴ δὲ σκοπεύω νὰ ἀπαντήσω διὰ τοῦ τύπου εἰς τὸν Κ. Χρυσοθέργην, θέλω τυπώσῃ τὴν ἀπάντησιν ταύτην ἔσθ' ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

Μένει ἔχνος καὶ ἀμφιβολίας εἰς τὸν ἀνγνωστὴν ὅτι τὴν πρὸς τὸν φίλον ὑπόσχασίν μου ταύτην ἐξεπλήρωσα μέχρι κεραίας;

Γ.

Κακίζων τὴν ὀρθογραφίαν τῆς λέξεως δις σὺ λ λ α β ο ς ὁ Κ. Γ. Χ. λέγει τὰ ἑξῆς. «Ἄπαντες οἱ τεχνολόγοι, Θ. Γαζής, Κ. Λάσκαρις, Ἀπολλώνιος ὁ Δύσκολος, Ν. Κανσοκαλυβίτης καὶ μύριοι ὅσοι ἡμέτεροί τε καὶ ἄλλογενεῖς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος ὅρον γράφουσι συνωδῶ πρὸς τὸν ῥηθιστόμενον καὶ δι' ἐνός Σ. οἶον Δισύλλαθος κλ. ἐξαιρουμένων τῶν λεξικογράφων οἵτινες ἀλλήλους ἀκολουθοῦντες, ὡς οἱ νεῖροι κατὰ τὴν παροιμίαν καταβαίνουσιν εἰς τὸν ἄδην βλέποντες ἕως τὸν ἄλλον, γράφουσι τὸν ὅρον τοῦτον διὰ δύο ΣΣ. οἶον Δισύλλαθος, κτλ διότι ἀπαντᾷται ποῖ διὰ τὸ μέτρον τοιαύτη γραφή. Τοῦ νεκρομένου τούτου μιμούμενος καὶ ὁ ζωντανὸς καὶ ὠματωμένος λογιστάτος μας «τοῦναντίον δειῶν εἰ προῆλ' αὐτῷ ποιεῖν» οὐ μόνον καταφρονεῖ ὅσα κανονικὰ παρειαγάγαν τὰ ἀναλόγητα Ἀπάντο τε καὶ Δισαύξητα, ἀλλὰ καὶ διότι ἅπα' κατὰ πορτοφωρὴν

ἐτ. πῶθ' ἂν δι' ἐνὸς Σ ἢ λέξις διςυλλάβων (σελ. 217) διορθῶναι αὐτὴν ἐν τοῖς παροράμασι (σελ. 6') γρ. Διςυλλάβων.

. . . . Δυνατὸν πρὸς ταῦτα ἀπολογούμενος, ὁ περ δὲν πιστεύομεν, ἀλλὰ δυνατὸν νὰ εἴπῃ δογματικώτερον «Ναὶ μὴν, ἀλλ' ἀκμήν μένει ἄγνωστον πότε τὸ Δις καὶ Τρις ἐν συνθέσει διατηροῦσι τὸ Σ καὶ πότε τὸ παραιτοῦσι.» Εἶναι ψεῦδος, λογιώτατε· ἰδοὺ ὁ γενικὸς κανὼν «Τὰ ποσοτικὰ Δις καὶ Τρις συντιθέμενα μὲν μετὰ ὀνόματος οὐσιαστικοῦ ἀποβάλλουσι τὸ Σ, οἷον δικόρυφος, τρίκερος, συντιθέμενα δὲ μετὰ ἐπιθέτου, τὸ διατηροῦσιν· οἷον διςμύριοι, τριςμάκαρες.» Εὐθύς δ' ἐπιφέρει μετὰ δονκισσωτικοῦ στόμου «περὶ τούτου ὅρα καὶ ὅσα ἐν σελίδι 5 τοῦ περὶ Δημιουργίης λέξεων Ἐγχειριδίου τοῦ λέγει ὁ ἰδιότροπος καὶ ἀσυμβιβαστος ἐκείνος (ὁ μέγας δηλ. καὶ πολὺς Χρυσοβέργης), ὅστις τρώγεται καὶ μὲ τὰ ῥήματά του καὶ ἐβάλλθη νὰ διορθώσῃ τὸν κόσμον καὶ τὰ μὲν ἀπελέκητα ξύλα νὰ λειάνῃ, εἰς δὲ τὰ στρεβλὰ νὰ δώσῃ τὴν δέουσαν εὐθυρίαν. Τὰ μικρὰ δὲν ἤθελες τὰ μεγάλα γύρνεες, τράβα γεροδιαβολε.» Τὰ τελευταῖα ταῦτα, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, λέγει ὁ Κ. Γ. Χ. ἐπὶ τὸ γελοιότερον. Δίχκτον ἄρα νὰ ἐπευφημήσωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτῷ ἐπιφωνοῦντες, Bravo, Dulcamara!

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ὕψιστος καὶ παντοκράτωρ δημιουργὸς τῶν λέξεων, ὁ μέγας καὶ πολὺς Χρυσοβέργης· ἡμεῖς δὲ μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας μόλις κατορθώσαντες νὰ ἀνέρωμεν τῆς Σοφίας αὐτοῦ τὸ μέγα Δημιούργημα, δηλ. τὸ περὶ Δημιουργίης Λέξεων Ἐγχειρίδιον, ἀνέγνωμεν ἐν αὐτῷ τὸ χωρίον, εἰς ὃ παρὰπέμπει ἡ Ἐπιδόρυπιος Εὐγχερχή, καὶ εὗρομεν τὰ ἐξῆς· «Σημ. γ'. Τὰ ποσοτικὰ μόρια δις καὶ τρις, ὁσάκις συντίθενται μὲ ἐπίθετον ἢ μὲ λέξιν σημαίνουσιν ἀριθμὸν, διατηροῦσι τὸ Σ, ὡς τριςχιλῖος, τριςμάκαρες, τριςευ-

δαίμων, διςμύριοι, τριςχίλιοι ἄλλως δὲ τὸ παραιτοῦσιν ὡς τρικέρυροι, δίκερως, κτλ. ὦ βάθος σοφίας καὶ γνώσεως! O saggio pregiatissimo; senza di te eravamo nulla, con te ora siamo tutto! Διὰ σοῦ τώρα ἀπασα, αἱ γραμματικαὶ δυσκολίαι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐξωμολύθησαν, καὶ ἄνευ προσκόμματος δυνάμεθα τοῦ λοιποῦ νὰ διατρέχωμεν τὸ ὁμιλὸν ἤδη πεδίον αὐτῆς καὶ διὰ μίαν δυνάμεθα τοῦ λοιποῦ νὰ χάψωμεν τὸ τοσοῦτον δίσπεστον πλκούντιον τοῦ ἑλληνικοῦ ἐτυμολογικοῦ, ἀρκεῖ ὡς εὐκόλιον φάρμακον νὰ λάβωμεν εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας δόσεις, τὸ Ἐχειρίδιόν σου.

Ἀλλὰ θὰ μᾶς συγχωρήσῃς νὰ σοι εἰπώμεν καὶ ἡμεῖς τὴν sans beaucoup de compliments εἶναι ψεῦδος λογιώτατε! (ἰδ. τὸ ἐπιθ. ἐνθ' αὐτῷ.) Διότι Α') μὲν ἰδοὺ ἐπιθετα μετὰ τοῦ δις καὶ τρις ἄνευ τοῦ Σ. διθρακτοῦ, δικατάληκτος, δίκυρτος, δίκυκρος, διμίστητος, διμηνιαῖος, δίπλατος, διπηχυαῖος, διδραχμιαῖος, διετήσιος, διπιδιαιος, διχόλωτος κλ. Β') δὲ ἰδοὺ πάλιν οὐσιαστικὰ μετὰ τοῦ Σ διςθκυῆς, (Ὁπ. Ὁ. Μ. 22) διςποδία (παρὰ Σουῖδαν ἐκ τοῦ Σχολιαστῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, ἔπερ καὶ διποδία ἄνευ τοῦ Σ.) διςταις, διςκόραξ (Λουκ. Ψευδολ. 30.) διςτοκος, διςπικππος (τὸ λατ. atavus καὶ γαλ. bisayeul.) διςταφή, κλ. Γ') ἰδοὺ καὶ ἐπίθετα τῶν τρις μὲν συνθεσθέντων ἀλλ' ἄνευ τοῦ Σ, τριβάρβαρος, τριγέννητος, τριδραχμιαῖος, τριδύστηνος, τριέλικτις, τριέμβολος, τριεμποδιῖος, τριημιωβολιμιαῖος, τρικύλιστος καὶ τρικυλίνδης, τρίκλυστος, τρίκλωστος, τρίλιστος, τριμάκκω καὶ τριμάκκιρα (τοῦτο δὲ καὶ τρισμακκω καὶ τρισμακκιρα), τριμηνιαῖος, τριμοιριαῖος, τριποδοντιδός, τριπλάσιος, τριπάλυστος, τρίπαλτος, τριπάνουργος, τριπύλκινος, τριπόβητος, τριπόλιστος, τριπόνητος, τριπόρθητος, τρίπρατος, τρίπτωτος, τρίπρατος, τριχάληπις, κλ. Δ') ἰδοὺ καὶ

τάνάπαλιν ούσιαστικά τῷ τρις συντεθειμένα μετὰ τοῦ Σ, τριΣάκτινος, τριΣάνθρωπος, τριΣάριθμος, τριΣεινής, τριΣήλιος, τριΣθανής, τριΣλοπος, τριΣσύλλαθος (ὅθεν καὶ τριΣσυλλαβία, καὶ τριΣσύλλαθος, καὶ τριΣσυλλαβῶ· ἀλλ' ὑπάρχουσι ταῦτα καὶ ἄνευ τοῦ Σ.), τριΣύπατος, τριΣφυλλον (ὅπερ συνήθως τριφυλλον ἄνευ τοῦ Σ.) κτλ. Μένει σοι πλέον, Λογιώτατε, καὶ ἡ ἐλαχίστη καὶ ἀμφιβολία ὅτι οἱ κανόνες σου οὗτοι εἶναι κούφια καρύδια. Καὶ ὅμως τοιαῦτα κανονίδια δημιουργήσας ἐτόλμησας νὰ συρράψῃς ἐξ αὐτῶν γραμματικὴν πραγματείαν, κατὰ ὡς ὑψηλῆς φιλολογίας καὶ βαθυτάτης μελέτης ἀκροθίγια» (ὡς ἀπεκάλεις τὰς εἰς τι χωρίον τοῦ Κατὰ Λεωκράτους λόγου τοῦ Λυκούργου διορθώσεις σου, εἰ καὶ ἐκόλαζες τὴν φράσιν διὰ τοῦ δῆθεν. Ἴδε τὴν κατὰ τῶν διορθώσεων τούτων τοῦ Κ. Γ. Χρυσοθέργη διατριβὴν Ἑλληνός τινος γράψαντος καὶ δημοσιεύσαντος ἐν Μονάχῳ φυλλάδιον ἀνασκευαστικὸν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, Ο ΜΙΣΑΓΥΡΤΗΣ, τῷ 1839.), Λογιώτατε, ἐτόλμησας νὰ ἐπιβάλῃς τὴν ἀποστήθισιν αὐτῶν εἰς τὴν ΤΡΙΔΥΣΤΗΝΟΝ νεολίαν! Καὶ ὅμως τὰ ληρήματα ταῦτα μετὰ ζόμφου περιθρυλλῶν τολμᾷς νὰ παρουσιάζῃς εἰς τὸ δημόσιον καὶ πρὸς αὐτὰ ὡς πρὸς κανόνα καὶ στάθμην νὰ μετρήῃς τῶν πρώτων μας φιλολόγων τὰ συγγράμματα! Αἰδῶς, αἰδῶς, Χρυσοθέργη! Σεαυτὸν ἔπρεπε νὰ παραινῇς, οὐχὶ τοὺς ἄλλους εἰς τὴν μελέτην, λέγων τὸ τοῦ Ἐπιδορπίου σου (σελ. . .) « Μελέτη τὸ πᾶν! » Ἀλλ' ἴσως μοι ἀντερεῖς ὅτι « ταῦτα λέγει ὁ Βουττμάννος ἢ ὁ δεῖνα ἢ δεῖνα γερμανός. » Πρὸς τοῦτο δὲν ἔχω νὰ σοὶ ἀντεῖπω εἰμὶ πάλιν τὸ ἐπιδορπιακόν σου, « Μελέτα τοῦ; Ἕλληνας συγγραφεῖς, Λογιώτατε! ΕΚ ΤΟΥΤΩΝ γὰρ καὶ περὶ τούτων ἡ γραμματικὴ θεωρία καὶ μέθοδος. »

« Κ λ ε ψ ι λ ό γ ο ς . Καὶ ἅπαντα τὰ συγγράμματα τοῦ ἀνθρώπου τούτου, λέγει ὁ Γ. Χ. , ἀνίσως ἐξέλειπον (ἐὰν ἔχη γνήσια καὶ οὐχὶ νεοσφισμένα) , οὐδεμίαν τοῦτου ἠθέλομεν ἔχει ἀνάγκην νὰ κατανοήσωμεν αὐτὸν, διότι τὸ Κ λ ε ψ ι λ ό γ ο ς μόνον ἦτο ἱκανὸν φλωρόδραμμον τοῦ Κ. Ἀσωπίου νὰ τὸν ζυγίσῃ ἂν ἦναι πρὸς βαρος ἢ λ ε ι ψ ό ς εἰς τὴν γραμματικὴν Λέγομεν πρὸς διδασκαλίαν αὐτοῦ ὅτι, ἐπεὶ ἐν τῇ συνθέσει ταύτῃ ὑπέρκειται τὸ ῥῆμα καὶ ἐπικείται τὸ ὄνομα καὶ τὸ σύνθετον ἐκφέρεται προπαροξυτόνως ἐν γένει, εἶναι ἀνάγκη νὰ συμβουλεύσῃ τὸν Βουτμάννον καὶ ἑτέρας γραμματικὰς, τελευταίαν δὲ (καὶ χωρὶς νὰ τὸ εἰξεύρῃ ψυχῇ) τὸ περὶ Δημιουργίας λέξεων τοῦ Κ. Γ. Χρυσοβέργη ἐγχειρίδιον, καὶ τότε ἐλπίζομεν μανθάνει νὰ γράσῃ κ λ ε ψ ι λ ό γ ο ς , κτλ. » Καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐγχειρίδιόν του μᾶς παραπέμπει ὁ μέγας Δημιουργὸς Χρυτοβέργης ! « Ἀπὸ ἐγχειριδίου ἀρχεσθαι καὶ εἰς ἐγχειρίδιον ἀναπαύεσθαι ! » Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν μηδὲ μίαν κἂν λέξιν νὰ πλάσωμεν τοῦ λοιποῦ ἄνευ τοῦ ἐγχειριδίου. Τὸ ἐγχειρίδιον τοῦτο εἶναι τὸ Vade mecum τοῦ φιλολόγου καὶ πρέπει νὰ τὸ ἔχωσιν οἱ συγγράφοντες ἐν πᾶσι καὶ πανταχοῦ ἀληθῶς ἐ γ χ ε ι ρ ί δ ι ο ν . Εἶναι ἄλλο ἐ γ κ ό λ π ι ο ν τοῦ Διονυσίου Πύργου ! Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν ἂν κ λ ε ψ ι λ ό γ ο ς πρέπει νὰ εἴπωμεν ἢ κ λ ε ψ ι λ ό γ ο ς , οἷδ' ἐρωτῶμεν ἂν ἡ ἀναλογία ἦν ἐπικαλεῖται ὁ Κ. Γ. Χ. εἶναι ἀπαράβατος (ἀπὸ ἔχομεν τὸ μ ι α ι φ ό ν ο ς , καὶ εἴτε ἔτερον), λέγομεν δὲ μόνον ὅτι ἡ πολὺ τυφλὸς πρέπει νὰ ἡμεῖθα ἢ οὐδεὶς κανὼν τοιοῦτος ῥήτὸς ὑπάρχει εἰς τὰς γραμματικὰς, οὔτε εἰς τὸ ἐγχειρίδιον οὔτε εἰς τὴν γραμματικὴν τοῦ Βουτμάννου ὅπου μᾶς παραπέμπει. Μέχρις οὗτοι λοιπὸν ὁ Κ. Χ. Γ. μᾶς εἶπῃ εἰς τίνα στίχον τίνος σε-

λίθος τίνος γραμματικῆς ὑπάρχει ὁ κανὼν οὗτος, ὁ λέγων
 « τὰ ἐξ ὑπερκειμένου ῥήματος σύνθετα τονίζονται προπα-
 ροξυτόνως » ἅψ' οὗ τοῦ δημιουργοῦ τὸ σοφὸν δημιουργήμα δὲν
 λέγει οὐδὲ γὰρ περὶ τούτου, δικαιοῦμεθα κυλιόμενοι εἰς τὸν
 βόρβορον τῶν βαρβαρισμῶν καὶ τῆς ἀνορθογραφίας. Οὐ μὴν ἀλλ'
 οὔτε ὁ Βουτμᾶννος λέγει τι περὶ τοῦ τονισμοῦ τῶν τοιούτων
 συνθέτων, οὔτε ἄλλος τις γραμματικὸς, ὁρθότατα, ὥς μοι φαί-
 νεται, πρὸς τοὺς, ἐπειδὴ τὰ περὶ τονισμοῦ (ὡς θέλομεν εἶπε
 κατωτέρω) τῶν συνθέτων τῆς Ἑλληνικῆς εἰσέτι, καὶ μετὰ το-
 σαύτας πάντοτε φιλοπόνους, περὶ τοῦ τοῦ ἐρεῦνας τῶν Γερμα-
 νῶν γραμματικῶν, μένουσιν, εἰμὴ ὅλως ἀόριστα, ἀλλὰ γού-
 λαν δυσόριστα. Τοῦτο δὲ μόνον λέγει περὶ τῶν συνθέτων
 τούτων (ὦν τὸ πρῶτον συνθετ. μέρος ῥῆμα καὶ τὸ δεύτερον
 ὄνομα) ὁ Βουτμᾶννος ὅτι δὲν εἶναι τοσοῦτον συνήθη ἐν τῇ
 ἑλληνικῇ (ιδ. *Ausführliche Griech. Sprachlehre* von
 Ph. Buttmann, Berlin, 1827 τόμ. Β. σελ. 353.)

ΣΤ'.

Εἰ καὶ κατόπιν οὖν ὁ Κ. Αἰσώπ. ἔγραψεν ἐν τοῖς
 Ἀλφειοῦσι, αὐτοῦ πίναξι περὶ τῆς λέξεως *φιλόλογος*,
 μωρὸν ἀξιοκτάνκτος ἤθελεν εἶσθαι, νὰ τολμήσωμεν ἡ-
 μεῖς νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς αὐτῆς λέξεως, ἃς μᾶς συγ-
 χωρηθῇ ὅμως νὰ εἰπώμεν γραμματικῶς μόνον ὀλίγα
 τινα, ἅψ' οὗ ἀναγκασθῶμεν καὶ ἡ σειρά τοῦ λόγου τῆς ἀ-
 παντήσεως μᾶς φέρει εἰς τοῦτο. Ἐπικρίνων λοιπὸν ὁ
 Γ. Χ. τὸν τονισμὸν τῆς λέξεως *φιλόλογος* λέ-
 γει « ἐάν ἐρωτηθῇ (ὁ συντάκτης τῶν Σουτσειῶν) διὰ τί γρά-
 φει *φιλόλογος*, θέλει ἀποκριθῇ διότι οὕτω γράφει καὶ ὁ
 Κ. Αἰσώπ. ἐν ἅπασιν τοῖς ἑαυτοῦ συγγράμμασιν. Ἐάν ἐ-
 ρωτηθῇ διὰ τί γράφει *φιλόλογος*, θέλει ἀποκριθῇ πά-
 λιν καὶ αὖθις τὰ αὐτά! Καὶ ὁ μικρὸν ιδέαν γραμματικῆς
 ἔχων περαχῆμα κατανοεῖ ὅτι κατὰ μὲν τὸ προπαροξύτε-

νον φιλόλογος τοῦ πολυπείρου γραμματικοῦ πρέπει ἐξ ἀναλογίας νὰ γράφωμεν καὶ προσφέρωμεν τοῦ λοιποῦ, φυσιόλογος, φορολόγος, λιθόλογος, θεόλογος κτλ. . . . κατὰ δὲ τὸ παροξύτονον φιλόλογος, ὑποτιθεμένου ὅτι ἡ ὑπερκειμένη λέξις εἶναι ῥῆμα (φιλέω) πρέπει νὰ προσφέρωμεν καὶ νὰ γράφωμεν τοῦ λοιποῦ, φιλοσόρος, φιланθρῶπος (!! λαμπρὰ συμπεράσματα, Κύριε Χρυσοβέργη!), φιλοπελέμος; (ἀκόμη λαμπρότερα!!!) κτλ. • Ἰδοὺ τί σημαίνει νὰ ἔχη ὁ ἄνθρωπος νῦν τετραγωνοειδῶν! Ἰδοὺ τί θὰ εἴπῃ νὰ ἦναι τις σοφὸ πρᾶγμα, νὰ σέ ῥίπτῃ εἰς λαθῶρινθον ἐπιχειρημάτων καὶ ἀποδειξῇ, ὅθεν, ἔσονται ἀνὰ γωνιοθῆς, ὅσον καὶ ἂν ιδρώσῃς, ποτὲ νὰ μὴ δύσασαι νὰ ἐξέλθῃς! Πολὺ διαβόλεμμένος γραμματικῶς, πρέπει νὰ ἦσθαι, κύριε Χρυσοβέργη! Ἀλλ' ἡ λογικὴ σας πάλιν! Ὡ! αὐτὴ δὲν ἔχει σύγκρισιν, εἶναι λογικὴ ἀκαταμάχητος! Καὶ τὸ συμπέρασμα ὅλων τούτων τῶν συλλογισμῶν σας ποῖον εἶναι; ὅτι ἀμφότεροι οἱ τονισμοὶ τῆς λέξεως, εἶναι ἐσφαλμένοι, ὅτι οὔτε τὸ φιλόλογος εἶναι ὀρθόν οὔτε τὸ φιλολόγος· ὥστε σκοπεύετε ἔτι, ὅταν δημοσιεύσῃτε ἕτερον Ἐπιδόρπον, ἂν ἔχωμεν ὑγείαν, νὰ προτείνῃτε τὴν διόρθωσιν τῆς λέξεως; (ἐπειδὴ πολὺ ἀγαπᾶτε τὰς διορθώσεις καὶ ἐπιτυχάνετε λαμπρότατα εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς ἀπέδειξεν ἄλλοτε ὁ ἐν Μονάχῳ δημοσιεύσας τὸν Μισαγύρτην ἑλλήν) εἰς τὸ φιλόλογος!!! Πάλιν τὸ λέγομεν, ἡ λογικὴ σας εἶναι ἀκαταμάχητος! Καὶ τῇ ἀληθείᾳ δὲν γνωρίζω τί νὰ σὰς εἴπω. Τυφλὸς βέβαια δὲν εἶσθε, καὶ ὁμῶς ἀπορῶ πῶς δὲν παρετηρήσατε ὅτι τὰ παραδείγματα, τὰ ὅποια φέρετε, οὐδεμίαν ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὴν περὶ τῆς ὁλόγου λέξεως. Διότι διὰ τὴν θάτερον καθ' ὑμᾶς· ἡ λέξις φιλόλογος ἢ συντίθεται ἐξ ὑπερκειμένου (διὰ νὰ μεταχειρισθῇ τοῦς ὄρους σας) ῥήματος καὶ ἐπικειμένου ὀνόματος (φιλῶ-λόγος), ἢ τάνάπαλιν ἐξ ὑπερκειμένου ὀνόματος καὶ ἐπικειμένου ῥήματος; (φιλο-

λέγω). Ἄν τὸ πρῶτον (φιλῶ-λόγος), ποίαν ἀναλογία ἔχουσιν αἱ εἰς παράδειγμα φερόμεναι λέξεις φυσιολόγος, λιθολόγος, φορολόγος, θεολόγος (ἤτοι φύσις-λέγω, λίθος-λέγω κτλ.) κτλ. ἂν δὲ τὸ δεύτερον (φίλα-λέγω), ποίαν ἀναλογία ἔχουσιν αἱ λέξεις, φιλόσοφος, φιλόκωπος, φιλόπολεμος (φιλῶ-σοφός, φιλῶ-κωπος κτλ.) Παραλείπομεν τὸ καὶ ἄλλως ἀκατάλληλον καὶ ἄστον τῶν δύο τελευταίων λέξεων, ἐπειδὴ ἐν ταύταις, εἴτε θεωρήτομεν αὐτὰς ὡς συντεθειμένας ἐξ ὑπερκ. ὀνόμ. καὶ ἐπικ. ῥήμ., εἴτε ὡς συντεθειμένας ἐξ ὑπερκ. ῥήματος καὶ ἐπικ. ὀνόματος, οὐδέποτε ὑπερῖσχύει εἰς τὸν τονισμὸν ἡ ὑπερκειμένη λέξις, εἴτε ὄνομα εἶναι αὐτὴ εἴτε ῥημα, διότι ὑπάρχει ἀνυπέροβητον πρόσκομμα ὁ κανὼν ὁ οὐκ ὀρίζειν ὅτι τῶνος δὲν τίθεται ποτε περικτενῶ τῆς προπαραλήγουσας. Ἀλλ' ἐν τέλει—λέγομεν δ' ἐν τέλει, ἐπειδὴ εἰς τὸ μέσον παρεμβάλλει καὶ τινα ἄλλα ὁ χρηστικὸς ἡθεὶς διδάσκαλος τῆς νεολαίας, ἅτινα καὶ νὰ τ' ἀναγνώσῃ τις ἐντρέπεται, (ἰδοὺ ἡ χρηστοηθιστάτης αὐτῆς περικοπὴ «οἱ φιλόλογοι ἐν ᾧ μέχρι τῆς σήμερον εἶχον ἐν κέρφῳ (ἢ κέρκι) ἐστολίσθησαν καὶ δεύτερον χάριν τῆς γραμματῶσύνης τοῦ Σκαρλάτου, γραφόμενοι οὕτω φιλόλόγος!)

—ἐν τέλει λοιπὸν λέγει ὁ Γ. Χ. «τί οὖν, δυνατόν αὐτὸς (ὁ συντ. τῶν Σουτσειῶν) νὰ μᾶς ἐρωτήσῃ, ποιητέον ἐνταῦθα; Ὁ ἰδιότροπος, ἀποκρινόμεθα πρὸς αὐτὸν, ἐν τῇ δημιουργίᾳ του (ποῦ νὰ μ' εἶχε λάχει νὰ βρεθῇ καὶ αὐτὸς κί' αὐτῇ δ' ἐμποροῦσε (α) νὰ βρεθῇ τρόπος ν' ἀπορρίψῃ καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὰ σχολεῖα ἐπὶ φιλοτουρκίᾳ;) ἀναφέρει ἐκ τοῦ Βουτμάνου ἐν σελίδι 23 γ'. τάδε α Τὰ εἰς ΟΣ σύνθε-

(α) Μὴ παραξενυνθῇ ὁ ἀναγνώστης διὰ τὴν λέξιν ταύτην, ἐπειδὴ ὁ Κ. Γ. Χ. ἔχει τὴν συνήθειαν, ὅταν τις γράφει ἐν παρενθέσει, νὰ μεταχειρίζεται τὴν καρυκαϊὸν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Καὶ τοῦτο ἄλλη ἰδιοτροπία του!

τα ἐξ ὑπερκειμένου ὀνόματος καὶ ἐπικειμένου ῥήματος, ἐνεργητικοῦ μὲν παροξυτονοῦνται, παθητικοῦ δὲ προπαροξυτονοῦνται· οἷον λιθοδόλος (ἐνεργ.) λιθόβολος (παθ.) κτλ. οὕτω καὶ ὅπου ἐμφιλοχωρεῖ μία μὴν τῶν εἰρημένων σημάτων· οἷον οἰκονόμος, φιλολόγος· κτλ. » Καταλληλότητος καὶ οὗτος ὁ κανὼν, καὶ μάλιστα ἐν ᾧ ἅπαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος γραμματικοὶ καὶ λεξικογράφοι θεωροῦσι τὴν λέξιν φιλόλογος ὡς συγκεκλιμένην ἐξ ὑπερκ. ῥήματος καὶ ἐπικειμένου ὀνόματος!!! Μέγας εἶ, Χρυσυβέργη, καὶ θαυμαστοὶ οἱ λόγοι σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν ἐπιχειρημάτων σου!!! Ἀλλ' ὁ Κύριος Χρυσυβέργης φαίνεται ὅτι προέλαβε τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν, ἣν ἐξέφράσαμεν ἀνωτέρω νὰ ἐπιδοθῇ δηλ. εἰς τὸ ἔργον τῶν διορθώσεων, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο, ὡς φαίνεται, προωρίσθη ἐκ φύσεως, καὶ εἰς τοῦτο ἔχει ὁ διάβολος προμετὰν εὐρυτίαν. Καὶ τῷντι εὐθὺς μετὰ τὴν παράθεσιν τοῦ βουττακείου κανόνα, οἷον προλαβὼν τὴν ἡμετέραν ἐπιθυμίαν, παρατίθεισιν ἡδύτατον ἡμῖν ἐπιδόρπιον ἢ τρωγάλιον, νέαν πάλιν ἀκροβύτια διορθώσεων— ἐννοεῖται διορθώσεων οὐχὶ χωρίων συγγραφέων, ὡς ἄλλοτε, ἀλλὰ διορθώσεων τῶν τυρλῶν γραμματικῶν!—δὲν πειράζει ὅμως· διορθώσεις νὰ ἦναι, καὶ εἶναι ἀδιάφορον τὸ τίνας— Ἐπιλέγει λοιπὸν ὁ Κ. Γ. Χ. « Ἡμεῖς δὲ (κρίμα ὅτι ἐλησμόνησε νὰ θέσῃ τοὺς τίτλους τοῦ πρώην διευθυντῆς τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Κράτους, δημιουργὸς τοῦ περὶ δημιουργίας λέξεων ἐγχειρίδιου, διορθωτῆς διαφόρων συγγραφέων κτλ. κτλ. κτλ.) χάριν τοῦ πολυπειροῦ γραμματοφύχου καὶ τῶν ἀγγουρολογισμάτων ἀποδίδομεν (ἀποδίδομεν!!! λαμπρὰ γλῶσσα! πόθεν ἔλαβε τὸν κανόνα καὶ τὸν ἀποδίδει, τὸν δίδει δηλ. ὀπίσω;!!!) τὸν ἐξῆς γενικὸν κανόνα, ὅστις ἂν μὴ ἀρέσῃ πρὸς (!!!) αὐτοὺς, ἐπανίτω πάλιν πρὸς τὸν πέμψαντα· οἷον α Πολλὰ σύνθετα εἰς ΟΣ ἐπικειμένον ἔχοντα ῥηματικὸν ὄνομα (ἐν οἷς

καὶ τὸ λόγος παρὰ τὸ λέγω=συνάγω=ἀθροίζω=πραγματεύομαι) εἰ μὲν ἡ ὑπερκειμένη λέξις εἶναι μόριον ἢ μορίομορφον πτωτικόν, προπαροξύνονται· οἶον, ἄλογος, σύλλογος (ὅθεν καὶ ὁμολόγος), ἄμαχος (ὅθεν καὶ Τηλέμαχος), κλ. εἰδὲ εἶναι πτωτικὰ παροξύνονται· αἶον θεο-λόγος, θεομάχος, λιθο-λόγος, ὅθεν καὶ φιλολόγος=λέγων=ἀγχιπῶ=συνάγων τὰ φίλα=τὰ ἀγαπητὰ, διότι ἐξέλεβον εἰ λόγῳ τὸ μὲν ὄνομα ἀντὶ ῥήματος, τὸ δὲ ῥῆμα ἀντὶ ὀνόματος, δηλ. τὸ μὲν φιλ-ἀντὶ φιλῶ, τὸ δὲ λόγ-ἀντὶ λόγους, ἐν ᾧ ἐγὼ νίμζω εἶναι τὸ φιλολόγος=ὁ λέγων τὰ φίλα=ὁ λέγων τὰ καλὰ (=τὰ ὦρα) ἅτινα εἰσι φίλα κατὰ τὸ πολυφιλήτητον ἄσκη, ὅπερ ἐψάλλαν αἱ Μῦσαι καὶ αἱ Χάριες· εἰς τοῦ Κρόνου τοὺς γάμους· οἶον Ὅτι καλόν, φίλον ἐστὶ, τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστὶ.

Τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων »

Καὶ ὅσα ἄλλα εἶπε μέχρι τοῦδε ὁ Κύριος Χρυσοβέργης ἦσαν θαυμάσια· ἀλλὰ τοῦτο πλέον εἶναι ἢ κορωνίς τῆς εὐφυΐας του !!

« Τὸ δημῶδες (ὡς παρατηρεῖ ὁ συντάκτης τῶν Σουτσείων) τραγούδιον λέγει « λιγόνουμαι νὰ σὲ θεωρῶ, ἢ ἐνταῖθα ῥητέον « λιγόνουμαι νὰ τ' ἀκούω καὶ νὰ τὰ θεωρῶ !! » Ἀλλ' ἐπιληθῆμεν σπουδαιότερον τοῦ πράγματος. Δὲν γνωρίζομεν ἂν ὁ Κύριος Χρυσοβέργης σπουδάζων καὶ μὲ τὰ σωστά του κατέφυγεν εἰς τὰς πεδυνιώδεις αὐτὰς σοφιστείας; ἢ παίζων· τι τοῦ μόνον γνωρίζομεν ὅτι καὶ τὸ ἐν εἶναι κακὸν καὶ τὸ ἄλλο χειρότερον. Κατὰ τὸν κανόνα λοιπὸν δὲ, ἀπέδωκες, κύριε Γραμματικὲ, ἡ λέξις φιλολόγος συντίθεται οὐχὶ ἐξ ὑπερκειμένου ῥήματος; καὶ ἐπικειμένου ὀνόματος, ὡς ἐλεγον μέχρι τοῦδε οἱ γραμματικοί, οὐδὲ ἐξ ὑπερκ. ῥήματος καὶ ἐπικειμένου πάλιν ῥήματος, ὡς λέγει ὁ Kuehner (ἴδ. κτωτέρου), ἀλλ' ἐκ δύο ὀνομάτων (φιλα-λόγος) καὶ τὸ ἐξηγεῖς ὁ ΔΕΓΩΝ—εἶλα κτλ. ΑΛΛ' ἐγὼ σε ἐρωτῶ,

ἐν τίνι ἀδείᾳ, ἀφ' οὗ τὸ δεύτερον συνθετικὸν μέρος τὸ θεω-
ρεῖς οὐσιαστικόν (—λόγος), ἐν τίνι ἀδείᾳ, λέγω, ἐν τῇ
ἐξηγήσει τῆς λέξεως τρέπεις τὸ οὐσιαστικόν τοῦτο εἰς με-
τοχὴν, λέγω ν; Ἀλλ' ἔτι μοι ἀντιρεῖς· δεῖ παραλαμβάνε-
σθαι ἐξωθεν καταλλήλου μετοχῆς, ἔσται τὸ φιλολό-
γος = (ὁ περὶ τῶν) φίλων — λόγον (ποιούμενος), καὶ
ὅτι ἐπομένως τὸ λόγον ποιούμενος εἶναι = λέ-
γων. Ἀλλὰ σοὶ ἀντικρίνομαι ὅτι αἱ συστατικαὶ τοῦ συνθέτου
λέξεις πρέπει αἰετοῦ νὰ ἦναι ἐπαρκεῖς καὶ αὐτοτελεῖς εἰς
ἐξήγησιν, οὐδὲ πρέπει νὰ παραλαμβάνηται ἐξωθεν αὐτῶν
λέξεις ἐτέρως φήσεως, ἀντὶ οὐσιαστικῆς π. γ. μετοχῆς,
ἀντὶ ῥήματος ὄνομα καὶ οὐ καθεξῆς, ἐπειδὴ ἀπὸ γε-
μένης τῆς τοιαύτης αὐτοῖς αὐτοῦ ἐλευθερίας παραδεκτῆς, ἢ
ἐξήγησις τῶν συνθέτων λέξεων θέλει εἶσθαι ἐπὶ κτικῇ μυ-
ρίων διαφύσεων καὶ ἀντιπραγματικῶν ἐξηγήσεων, καὶ, ἔφω
ἐν τῷ αὐτῷ ἀποδοτικῷ καὶ συμπεριλαμβανεῖς,
γραμματικῆς Γ. Χ., τὸ σύλλογος καὶ τὸ θεολό-
γος, τὸ ἀπόλογος, καὶ τὸ λιθολόγος (ἐν αἷς ἡ φύ-
σις τοῦ τελευταίου συνθετικοῦ μέρους λόγος εἶναι ὅπως δια-
φορῶς), δὲν θέλει εἶσθαι τοῦ λιποῦ γνωστὸν πότε τὸ δεύ-
τερον συνθ μέρος ἔχει ἔννοιαν ῥηματικὴν καὶ πότε οὐναν-
τίον ὀνομαστικὴν, οὐδὲ θὰ γνωρίζομεν ἂν π. γ. ἡ γέλιος οἰ-
κονόμος σημαίνει τὸν «έμου» τῆς οἰκίας (τὰ τῆς οἰ-
κίας), ἢ τὸν νόμον τῆς οἰκίας, ἂν τὸ ψηφηφόρος
σημαίνει τὸν φέροντα τὴν ψῆφον ἢ τὸν φόρον—τῆς ψή-
φου, ἂν τὸ αἵματόρροος σημαίνει τὸν αἵματι-ρέον-
τα ἢ τὸν ῥοῦν—τοῦ αἵματος, κτλ. Τοῦτον χάος ἀμ-
φιβολίας ἀνοίγει ὁ κανὼν σου, Κύριε Χρυσόβουλι διὰ
τοῦτο «ἐπανιτέως τρώντι πάλιν παρὰ τὸν πέμψαντα.»
Ἀλλὰ καὶ τὸν κανόνα—οὐχὶ τὸν εἰδικόν σου τοῦτον τὸν
τελευταίον, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶναι πάντα παράλογος, ἀλλὰ
τὸν κανόνα τὸν Βουτμάννειον—ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, σοὶ

λέγομεν ὅτι δὲν ἔχει κύρος γενικόν, ἀλλ' ἐφαρμοστέος μόνον εἰς ἐκεῖνα τὰ ὀνόματα ἅτινα μεταβάλλοντα τὸν τόνον μεταβάλλουσι καὶ σημασίαν, οἷον λιθοβόλος, λιθεβόλος κτλ. Διότι, ἂν ὑποτεθῇ ἔχων κύρος γενικόν, τότε πρέπει νὰ λέγωμεν τοῦ λοιποῦ οὐχὶ ἀκριτόμυθος (α) (ἄκριτα—μυθούμενος) ἀλλὰ ἀκριτομύθος, οὐχὶ ἀκριτόφωνος (ἄκριτα—φωνῶν) ἀλλ' ἀκριτοφῶνος, οὐχὶ πυρίπνοος (ὁ πῦρ—πνέων) ἀλλὰ πυριπνόςος, καὶ γαινήχος, καὶ φιληγόςος, ισοφόπος, βαριθρόμος, αὐτομόλος, καὶ μυρία ἄλλα ἅτινα παραλείπομεν συντομίᾳ χάριν. Μετὰ ταῦτα πάντα ἐπέστη, νομίζομεν, ὁ Κ. Γ. Χ. ὅτι κάμνει καλὰ νὰ κἀθῇται ἐν ἡσυχίᾳ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ θράξῃ μὲ τὸ ζουμί τοῦ, νὰ μὴ ἀνακινῇ δὲ ὅλον τὸν κόσμον μὲ φιλολογικὰς διορθώσεις καὶ ἐπιδόρπις. Ἀλλὰ θέλει ἴσως ὁ ἄνθρωπος νὰ ἴδῃ ἐξάπαντος πῶς ἐξηγητέα ἡ οὐλομένη αὐτὴ λέξις φιλόλογος; ἂν ἀρκεσθῇ εἰς τὴν μέχρι τοῦδε κοινῶς παραδεδεγμένην ἐξήγησιν· ἀλλὰ δὲν τῷ ἀρκεῖ αὐτὴ ὡς στρεβλή; Ἰδοὺ ἄλλη τοῦ Kuehner ὀρθότερα, ὡς νομίζομεν, πασῶν. Ἄς μάθῃ λοιπόν ὁ Κύριος Χ. ὅτι ὑπάρχουσιν ὀνόματα, ὧν ἀμφότερα τὰ συνθετικὰ μέρη ἔχουσιν ἔννοιαν ῥηματικὴν ἢ ὅπερ ταύτην, ἀμφότερα εἰσὶ ῥήματα. Τοιαῦτα ὀνόματα εἰσὶν ἱκανὰ τὸν ἀριθμὸν, καὶ περὶ τῶν τοιούτων λαλεῖ καὶ ὁ φίλτατος τῷ Γ. Χ. Βουτμάννος (ἐν σελ. 730 τοῦ

(α) Τὰ σύνθετα ταῦτα, ἅτινα φέρομεν εἰς παράδειγμα, ἐξελέξαμεν ἐπιτηδὲς οὕτως ὥστε νὰ ἔχωσι τὸ ἐπικείμενον ῥῆμα διαφόρων διαθέσεων, καὶ μίτου (οἷον τὸ ἀκριτόμυθος) καὶ ἐνεργητικόν (οἷον τὸ ἀκριτόφωνος) καὶ οὐδέτερον (οἷον τὸ πυρίπνοος). Θεωρεῖ δὲ τὸ—πνόςος τῆς λέξεως ταύτης ὡς οὐδέτερον ὁ Βουτμάννος ἐξηγῶν αὐτὸ οὐχὶ ὡς οἱ ἄλλοι = πῦρ—πνέων, ἀλλὰ πυρί—πνεων. Ἴδε τὴν Ausfuehr. Sprachlehre αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκδ. σελ. 374 § 121, Anmerk. 1b) κτλ.

Β', τόμου τῆς Διεξοδικῆς αὐτοῦ Γραμματικῆς κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκδ. Berlin, 1827), εἶον, φιλομαθής=ὁ φιλῶν μυχθάνειν, φιλήκοος=ὁ φιλῶν—ἀκούειν (cupidus audiendi), μελλόγαμος=ὁ μέλλων—γαμεῖν, φιλοθύτης=φιλῶν—θύειν, φιλοπότης=φιλῶν—πίνειν κτλ. Τοιοῦτον σύνθετον ὀρθότατα θεωρεῖ ὁ Kuehner καὶ τὸ φιλόλογος=ὁ φιλῶν—λέγειν, ἐπιλέγων καὶ τοῦτο, ὅτι ἐν πολλαῖς τῶν τοιούτων συνθέτων ἡ ῥηματ. ἔννοια τοῦ τελευταίου συνθετικοῦ μέρους δὲν προσδιορίζει τὴν τοῦ πρώτου, ἀλλὰ τοῦναντίον προσδιορίζεται ὑπ' ἐκείνης (In einigen dieser Zusammensetzungen sind beide Theile von verben abgeleitet: alsdann ist der letztere verbalbegriff nicht der den erstern regirende, sondern der von dem erstern regirte, κλ. ἰδ. Ausfuehr!; grammatik der Griech: Sprache von Raphael Kuehner, Hannover, 1834, Erster Theil, § 384, Anmerk. 6), ὅτι δὲ ἡ παρκτήρησις αὕτη ἔχει μεγάλην σχέσιν πρὸς τὸν τονισμὸν τῶν συνθέτων, (ἐπειδὴ αἰετοτε τὸ προσδιορίζον συνθετικὸν μέρος τονιστέον) καὶ δικαιοῖ πληρέστατα τὸν προπαροξύτονον τονισμὸν τῆς λέξεως φιλόλογος, τοῦτο καὶ τυφλοῖς δῆλον.

Ἐξ ὧτων μέχρι τοῦδε εἵπομεν, πείθεται βεβαίως (εἰάν δὴ μὴ ἔχη τοῦ Σατανᾶ τὸ πῦσμα, καὶ ἐν ταῖς μυχοῖς τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ λέγῃ τὸ « οὐ με πείσεις ἢν με πείτης ») ὁ Γ. Κ. ὅτι ὅσα περὶ τῶν ἀνωτέρω ἔγραψεν ἐν τῷ Ἐπι-δορπίῳ αὐτοῦ, εἰσὶν ἀντικρυς παρалоγία. Διὰ τοῦτο, φίλτατε Χρυσοθέγγε, σὲ παραινῶμεν νὰ μὴ παρουσιά-ζησαι τοῦ λοιποῦ διὰ τοῦ τύπου ἀκριτος δορθωτῆς τοῦτου καὶ ἐκείνου, μηδὲ νὰ πραγματεῖσθαι ποσὺς περὶ ζητημάτων, ὧν τὴν φύσιν οὐδ' ἔννοιαν τοῖλάχιστον, καὶ ἀτινα δὲν ἐτόλμησαν νὰ ψάξωσι κἀν, πολλῶν δὲ ἤττον νὰ ἐξακριβώσωσιν, ἄλλοι πολλῶν σου τοῦ ἐν φιλολόγοις σπάδων;

μελομυγότεροι. Ἄλλ' ἴσως ἔχεις ἀνατάσχετον μηχανὴν νὰ καταγίνεσαι εἰς τὰ γραμματικὰ, ὡς σκοπῶν νὰ καταστήτῃς τὸ περὶ Δημιουργικῆς Δέξεων ἐγχειρίδιόν σου « μνημεῖον ἐταεῖ, οὐκ ἀγώνισμα εἰς τὸ παραχρῆμα »· ἂν τοιοῦτον εἰλικρινῇ σκοπὸν τῶντι ἔχῃς, σοὶ λέγομεν ὅτι δὲν εἴαι ἀνάγκη νὰ παρουσιάξῃσαι εἰς τὸ Κοινόν, φωνασκῶν, ἀσχιμονοῦρήμονων καὶ ἄρρητ' ἀθέμιτα λέγων, ἀλλὰ δύνασαι οἰκουρῶν νὰ σπουδάξῃς κἀλλιστα περὶ τὸ ἔργον, καὶ, ἂν ἔχῃς ὀρεῖν τῆς αὐτῆς μελέτης, σοὶ ὑποσχομέθα ἡμεῖς νὰ σοὶ δώσωμεν οὐχὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς ἐν γένει ἀλλ' ἐκ μόνου τοῦ περὶ παραφωτῆς καὶ συνθέσεως λέξεων κεφαλαίου, τοσοῦτον ἄρθρον ὅλην ζητημάτων, ὥστε ἐφ' ὅσου ζωῆς ἐργαζόμενος νὰ μὴ ἴδῃς ποτὲ τέλος, καὶ τοῦ Μαθυσάλα τὰ ἔτη ἂν ἤθελε σοὶ χάριτον ὁ ἅγιος Θεός.

Ζ'.

Ι. Ο Κ. Γ. Χ. ἀναφέρειν ἐν σελίδι 1 τὸ ἐξῆς χωρίον τῶν Σουτσειῶν, ἀκρινόμεν ὅμως, ὁ ὅν ἐτι ὁ μέλλων ἐπιγράψαι τοῦ; ἄλλους, πρέπει νὰ καθαρεύῃ αὐτὸς τὰν παρ' ἐκείνου μεμπτῶν καὶ μωιησιῶν ἵνα μὴ παρωδηθῇ τὸ, « Ἄλ-
ηλιν ἱαίρῳς αὐτὸς ἔλκεσι βρῖει » γράφει, διορθῶν, ἐν παρενθέσει μετὰ τὸ « τῶν παρ' ἐκείνοις, » « τῶν ἐν ἐκείνοις ἴσως »· ὠραία διορθωσις! Ἐννοεῖ λοιπὸν ὁ Χ. οὐχ « παρ' ἐκείνοις » = apud illos, ἀλλ' ἐν ἐκείνοις, ἐν τοῖς σώμασι δηλαδὴ ἐκείνων, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἡ ἐν οὐδὲν ἄλλο εἴαι δυνατὸν νὰ σημαίη. Ἐστὼ καὶ τοῦτο μίς ἐκ τῶν πολλῶν ἀποδείξεων τῆς γραμματικῆς σου!

2. Ἐν σελίδι 30 τοῦ ἑπ' ὁρπίου κακίζει ὁ Χ. ὡς σβλίσ-
κον τὸ χωρίον τοῦτο τῶν Σουτσειῶν (τελ. 120) ἐπικαλῶν αὐτὸ εἰρωνικῶς « κεχαριτωμένην περικοπὴν, » ἀἐκλέγων (δ Κ. Π. Σουτσοῦ δηλ.) πρὸς διορθωσιν δῆθεν τοῦ; ἀηδιστά-
του; χυδαῖς μεν, ἤθελε πιστεύσει τις (πᾶ; ἄλλος δηλ. ἡ δ

Π. Σούτσος) ὅτι ἀφορᾷ (ὁ ἐκλέγων δηλ. Π. Σούτσος) τοὺς πορθμεῖς καὶ ἀχθοφόρους τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὅτι ἡ περίοδος αὕτη εἶναι ἐκ τῶν ὑπερβατῶν ἐκείνων καὶ πρωθυσιέρων, ἧς μετεχειρίζεται ὁλος ὁ κόσμος καὶ λαλῶν καὶ γράρων, καὶ αἰτινές εἰσιν εὐληπιόταται διὰ τὴν σειρὰν τῶν ἐννοιῶν, τοῦτο εἶναι καὶ ἡλίου φανότερον, οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης χρῆζον ἀποδείξεως!

3. Κατακρίνει τὴν σύνθεσιν τῆς λέξεως Δισαύξητος, Προσθαφαιρέτος, καὶ τὴν θέσιν τῶν ἀντωνυμιῶν, με, μας, σε, σας, του, των κτλ. Ἀντὶ τῆς λέξεως δισαύξητος προτείνει τὴν καὶ παρὰ ταῖς ἀρχαίοις εὐχρηστον φράσιν «ποιῶν δύο αὐξήσεις.» Ἄλλ' ἐρωτῶμεν τὸν Χ. καὶ τὴν ἐλαχίστην λεπτότητα ἀκοῆς ἂν ἔχη, δὴν αισθάνεται ὅτι καὶ ἀπλουστερά καὶ καλλιφωνότερα ἢ λέξις «δισαύξητος» τῆς φράσεως «ποιῶν δύο αὐξήσεις»; Ἐπειτα διὰ τί νὰ κατακρίνηται ἄλλως ἢ λέξις, ἀφοῦ οὐδὲν ἔχει τὸ περὶ τὴν σύνθεσιν ἐπίφογον καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν πῆχυν τοῦ περὶ Δημιουργίας ἐγχειριδίου ἂν μετρηθῇ;

Ἡ λέξις «προσθαφαιρέτος» δὲν εἶναι μὲν ἑλληνιστὶ συντεθειμένη, ἀλλ' ἐπεκράτησε τοσοῦτον ἥδη, ὥστε εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποβολὴ αὐτῆς. Ἐπειτα, διότι ἡ λέξις εἶναι κατακριτέα, εἶναι ἄρα κατακριτέο, καὶ ὁ μεταχειριθεὶς αὐτὴν, τῇ συνηθείᾳ ἐπόμενος, συντάττει τῶν Σουτσείων, ὅς-τις βεβηλῶς δὲν ἐπλασεν, ἀλλ' εὗρεν αὐτὴν ἐν παγκοίνῳ ἤδη χρήσι. οὐτῶς; Τὴν λέξιν ταύτην μετεχειρίσθη πλάσας πῶτος, ἂν δὲ μὰ ἀπαρτῇ ἡ μνήμη, ὁ μακαρίτης Κοραῆς, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξενίκησε τὴν σήμερον παρ' ἅτασι τοῖς λογίοις, ὡς ἐξεβήσαν καὶ ἄλλαι, κακῶς μὲν πεπλασμέναι παρὰ τοῦ κοῦδμου, ἀλλὰ καλῶς σημαίνουσαι τὴν ἐννοίαν δι' ἣν ἐπλάσθησαν. Ἐκ τῶν πολλῶν τοιούτων ἀναφέρομεν μόνον τὴν λέξιν «ἐκατομμύριον» ἥτις οὐ μόνον διὰ τὴν κατάληξιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μορφήν τοῦ ἁ συνθετικοῦ

μέρους δὲν εἶναι ἑλληνική. Ἀς δοκιμάσῃ ὁμοίως ὁ Κύριος Χ. νὰ ἐκβάλῃ τῆς χρήσεως μίαν μόνην ἐξ αὐτῶν, καὶ θὰ ἴδῃ πόσον ἀληθές ὑπάρχει τὸ τοῦ Ὁρατίου.

(De arte poetica 71—73.)

Multa renascentur, quæ jam cecidere, cadentque,
Quæ nunc sunt in honore, vocabula, si volet USUS,
Quem penses arbitrium est et jus, et norma loquendi.

Ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῶν ἁντωνμιῶν με, μας, τον, την, κτλ. ὁ Κ. Χ. δὲν δύναται νὰ ἐπιβλῇ εἰς οὐδένα οὐδένα κανόνα, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἐξήρτηται ὁλῶς ἐκ τῆς ἐκασταχοῦ τῆς Ἑλλάδος χρήσεως, ὡς παρετήρησε μὲν καὶ αὐτὸς ὁ Χ. ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς παρατηρήσεώς του, νὰ μὴ γράφῃ δηλ. περὶ πραγμάτων, περὶ ὧν δὲν δύναται αὐτὸς νὰ εἴπῃ οἰκὴν νομοθέτου τῆς γλώσσης « οὕτως ἢ ἐκείνως θέλω! »

4. Κατακρίνει τὴν φράσιν « μετὰ ἢ ἄνευ προθέσεως. » Ἢ τοιοῦτότροπος χρήσις τῶν προθέσεων οὐδ' ὑπάρχει ὁλῶς παρὰ τοῖς Ἕλλησι συγγραφεῦσιν, εἶναι δ' ἀπομίμησις γερμανική, οὐχ ἥτιον δὲ καὶ γαλλική, καὶ εἰς τοῦτο ἔχει δίκαιον ὁ Κ. Γ. Χ. Τοῦτο δὲν δυνάμεθα μόνον νὰ ἐννοήσωμεν διὰ τί εἰς τὴν νεωτέραν ἡμῶν γλῶσσαν, ἥτις ἀδύνατον ὁλῶς εἶναι νὰ τηρήσῃ ἐν πάσι τὸν τύπον τῆς ἀρχαίας, διὰ τί νὰ μὴ ἔχωμεν τὴν ἄδειαν νὰ μεταχειριζώμεθα τὰς τοικύτας βραχυλογίας τῶν νεωτέρων γλωσσῶν, οὐχὶ κατὰ κόρον βέβαια, ὅσάκις αὐταὶ δὲν ἔχουσιν τι τὸ στρεβλὸν κατὰ τὴν λογικὴν γραμματικὴν, ἥτις πρέπει ἐν τοῖς τοιοῦτοις ζητήμασι νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἡμεῖς καὶ τὴν εὐφωνίαν καὶ τὴν συντομίαν εὐρίσκομεν συνηγοροῦσαν ὑπὲρ τῆς ξενιζούσης ταύτης φράσεως ἀμετὰ ἢ ἄνευ προθέσεως » οὐχὶ δὲ καὶ ὑπὲρ τῆς ἀκράτως ἑλληνικῆς καὶ αὐτόχθονος, οὕτως εἰπεῖν, καὶ μονονοῦ τεττιγοφορούσης ταύτης ἀμετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ προθέσεως » ἢ

α μετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ αὐτῆς.» Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐπιδοκιμάζοντες (εἰάν ποτε ὑποτεθῇ ὅτι ἔχομεν ἡμεῖς δικαίωμα ἐπιδοκιμασίας) τὴν φράσιν ταύτην, δὲν ἐννοοῦμεν ἐπιτε-
πτέαν αὐτὴν, καὶ ὅταν ἡ μὲν ἑτέρα πρόθεσις συντάσσεται μετὰ γενικῆς, π. χ. ἡ δ' ἑτέρα μετὰ δοτικῆς κτλ.

5. Κατακρίνει (Ἐπιδορπ. σελ. 42) ὡς μὴ ἀκριβοῦς-
μόνως, ἔχουσιν τὴν φράσιν ταύτην τῶν Σουτσειῶν «ἅπαντες
(οἱ ὁμηρικοὶ στίχοι δηλ.) συμφωνοῦσι κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν
χρονικῶν σημείων, ἅπαντες ἔχοντες Δίσσημα 23.»
καὶ διορβοὶ τὸ «ἅπαντες ἔχοντες» εἰς τὸ «ἔχοντες ἕκα-
στος» !!! Μόνον δὲ Χρυσοθέργης εἶναι δυνατόν γὰρ κάμνητοι-
αύτης παιδαριώδεις παρατηρήσεις· ἐπεὶ οὐδεμία γλῶσσα
ὑπέκυψέ ποτε εἰς οὕτω γελοίους ἀκριβοῦς-μοσύνης κανόνας. Εἰς
τοιαύτας προτάσεις, ὅπου ἡ ἐννοια ἀνιδιολογία καὶ ἡλίου
φανοτέρα οὖσα, ἐμποδίζει πᾶσαν παρεξήγησιν, οὐ μόνον
ἡ ἐλληνικὴ ἀλλὰ καὶ αἱ νεώτεραι εὐρωπαϊκαὶ καὶ ὅλαι τοῦ
κόσμου, ἀναμφιβόλως, αἱ γλῶσαι τὸ «πᾶς» μεταχειρίζονται
καὶ οὐχὶ τὸ «ἕκαστος», ἐπεὶ καὶ πολλοὶ γελοῖον θὰ ἦτο ἡ
κατάκρισις τῆς φράσεως, φέρ' εἰπεῖν, ταύτη· «Ὅλοι (ἢ πάν-
τες) οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι πέντε αἰσθητήρια, δύο πόδας, δύο
χεῖρας κτλ. » διὰ τί; διότι κατὰ τοὺς γελοίους περὶ ἀκρι-
βοῦς-μοσύνης κανόνας τοῦ Κ. Χρυσοθέργη, ὑπάρχει φόβος
μὴ παρεξηγηθῇ ἡ φράσις εἰς τὸ ὅτι, α ὅλοι ὁμοῦ οἱ ἄνθρωποι,
καὶ οὐχὶ ἕκαστος κατ' ἰδίαν, ἔχουσιν 5 αἰσθητήρια, 2 χεῖ-
ρας 2 πόδας κτλ. » !!!

6. Ἡ ὑπεραπολογία τοῦ Κ. Π. Σούτσου διὰ τὴν χοῆ-
σιν τῶν λέξεων ὁμοιοκατάληξις, συναγωνισμὸς ἀντὶ τοῦ
διαγωνισμοῦ, τῆς συντάξεως τοῦ πολεμῶ πρὸς αἰτιατικὴν ἀ-
πρόθετον, τῆς λέξεως ἐδακτυλόδειξεν τοῦ Κ. Ι. Σ., τῆς Πανεπι-
στήμιοις, τῆς φράσεως «Ταῦτα ἐμοῦ γράφοντος, ἀκούω ὑμῶν
κτλ.» καὶ ἄλλων τινῶν, ἅτινα δὲν ἐνθυμούμεθα, εἶναι τοσοῦ-
τον γελοῖα, ὥστε οὐδ' ἐπιχειροῦμεν τὴν ἀνασκευὴν αὐτῶν. Τοῦς

το δὲ μόνον λέγομεν εἰς τὸν Κ. Γ. Χ. ὅτι αἱ ἐν παραβύπτῳ
που καὶ ἐν γωνίᾳ τῶν ἐλληνικῶν συγγραμμάτων ἀπαντῶμεναι
κακόζηλοι καὶ ἀδόκιμοι, ὅς δ' εἰπεῖν καὶ ἀμπίβολοι φράσεις,
δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λαμβάνωνται ὡς τύπος καὶ ὑπογραμ-
μὸς καλλιπερίας!

Τὸ νόστιμον δὲ εἶναι ὅτι τὴν ἐλληνικώτατα συνθετι-
μένην λέξιν « δακτυλοδεικτῶ » κηρύττει ἀποδοκιμαστέαν
ὁ Χ., διότι, λέγει, ὁ παρακείμενος εἶναι « δεδακτυλοδει-
κτημένος » καὶ ἔπειτα (ἐν σελ. . . τοῦ ἐπιθ.) μᾶς φιλοδω-
ρεῖ αὐτὸς νέαν λέξιν τὴν « ψευδοδιδασκαλοῦμαι » ἧς ὁ
μέλλων, ψευδοδιδασκαληθήσομαι, ψευδοδιδασκαληθό-
μενος, ἐψευδοδιδασκλήμαι, ἐψευδοδιδασκαλημένος !!! Δι-
δάσκαλε, ποῦ δίδασκες καὶ νόμον δὲν ἐκράτεις!

Κατηγορεῖ τοῦ συντάκτου τῶν Σουτσειῶν τὸ ὅτι μετεχειρί-
σατο τὸ « ἑκάστος » ἀντὶ τοῦ « ἑκάτερος ». Ἄπαντες γνωρί-
ζομεν ὅτι ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐλληνικῇ εἰσέτι δὲν κατέστη κοινὴ
ἡ χρῆσις τῆς ἐπιμεριστικοῦ « ἑκάτερος », οὔτε τοῦ ἑτερος.
οὔτε τοῦ ὁπότερος κτλ. Ὅθεν ἅπαντες, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ
Κ. Χρυσῶ ἐργὸν ἐξυμνομένου, ἀκυρολεκτούμεν ἐβδόμηκον-
τάκις ἐπὶ τῇ ὥρᾳ τὸ ἀλλήλων καὶ λέγοντες καὶ γράφοντες
ἀντὶ τοῦ « ἑτερο », καὶ μεταχειρίζομενοι τὸ « τίς » ἢ τὸ
« ποῖος » ὅπου ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸ ὁπότερος.
Πολλῶς δὲ ὀλιγώτερον, ἢ α μὴ εἰπωμεν σπατάτατα, με-
ταχειρίζομεθα τὸ « ἑκαστος » ἀντὶ τοῦ ἑκάστος.

7 Χλευάζει ὁ Χ. καὶ τὸ τῶν Σουτσειῶν (σελ. 56)
« πῶς ἂν νὰ εἴπῃ ὅτι ὑπῆρχε μὲν ἀμφοτέρων τὸ γένος
τοῦ ο ο ὡς μὴ ἐλληνικόν. Δὲν ἔχομεν ἀναγκὴν παραδειγ-
ματικῶν, ἐπειδὴ παρ' ἅπασι τοῖς Ἑλλήσι συγγραφεῖται ὑπάρ-
χοντι πλεῖστα ὅσα, καὶ τῆς ἐσχάτης, δὲ τάξεως τοῦ Ἑλλη-
νικοῦ σχολείου οἱ μαθηταὶ γνωρίζουσιν ὅτι συνήιστατόν μὲν
ἐν τῷ πληθυντικῷ χ.ησι; τῇ; ἀντωνυμίᾳ τα τῆς, ἀλλ'
ὅτι καὶ ἐν τῷ ἐνικῷ ἀπαντᾶται μυστακίς οὐκ ἀδοκιμῶς

οὐδὲ κακοζήλως, καὶ ὅτι ἰσοδυναμεῖ καθ' ὅλα πρὸς τὴν ταυτόσημον λατινικὴν ἀντωνυμίαν *uterque*, ἥτις καὶ αὐτὴ ἔχει τὴν αὐτὴν χρῆσιν, οἷον *uterque Phebus*, ὁ ἀνατέλλων καὶ δύων ἥλιος, οἷον εἰπεῖν, ἀμφοτέρους ὁ ἥλιος, ὅπερ πάντως δὲν θὰ μετεφράζετο ἀψόγως, « ἀμφοτέροι οἱ ἥλιοι, » *uterque parens* = ἀμφοτέρος ὁ γονεὺς ἢ ἀμφοτέροι οἱ γονεῖς, ὁ πατὴρ δηλ. καὶ ἡ μήτηρ, *in utramque partem, in utrâque fortunâ* κλ.

Κατακρίνει τὴν ἐν τῷ εἰς τοὺς ἀοιδίμους 'Ριζάρκς ἐπιγράμματι λέξιν « παριεύειν, » διότι « ὁ Γ 'Ριζάρκς μετὰ τοῦ αὐτοκασίγνητου αὐτοῦ Μάνθου περὶστάνται δωρεὰν καὶ χάριν τοῦ στενοκεράλου ἐπιγραμματοποιοῦ ἀσελγίστεροι καὶ αὐτοῦ τοῦ διαβοήτου Μοχτάρπασα. » !!! Ὡς τῆς ἀηδίας σου, ἄνθρωπε !!! Καὶ νὰ εἶχες τοῦλάχιστον δίκαιον, καὶ νὰ εἶχες τοῦλάχιστον μικροτάτην καὶ ἥμισυ εὐλογον ἀφορμὴν εἰς τὰς ἀηδεῖς φλυαρίας ταύτας, τὸ πρᾶγμα ὑποφερτόν· ἀλλ' ἄνευ λόγου, ἄνευ τῆς ἐλάχιστης ἀφορμῆς νὰ αἰσχρολογῇς, τοῦτο τῇ ἀληθείᾳ μόνον ἢ χρηστοθήης σοφολογιότης σου ἦτο δυνατόν νὰ πράξη. Ἄπαντες οἱ καὶ μικρὰν τοὺς Ἕλληνας ποιητὰς καὶ ἰδίως τοὺς ἐπικούς ἀναγνόντες γνωρίζουσιν ὅτι τῶν συνθέτων ῥημάτων κατὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου χωρίζεται ἡ πρόθεσις παρὰ ποιηταῖς καὶ τίθεται μικρὰν τοῦ ῥήματος (ὡς τοῦτο γίνεται καὶ ἐν τῇ γερμανικῇ γλώσσῃ ἄνευ διαφορᾶς ποτε ἐλάχιστης τῆς σημασίας)· ἀλλ' οὐδέποτε ἐκ τούτου μεταβάλλεται ἡ σημασία τοῦ ῥήματος· ἄλλος ὁ λόγος ὅταν τὸ ῥῆμα ἔχῃ πολλὰς σημασίας, ἐπειδὴ τότε φυσικῶς τῷ λόγῳ ἡ ἔννοια, οὐχὶ δὲ ποτε ὁ χωρισμὸς ἢ ἡ συνένωσις τῆς προθέσεως, προσδιορίζει κατὰ ποίαν ἔννοιαν ἐκληπτέον τὸ σύνθετον ῥῆμα. Ἄν τὸ « παριεύω » ὦν καὶ αὐτὸ ἐκ τῶν σπανίως εἰρημένων, ἔτυχεν ἐν διαζεύξει μὲν τῆς προθέσεως ὄν, νὰ ἔχη τὴν ἐτέραν τῶν δύο σημασιῶν, ἐν συζεύξει δὲ τὴν ἐτέ-

ραν, τοῦτο εἶναι ὅλως τυχαῖον. Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει
 σχεδόν τι οὐδὲ χρήζει ἀποδείξεως, ἀλλ' ὅπως στερεόν
 ἐπιβάλλωμεν τὸ φήμωτρον εἰς τὸ χρηστολόγον στέμα τοῦ
 Χρυσοθέργη, ἀναφέρομεν καὶ τὰ ἐξῆς περὶ τῆς λέξεως
 ταύτης τῷ Ἑρρίκῳ Στεφάνῳ εἰρημένα ἐν τῷ Ὁησαυρῷ αὐτοῦ:
 «Παριαύω, Juxta moror, commoror, dormio, Hom.
 Jl. I, 336. Τῇ παριαύων τερπέσθω, i. e. παρκοιμώμε-
 νος (ὡς ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύχ.) Scribitur tamen et disjunctum
 (Od. E. 21) παρ δὲ κύνες... αἰὲν ἱαυον Apoll. Rhod.
 4, 806 «ληιάδεσσι δορικτήτη παρίκουν.» Ἐνθεν δῆλον ὅτι
 οὐδεμίαν διάκρισιν σημασιῶν ποιεῖται ὁ Ἑρρίκος, εἴτε μετὰ
 τῆς προθέσεως συνηνωμένης γράφεται εἴτε μὴ. Φυσικῶ δὲ
 τῷ λόγῳ παρ' ἀπασι τοῖς ~~πειπαλισμένοις~~ ἔθνεσιν, ἀ π α ς α ι
 ἀ ν ε ξ α ι ρ έ τ ω ς (ὡς τὰς ἀπκριθμήση πάτας καλῶς ὁ
 Κ. Χ. καὶ θέλει πεισθῆ περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης) αἱ λέξεις
 αἱ σημαίνουσιν ταυτάταις ἐννοίας, κυριολεκτικῶς ἔχουσαι
 ἐτέραν ὅλως ἔννοιαν (ὡς τὸ κοιμῶμαι, πλαγιαῖζω καὶ αὐτὸ
 τὸ ἀπλουστάτον ῥήμα κινῶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλληνικῇ καὶ
 πλεῖστα ὅσα ἄλλα), ὕστερον, τοῦ εὐφημισμού μὴ ἐπι-
 τρέποντος τὴν δημιουργίαν νέων καὶ ἰδίως τὴν ἐτέραν ἐν-
 νοίαν ἔχουσῶν λέξεων, κατήντησαν νὰ λάθωσι τὴν δευ-
 τέραν σημασίαν. Ἀλλὰ τότε, μόνον Χρυσοθέργης πρέπει
 νὰ εἶναι τις διὰ ν' ἀποδίδῃ ἄνευ λόγου, καὶ νὰ βιάζῃ, οὐ-
 τως εἰπεῖν, τὰς λέξεις νὰ ἔχωσι τὴν ἐννοίαν ἣν ἡ χρη-
 στοθήης σοφολογιότης του θέλει καὶ τότε δὲν βλέπομεν
 ποία εἶναι τὰ ὅρια τῆς ἀδείας ταύτης, ἐπεὶδὴ καὶ αὐτὴν
 τὴν φράσιν, ἣν μόλις ἄρτι εἶπομεν κατὰ τύχην τρεῖς στί-
 χους ἀνωτέρω «νὰ βιάζῃ τὰς λέξεις» δύναται ὁ Κ. νὰ
 ἐξηγήσῃ Χρυσοθεργικῶς, ὡς καὶ τὴν ἀθῶαν φράσιν τῆς
 σοφολογιότητός του τὴν ἐν σελ. 22 τοῦ Ἐπιδορπίου του
 «ἐβιάσθη ὁ τυπογράφος.» κτλ. Ἀλλ' ὅς ἀφήσωμεν ταῦτα,
 ἐπειδὴ τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἀντιλέγοντες μόνον πρὸς τὰς Χρυ-

σοβεργικὰς καὶ sui generis ἀηδίας ταύτας, ἀηδιάσαμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ὁ ἀναγνώστης ἀναμριβόλως.

10. Κατηγορεῖ τὴν λέξιν θρέμμα τῆς ἀφιερώσεως τοῦ Κ. Χορτάκη, ὡς σημαίνουσιν, λέγει, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις βροσκήματα καὶ κτήνη! Καλὸν καὶ τοῦτο. Παραλείπομεν συντομίαις χάριν τὸ τοῦ Σοφοκλ. (Φιλ. 243) « ὦ τοῦ γέροντος θρέμμα Λυκεμήδους » τὸ τοῦ Πλάτωνος (Νομ. 6, 777.) « Δύσκολον τὸ θρέμμα ἀνθρώπου, » καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα· ἀλλὰ τὸ ἀναλογώτατον πρὸς τὴν σημερινὴν χρῆσιν « Καρύστου θρέμμα, » Λογιώτατε ;

11. Δὲν λέγομεν τίποτε περὶ τῆς ἐν τῇ Χρυστομαθείᾳ τοῦ Κ. Α. Ρ. Βαγκαθῇ καὶ Σ. Δ. Βυζαντίου ἐξηγήσεως τῆς ἐν τῷ βίῳ Θεμιστοκλέους λέξεως « ἀμαυρότερη », οὐδὲ περὶ τοῦ εἰς τὸν Δάξαν Κουντουριώτη ἐπιγράμματος τοῦ Κ. Γ. Παππασλιώτη, ἐπεὶ δὲ οἱ Κ. Κ. Σκαρλάτος Βυζάντιος καὶ Παππασλιώτης ἀπῆλθον τὰ δεύοντα ἐν τῇ ἐφημερίδι τῶν Μαθητῶν καὶ τῇ Ἀθηνᾷ.

9. Παραλείπομεν ἄλλας τινὰς ἐπιδεικνύουσας παρατηρήσεις τοῦ Κ. Χρυσοθέργη, ὃς παιδευόμενος οὖσας, οὐδ' ἀπαντήσεως κρίνομεν ἀξίας. Τοιαῦται εἰσι, πλὴν πολλῶν ἄλλων καὶ ἡ κατάκρισις τῆς λέξεως « ἀπάντοτε, » ἐν ᾧ ὡς ἔχομεν τὸ, πανταχῶς, — χῆ—όσε, —όθεν, πάντῃ, ἔχομεν ὁμοίως καὶ « ἀπανταχοῦ—χῆ, —όσε, —όθεν, ἀπάντῃ » κτλ. Τοιοῦτον ὁμοίως καὶ ἡ κατάκρισις τῆς φράσεως, « ἵνα μὴ ἐλεγχθῶμεν ἀδαημοσύνης καὶ ἀπειροκαλίας οἱ κρίναντες κτλ. » ἥτις ἔχει ὁρόματα, εἴτε θεωρήσωμεν τὸ ἐλέγχομαι = κατατηροῦμαι (ὅπερ πολλάκις σημαίνει), εἴτε = ἀποδεικνύομαι ψευδόμενος, ἡπατημένος κτλ. Διότι εἰ μὲν θεωροῦμεν τὸ ῥῆμα ἔχον τὴν ἀ. σημασίαν, οὐδεὶς δύναται νὰ κατακρίνῃ τότε τὴν ὀρθότητά ἐχουσαν γενικὴν· εἰ δὲ τὴν β', οὐδόπως θεωρητέα ξένη ἡ χρῆσις τῆς τοιαύτης γενικῆς, σημαίνουσης τὸ αἷτιον, ἐλλειπούσης (κατὰ τοὺς παλαιούς

γραμματικούς τῆς προθέσεως ἢ τοῦ ἐπιρρήματος ἕνεκα. Παραδείγματα τοῦ λεγομένου εἰσὶν ἄπειρα, καὶ κρίνομεν περιττὸν νὰ παραθέσωμεν. Οὕτως ἀλόγως κατακρίνεται καὶ ἡ ὀρθογραφία τῆς λέξεως Ἐπτάνησος, ἐν ᾧ γράφεται κατ' ἀναλογίαν Πελοπόννησος. Ὁμοίως παραλείπομεν νὰ ὑπερασπίσωμεν τὴν ὀρθότατα ἔχουσαν φράσιν «οὔτε οἱ ἐξῆς πατριωτικώτατοι στίχοι . . . ἔχουσέ τι νὰ ζηλεύσωσι τῶν στίχων τοῦ Κ. Π. Σούτσου.» Ὁμοίως στρεβλὴν θεωρεῖ τὴν ὀρθογραφίαν τῆς λέξεως ἐννεήκοντα καὶ συνιστᾷ τὴν γραφὴν ἐνεήκοντα, διὰ τί; — Ἄν ἔχη ὄρεξιν ὁ ἀναγνώστης, ἅς προσέξῃ ὀλίγον, καὶ, ἂν ἦναι δυνατόν, ἅς μὴ γελάσῃ. «Τὸ ἐννέα, λέγει ὁ Χ., =(έννος—ἐνη καὶ νέα μονάς, ἦν δέχεται ἡ τοῦ Δέκα) γράφεται, λογιώτατε, διὰ δύο Ν, τὸ ἐνεήκοντα (ἐννεήκοντα) δι' ἐνὸς Ν, διότι τὸ δεύτερον Ν παρεμβάλλεται ὡς δίγαμα πρὸ τῆς καταλήξεως—ήκοντα δι' εὐφωνίας»!!! Ἀλλ', ἂ ἄνθρωπε! Ἐπειδὴ ἡ κατάληξις; —ήκοντα χρῆζει εὐφωνικοῦ δίγαμα, πρέπει διὰ τοῦτο λοιπὸν νὰ φθείρηται τῆς ρίζης ἡ ὀρθογραφία; Ὅσάκις λοιπὸν ἔχομεν ἀνάγκην παρενθέσεως δίγαμα πρέπει νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν ρίζαν, καὶ νὰ ὑποχρεώμεν, ὡς εἶπεν, τὴν ρίζαν, νὰ δαπανᾷ διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ χρεὶ τῆς καταλήξεως; Λαμπροτάτη καὶ τοῦτο θεωρεῖ! Καὶ ὁμως ἐπιλέγεις μετὰ στόμφου πρὸς τὸν συντάκτην τῶν Σουτσειῶν. «ἀκολούθει μοι καὶ μείζω τούτων ὄψει.» Καὶ τῶνόντι, ὅταν παρενθέσῃς μετὰ τὴν λέξιν «τούτων» τὰς λέξεις «ἀποπήματα καὶ μωρολογήματα» ἀληθεστάτη ἔσται ἡ ἀποστροφή. Ὁμοίως χλευάζεις καὶ τὴν ἐν σελ. 109 τῶν Σουτσειῶν λέξιν, ἀσπαθῆτε, ἐν ᾧ ἡμεῖς τὴν εἰρημένην σελίδα ἐξετάσαντες ἀκριβῶς καὶ ἐπισταμένως, πολλάκις καὶ διὰ μικροσκοπίου, οὐδαμοῦ ἐπαντήσαμεν αὐτήν. Ἀλλὰ ἐπέχομεν ἐνταῦθα, φοβούμενοι μὴ ὅλας τὰς παιδαριώδεις παρατηρήσεις τοῦ σοφοῦ γραμματικοῦ

ἐπιχειροῦντες νὰ διορθώσωμεν, λάθωμεν ἑαυτοὺς εἰς μα-
ρολογίαν καὶ ἀπερατολογίαν ἐμπεσόντες· ἐξαιτούμενοι
λοιπὸν παρὰ τοῦ ἀναγνώστου τὴν ἐπιεκὴν του συγκατάβασιν
εἰς ὅσα καὶ ἄκοντες ἐμακρηγορήσαμεν ἐν τῇ ἀπαντήσει
ταύτῃ, μεταβαίνομεν εἰς τὸ ὄγδον μέρος αὐτῆς, ὅπου
θέλομεν ἐξελέγξῃ αὐτὸν βαρβαρίζοντα καὶ ασολοικίζοντα
χειρὸν καὶ τοῦ ῥήτορος Φλάκκου (ιδ. Ἐπιδόρπ. σελ. 91).

Η'.

Συντομίαι χάριν ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τῆς ἡμετέρας
ἀνασκευῆς δὲν θέλομεν ἐξελέγξῃ εἰμὴ τοὺς οὐσιωδεστάτους
τῶν Χρυσοβεργικῶν σολοικισμῶν, ἐπειδὴ, ἐὰν θελήσωμεν νὰ
ἐξετάσωμεν αὐτοὺς ὅλους κατὰ σειρὰν, θέλομεν ἀναγκα-
σθῇ νὰ γράψωμεν ὀγκωδέστατον βιβλίον· καὶ ὀρεξί-
ναι οὐτε ἡμεῖς ἔχομεν, οὔτε οἱ ἀναγνώσται, ἀλλ' οὐδὲ τὸ
πτωχὸν μας βαλάντιον.

1. Ἐρωτῶμεν τὸν κύριον Χ. νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τί σημαί-
νει ἡ ἐξῆς φράσις ἢ ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἀναγνώστας προλό-
γῳ του. α Χάριν λοιπὸν αὐτοῦ τοῦ γραμματοφάγου μὴ τις
δυσπεψία καταναγκάσῃ αὐτὸν νὰ περιῤῥαντίσῃ τὸν κά-
σμον ΧΕΙΡΟΝ ΕΑΥΤΟΥ, συνετάχθη τὸ παρόν. κτλ. »

2 Ἐν σελίδι 1 τοῦ Ἐπιδόρπιου σου, κύριε Χρυσοβέργη,
γράφεις ἐν αὐτῇ τῇ πρώτῃ σου περιόδῳ τὰ ἐξῆς α. . . Ὁ Ἕλ-
λην . . . διετήρησεν ἐν ἑαυτῷ τὸ θεόσδοτον αἶσθημα τῆς
κοινωνικῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως, ΣΥΓΚΙΡΝΩΝ διὰ τῆς
πατρικοῦ θρησκείας τῆς συγγενείας αὐτοῦ τύχης τὴν δριμύ-
τητα » Δὲν κατακρίνομεν τὴν λέξιν ὡς ἀκυρολεκτικῶς ἐν-
ταῦθα τεθεῖσαν ἀντὶ τοῦ, μετριάζειν, κολάζειν, γλυκαί-
νειν κτλ. (moderer, temperer,) ἐπειδὴ ἔστιν ὅτι τὸ συγ-
κιρνῶ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εὔρηται τοῦτο σημαίνειν.
Ἀλλ' ἡ σύνταξις τοῦ ῥήματος ἔχει ἀείποτε οὕτω α συγ-
κιρνῶ τί τινι ἢ πρὸς τι » οὐχὶ δέ ποτε α συγκιρνῶ τι διὰ
τινος. »

3. Ἐν σελ. 2 « πολλοὶ μὲν τούτων ἐμμέτρως, πολλοὶ δὲ ΚΑΤὰ ΛΟΓΆΔΗΝ, πολλοὶ δὲ συναμφότερον ἔγραψαν κλ. » Ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε ὅλος ὁ κόσμος τὸ ἐπὶ ῥῆμα μόνον ἀκαταλογάδην ἐγνώριζε, παρακαλεῖσθε, σοφώτατε Χρυσοβέργη, νὰ μᾶς εἴπητε ἐκ τίνος φάμ π ρ ι κ α ς ὠψωνίσατε τὴν νεοτευχῇ ταύτῃ καὶ στίλβουσιν ἔτι φράσιν κατὰ λογάδην διὰ νὰ μάθωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ὠψωνίζωμεν ὁσάκις ἔχομεν ἀνάγκην.

Ἀφίνομεν ὅτι κατακρίνοντας ἀλλαχοῦ τὸ « ἀμφότερον » μεταχειρίζεσθε σεῖς τὸ « συναμφότερον, » ὅπερ εἶναι μὲν ἐπὶ ῥῆμα, ἀλλ' οὐχ ἦττον τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν φύσιν ὑπάρχει οὐδέτερον ἐπίθετον καὶ ὡς γνωρίζομεν τὰ οὐδ. ἐπίθετα ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς λαμβάνονται ἀντὶ ἐπὶ ῥημάτων

4. Ἄν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις « ἡ ΠΑΡΑ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς ἀπαντωμένη πανταχοῦ ὁμοιοκαταληξία » καὶ ὁμῶς κατακρίνεις τὴν φράσιν τοῦ Κ. Ἀσωπίου « τῶν ΠΑΡ' ἐκεῖνοις μεμπτῶν » καὶ διορθοῖς αὐτὴν εἰς τὸ « τῶν ἘΝ ἐκεῖνοις μεμπτῶν » ἐν δὲ σελίδι 74 γράφεις « τὸν ἀπαξ ἘΝ σχολαστικῶ καὶ ἀφρεῖ σχολιαστῇ, » ὅπερ σημαίνει κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν γραμματικὴν ὅτι εἶχεν ὁ σχολιαστὴς τὸν ὅρον τοῦτον μ έ ς α τ ο υ ἀπαράλλάκτως ὡς λέγομεν ἐν τῇ ἀπλῇ γλώσσῃ α ὁ ἄνθρωπος αὐτός ὅλους τοὺς διαθέλους τοὺς ἔχει μ έ ς α τ ο υ ! »

5. Ἐρωτῶμέν σε, Ἐπιδορπιογράφε, πῶς ὀνομάζεται ἡ ἐξῆς ἐν σελ. 7 τῆς Εὐγγραφῆς σου φράσις « ὍΣΑ δὲ γράφει περὶ τοῦ πεζοῦ λόγου, ἘΞ Αὐτῶν γνωρίζεται ὅτι στερεῖται καὶ τῶν πρώτων γν. τῆς Ἑλ. γραμματικῆς, » ἐὰν μὴ ἀ λ α μ π ο υ ρ ν α ἰ ζ ι κ η ;

6. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι 7 γράφεις « εἰ ΜΕΝ ὁ Κ. Π. Σούτσο; ἀληθῶς φρονεῖ ὅτι εἶναι μόνος ποιητὴς τῆς Ἑλλάδος, τοῦτο καθ' ἡμᾶς δὲν εἶναι παράδοξον, διότι ἔπαθε πάθημα κοινὸν πρὸς τοὺς . . . ποιητὰς . . . , οἵτινες ὁμῶς ΚΑΙ

τοι πρὸς ΜΕΝ τὸν Ὀμήρον . . . παρβαλλόμενοι, δὲν θέλουσιν ἀρνηθῇ οὐδ' αὐτοὶ ὅτι εἶναι ἐπίχριστοὶ τινες στιχουργοί, δίκαιοῦται, νομιζομεν, ν' ἀπαιτῶσιν ὅπερ . . . ὁ ὀρθὸς λόγος ἐπιβάλλει εἰς ἕκαστον.» Ἐρωτῶμέν σε, Ἑλληνιστὰ πανάρ στε, ποῦ ἀποδίδονται οἱ ἀλλεπάλληλοι οὗτοι σύνδεσμοι, ΜΕΝ, ΜΕΝ ;

7. Ἐν σελίδι 9 γράφεις « ἀλλὰ ΚΑΪΤΟΙ ΜΕΝ ἡμεῖς οὐδέποτε . . . ἐκρίναμεν . . . οὐδὲ ἠθέλομεν νομίσει πε-
λά . . . ἐφ' ἅπαντα ΜΕΝ . . . καθιστάνοντες, ἀφ' ἑκάστου ΔΕ . . . λαμβάνοντες . . . , περιεθρυσλήθη ὉΜΩΣ ὅτι . . . » Ἐρωτῶμέν σε, Ἑλληνιστὰ πανάρ στε, ποῦ ἀποδίδεται ὁ πρῶτος ΜΕΝ ;

8. Ἐν σελ. 10 γράφεις αὐτὸ φυλλάδιον ἀπὸ προσωρι-
μένου πεντηκοντασελίδου, εἰς πενταπλάσιον ἔμελλε νὰ ἐπεκταθῇ.» Ἐρωτῶμέν σε, εἰς ποίαν γλῶσσαν ἀνή-
κει ἡ φράσις αὕτη ;

9. Ἐν σελ. 11 γράφεις « καὶ ἐν τῷ πρώτῳ παραγρά-
φῳ.» Ἐρωτῶμέν σε, λογιώτατε, ποῦ τῶν ἐλλήνων συγγρα-
φῶν ἀπήντησας τὴν λέξιν ταύτην οὕσαν γένους ἀρσε-
νικοῦ; Ἀλλ' ἴσως μοι ἀντερεῖς ὅτι « οὕτω γράφουσι τὴν
σήμερον ὅλοι εἰς τὴν Ἑλλάδα. » Ἀλλὰ, κατὰ τὸ Ἐπιδόριον
σου, ὅλοι εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀγράμματοι· ὥστε δὲν
πρέπει ποτὲ νὰ περιμένῃ τις προκοπὴν παρ' αὐτῶν· σὺ ὅμως
ὁ παρουσιασθεὶς διορθωτὴς, κριτὴς καὶ ἐπικριτὴς αὐτῶν
ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃς ὅτι ἡ λέξις «παράγραφος» ἐν τῇ ἐλ-
ληνικῇ εἶναι πάντοτε γένους θηλυκοῦ, καὶ νὰ μᾶς διορθώσῃς
ξενίζοντας (γαλλ. LE paragraphe, γερμ. DER para-
graph, λατ. paragraphus, hic σπον. καὶ haec.).

10. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις « ἐκινδυνεύσαμεν νὰ πα-
γιδευθῶμεν, τὴν Νεφέλην ἀντὶ τῆς Ἥρας ἐλαβόντες. » Ἄν
τὸ πρᾶγμα εἶχεν οὕτω καὶ τὴν Νεφέλην τρώοντι (τὴν γυναῖκα
θηλ. Νεφέλην) ἐλάμβανες, δὲν βλέπω τί θὰ ἐξημιόνησο· ἐξ

ἐναντίας, τότε χαρὰ ἔς τὴν μοῖρά σου! Ἀλλὰ περὶ τούτου ἀπήντησέ σοι τὰ θέοντα ἐν τῇ Ἀθηνᾷ (ἀρ. . . .) ὁ Κ. Γ. Παπασλιώτης.

11. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις «ἐμπεριπατήσας ἀρχαῖά τε καὶ γραφεῖα». Νὰ χαρῆς τὴν νενέν σου καὶ τὴν Δημιουργίαν σου, καὶ νὰ σὲ πολυχρονάῃ ὁ θεός, διὰ νὰ γράφῃς καὶ ἄλλα ἐγχειρίδια καὶ ἐπιδόρπια, δὲν μᾶς λέγεις, ἡγαπητέ Χρυσοβέργη, ποῦ εὔρηκας τὴν πρὸς αἰτιατικὴν σύνταξιν τοῦ ῥήματος «ἐμπεριπατῶ»;

12. Τὰ ἐν σελ. 12 «περιάπτων Εἰς αὐτοὺς γνώσεις» ἀλαμπουρνέζικα εἶναι, κύριε Χρυσοβέργη;

13. Τὰ δ' ἐν σελ. 13 «ἐκινδυνεύσαμεν ὅμως ἔτι μᾶλλον ἢ ὡς ἀνωτέρω, ν' ἀπατηθῶμεν» εἶναι ἀλαμπουρνέζικα καὶ αὐτὰ ἡ σιφούτικα;

14. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις α' ὑπόληψις... ἐπέβαλεν εἰς αὐτοὺς τὸ καθῆκον νὰ ἐκανοποιηθῶσιν, ἀποερίβοντες ἦν... ὁ Σ. προσέθετο νὰ προστρίψῃ εἰς αὐτοὺς ἀτιμίαν» ἐκ τίνος; ἢ ἀπὸ τίνος ν' ἀποτρίψῃ τὴν ἀτιμίαν, Δάσκαλε; ἐπειδὴ τοῦτο σημαίνει τὸ ἐνεργητικὸν ἀποτρίβω· ἄλλως δὲ ἔπρεπε νὰ γράψῃς οὐχί, ἀποτρίβοντες ἀλλ' ἀποτριBOMENOI.

15. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις εὐφραδέστατα, ὡς ἔμοιγε δοκεῖς, α' δὲν ἐδιστάσαμεν ὅμως νὰ ἀποπέμψωμεν μακρὰν ἡμῶν τὸν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἀναβάντα τοιοῦτον διαλογισμὸν». Μάθε, Δάσκαλε, ὅτι «ἀποπέμψω μακρὰν Ε-ΜΟΥ» εἶναι σόλοικον, καὶ πρέπει νὰ εἴπῃς ἢ «ἀπ' ΕΜΑΥΤΟΥ» ἢ ὀρθότερον καὶ ἐλληνικώτερον τὸ μέσον μόνον «ἀποπέμπομαι». Δὲν λέγομεν τίποτε περὶ τῆς μελιτώδους νοστιμάδας, ἣν προχέουσι τὰ ἀλλεπάλληλα ἡμῶν, ἡμῶν, ἐπειδὴ τὸ μέλι τοῦτο τοῦ λόγου ἑλαστός τὸ αἰσθάνεται, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναμνησθῶς ξηρασκάνει ὁ ἀναγνώστης.

16. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφει· « ὁ μὲν τούτων ἀπέδειξε πράγματι ὅτι οὐδὲ τί ἐστὶν ἔμμετρος λόγος ἐπίσταται, ὥς δύναται νὰ ΕΞΑΧΘΗ ἀναμφιλέκτως, ἐξ ὧΝ ἔχει συντεταγμένα ἐπιγράμματα ». Πρῶτον, Δάσκαλε· τὸ « ἐξάγω » οὐδέποτε σημαίνει ἐν τῇ ἑλληνικῇ τὸ πορίζομαι, ἢ εἰκάζω κτλ. μόνον ἐν τῇ γαλλικῇ τὸ ἀντίστοιχον déduire καὶ εἴτι ἕτερον, ἔχει τὴν σημασίαν καὶ τοῦ πορίζεσθαι (συλλογισμούς,) κτλ. Ὡς τε ἐνταῦθα περιέπεσας εἰς ἀνδρόστατον ξενισμόν. Ἐπειτα ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλῶσσῃ οὐδέποτε λέγομεν « ἐξ ὧν ἔχει συντεταγμένα ἐπιγράμματα » ἐπειδὴ οὕτω λαλοῦσι καὶ γράφουσιν οἱ τσιφούτιδες, ἀλλὰ « ἐξ ὧν ἔχει συντεταγμένον ἐπιγράμμάτῳ ». Δάσκαλε, ποῦ διδάσκες καὶ νόμο δὲν ἐκράτει!!!

17. Ἀναλφάβητα ὁμοίως εἶναι καὶ τὰ ἐν σελίδι 16 ταῦτα « ὁμοιον ποιήσας ὅτι καὶ τις νεωκόρος ἢ κανδηλάπτης, ἄψας ἐκ θεοβλαθείας εἰς εἰκόνα πολλὰ καὶ πυκνὰ κηρία κατέκαυσεν ἐπὶ τέλους αὐτὴν ἐξ ἀπροσεξίας· ὁ δ' ἐγκωμιαζόμενος προθέμενος νὰ προπηλακίσῃ τὸν Κ. Π. Σούτσον, καὶ ἐν αὐτῷ ἑτέρους, ὥς θέλομεν ἰδεῖ, τοῦτον μὲν καὶ ἄκων συνέστησεν, ἑαυτὸν δ' ἐξελέγχει, περὶ ᾧ ὀργᾷ ἐνδεικνύμενος, ἀμαθέστατον. » Οὐδὲ γνωρίζομεν τί πρῶτον καὶ τὴν ὕστερον νὰ θαυμάσωμεν· τὸ ἀπαρόμοιον ποιήσας ὅτι καὶ ἢ τὸ « ἄψας... εἰς εἰκόνα, » ἢ τὸ « νὰ προπηλακίσῃ ἐν αὐτῷ ἑτέρους, » ἢ τὸ « περὶ ᾧ ὀργᾷ ἐνδεικνύμενος, » ἢ τὸ ἀναπόδοτον τῆς φράσεως « παρόμοιον ποιήσας ὅτι καὶ κανδηλάπτης τις, ἄψας... κατέκαυσεν αὐτήν. » Εἰς οὕτως ἄλλεπαλλήλους σολοικισμοὺς εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποπείσῃ καὶ τῆς κατωτάτης τάξεως τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου μαθητῆς. Καὶ τῶντι ὁ μαθητῆς οὗτος θὰ ἐγνώριζεν ὅτι κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἑλληνικῆς συντάξεως πρέπει νὰ γράψωμεν ἢ α ὁμοιον ποιήσας ΠΡΟΣ (ἢ χυδαῖστί μὲ) ὅ,τι κανδηλάπτης τις κτλ. » ἢ « ὁμοιον ποιήσας καὶ κανδηλά-

πτης τις» κτλ. θὰ ἐγνώριζεν ὁ μαθητὴς οὗτος ὅτι διὰ τὴν εὐδοκίαν
τῇ φράσει, ἔπρεπεν ἐκτὸς τῆς διορθώσεως ταύτης νὰ λάβῃ καὶ
τὴν ἐξῆς. « Ὅμοιον ποιήσας, πρὸς ὅ,τι καὶ κανδηλάπτης, ἢ
ὁμοιον ποιήσας καὶ κανδηλάπτης τις, ΟΣΤΙΣ ἄψας ἔκαυσεν
αὐτήν. » Πλὴν δὲ τούτων θὰ ἐγνώριζεν ὁ μαθητὴς οὗτος
ὅτι καὶ τὸ « ἄψας . . . εἰς εἰκόνα » εἶναι κατ' ἐννοιαν σόλοι-
κον, ἐπειδὴ δὲν ἀνάπτουσι τὰ κηρία εἰς τὴν εἰκόνα ἀλλὰ
πρὸ τῆς εἰκόνης· ὁμοίως θὰ ἐγνώριζεν ὁ μαθητὴς ἑκαῖνος ὅτι
τὸ « προθέμενος νὰ προπηλακίσῃ τὸν Κ. Π. Σούτσον καὶ ἐν
αὐτῷ ἐτέρους » εἶναι ξενισμὸς, διότι τὸ προθετόπτωτον
« ἐν αὐτῷ », τῆς ἀντωνυμίας « αὐτῷ » ἀναφερομένης εἰς
πρόσωπον, οὐχὶ πρᾶγμα (ὅτε μόνον ἐτρέπεται τὸ τοιοῦ-
τον προθετόπτωτον), δὲν λέγεται ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ.
Μόνον γαλλιστὶ λέγομεν « je vois en (dans) lui le de-
fenseur de la liberté de ma patrie. » οὐχὶ ὁμοίως καὶ
ἐλληνιστὶ « βλέπει ἐν αὐτῷ τὸν ὑπερασπιστὴν τῆς ἐλευθε-
ρίας τῆς πατρίδος μου. » Μόνον λοιπὸν γαλλιστὶ, Κ. Χρυσο-
θεύγη, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν. « s'étant proposé d'inju-
rier M. P. Soutsos et en lui d'autres, » οὐχὶ ὁμοίως καὶ
ἐλληνιστὶ, ὥς σὺ γράφεις. Ἐκτὸς δὲ τούτου θὰ ἐγνώριζεν
ἀκόμη ὁ μαθητὴς τοῦ σχολείου καὶ τὸ ὅτι τὸ « ὄργᾳ » ἀ-
καταλλήλοτατον εἶναι εἰς τὴν φράσιν « ἑαυτὸν ἐξελέγχει
περὶ τὸ ὄργᾳ ἐνδεικνύμενος, ἀμαθέστατον ».

18. Παρὰ τίνι συγγραφῇ ἑλληνι εὔρες τὸ ἐν σελίδι 18
« μνείαν . . . ποιεῖ, » ὧ γραμματικῇ Χρυσοθεύγη; Ἡμεῖς
μέχρι τοῦδε ἐγνώριζομεν ὅτι οἱ Ἕλληνες λέγουσι « μνείαν
ποιεῖται, » οὐχὶ μνείαν ποιεῖ.

19. Μέχρι τοῦδε ἐγνώριζομεν ὅτι « κόπτονται » τὰ
νομίσματα (παρ' ὅ καὶ « νομισματοκοπεῖον » καὶ « παρά-
κοπος » κτλ.) τῶρα ὁμοίως μαθαίνομεν ἐν σελίδι 19 ὅτι « με-
ταλλουργοῦνται. » Νὰ μᾶς ζήτησῃ, δάσκαλε, διὰ τὴν ἀνακρί-
λυσιν !

20. Ὀμοίως μέχρι τοῦδε ἐνομίζομεν ὅτι οἱ Ἕλληνες τὸ « δρέπω » καὶ « δρέπομαι » συντάσσουσι πρὸς αἰτιατικήν μὲν ὅταν ἔχη τὴν κυρίαν σημασίαν, πρὸς γενικήν δὲ ὅταν ἔχη τὴν μεταφορικὴν, (ὠφελοῦμαι ἐκ . . . , profiter de . . .). Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι σου μαθηάνομεν ὅτι ἐλάνθανόμεθα, διότι γράφεις « καὶ ἀνίσω; μετὰ πομπωδестέρου τρόπου εἶναι πρέπον νὰ περιαφθῶσιν εἰς τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, δι' ὅσων αὐτὴ δρεπομένη τῶν ἑαυτῆς ἀνθέων ἠθέλησε μετὰ κυνικοῦ χαριεντισμοῦ νὰ περικοσμήσῃ ἑτέραν. » Ὅτι δὲ ἡ περίοδος αὕτη καὶ ἄλλως ῥίει μέλι καὶ γάλα, ἀμφιβόλλω ἂν θὰ εὕρεθῇ ἄνθρωπος τοσοῦτον ἀπειρόκαλος, ὥστε νὰ μὴ τὸ παρατηρήσῃ. Ἐγὼ τοῦλάχιστον μόλις ἀναγινώσκω τὴν περίοδον ταύτην κατ'ἐκ τοῦ πολλοῦ μέλιτος εὐθύς αἰσθανόμενος κοιλίας κοψίματα καὶ ναυτιῶν ἐπιφωνῶ « δότε μοι λεκάνην ! »

21. Οὐχ ἥττον μελιτώδης ὑπάρχει καὶ ἡ ἐν τῇ ἀκολούθῳ 26 σελίδι περίοδος αὕτη « Ἀνωνυμίαν ἔθετο ὁ ἄνθρωπος ἀποκρυβὴν αὐτοῦ, τρέμων μὴ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ φωραθῇς ὁποῖός τις εἶναι ἀληθῶς, ἀπολέσῃ ἢν μέχρι χθὲς διὰ παντοίων μέσων ἐκαρποῦτο θόζαν καὶ μεθ' ἧς ὑπὸ τῶν οἰκείων περιεφέρετο » ἐν ᾗ ἀπαντᾷ τις καὶ τὴν γραφικὴν λέξιν (style) « ἀνωνυμίαν ἔθετο ἀποκρυβὴν αὐτοῦ » καὶ τὸ ἐκαρποῦτο συντασσόμενον ἐνταῦθα πρὸς αἰτιατικήν, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ (ὡς ἔχον τὴν μεταφορικὴν ἔννοιαν *profitant de sa gloire*) πρὸς γενικήν, καὶ τὸ ἱερογλυφικόν τοῦτο « καὶ μεθ' ἧς ὑπὸ τῶν οἰκείων περιεφέρετο » ἐπισφραγίζον τὴν καλλιέπειν τῆς ὅλης περιόδου.

22. Μέχρι τοῦδε ἐνομίζομεν οἱ σχολαστικοὶ ὅτι τὸ « καυχῶμαι » συντακτέον οὕτω, καυχῶμαι τι, ἢ τι, ἢ ἐπὶ τι. » Τώρα σὺ, Δάσκαλε, ἃς ἦσαι καλὰ, μᾶς διδάσκεις (ἐν σελ. 21) ὅτι ῥητέον « ἐν τούτῳ καυχώμενος. » Ἄξιός ὁ μισθός σου, Δάσκαλε !

23. Ἐν σελίδι 23 ἀρχίζεις « εἰ μὲν » καὶ χωρὼν ὁ ἀναγνώστης ἀνυπομένως μέχρι τέλους τῆς παραγράφου, βλέπει ὅτι τὸν « εἰ δὲ » ἐφαγεν ἡ γάτα. Δὲν πειράζει ὅμως: *de minimis Δάσκαλος non curat.*

24. Ἐν σελίδι 24 μαυθάνομεν ὅτι α εἰς διδάσκαλος, δύο λογιώτατοι, τρεῖς γραμματικοὶ πρέπει νὰ νομισθῶσιν ἢ αὐτοὶ νὰ πιστεύσωσιν ὅτι εἶναι προωρισμένοι καὶ ἐκ κοιλίας μητρὸς ἀφορισμένοι (!!!) . . . » ὁμοίως καὶ ὅτι τὸ τσαλίον παράγεται παρὰ τὸ θαλίον - θαλὸς. » Εὐχαριστοῦμέν σοι καὶ ὑπερευχαριστοῦμέν σοι, Δάσκαλε !

25. Μὴ νομίσης ὅμως ὅτι εἰς εὐχαριστήσεις μόνον περιορίζεσθα· ὅχι εἰμεθα εὐγνωμονέσται· μαθηταί. Δέξαι λοιπόν, σεβαστὲ διδάσκαλε, ἀντὶ διδασκτρων τὸ ἐξ ἧς μάθημα. Ἐν σελίδι 25 λέγει: « ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα ἀπαιτεῖ βαθεῖαν σπουδὴν. » Μαθ, doctissime ἄνερ, ὅτι, ἀπαιτῶ ἐλληνιστὶ σημαίνει μόνον α αἰτῶ ἐπιμόνως (τὸ ὀφείλομενον), » καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἡ φράσις αὕτη « ἡ ἐλλην. γλῶσσα ἀπαιτεῖ β. σπουδὴν » εἶναι ξεκωτάτη. Μόνον οἱ γάλλοι λέγουσιν « la langue grecque exige de profondes études » καὶ οἱ γερμανοὶ « Die griechische Sprache ein vortreffliches Studiren erfordert » Οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ τὰ λατινικὰ ἀντίστοιχα ῥήματα *cogere, repetere, exigere* ἔχουσι ποτε τὴν σημασίαν ταύτην. Ὅθεν, δεῖν νὰ μεταφράσωμεν λατινιστὶ τὴν φράσιν π. χ. ταύτην « *Comportez-vous selon que la chose l'exigera* », ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν εἰς ἄλλους τρόπους ἐκφράσεως, οἷοί εἰσιν οἱ ἐξ ἧς « *gere te pro rei conditione et natura, prout erit affecta res, ita te adhibe, et ad eam compone.* » Μόνον δὲ γερμανιστὶ δυνάμεθα νὰ μεταφράσωμεν πιστῶς « *Schicket euch darein wie es die Beschaffenheit der Sache erfordert.* » Ἀλλὰ, θὰ μ' ἐρωτήσης, πῶς λοιπόν πρέπει νὰ εἰπωμεν; Ἰδοὺ πῶς: α.) νὰ μεταχειρι-

σθῆς τὴν κοινὴν μὲν ἀλλ' ἐλληνικωτάτην φράσιν ταύτην αἱ ἐλληνικὴ γλῶσσα *χρειαζέται* βαθεῖαν μελέτην.» ἀλλὰ δὲν σοὶ ἀρέσκει τὸ, *χρειαζομαι*; Μεταχειρίσθητε β') τὸ ὁμοίως ἐλληνικωτάτον ῥῆμα *χρηζω*, καὶ εἰπέ αἱ ἐλληνικὴ γλῶσσα *χρηζει* βαθείας μελέτης». Ἀλλὰ σοῦ μυρίζει καὶ αὐτό; μεταχειρίσθητι γ') τὸ ἀκρίτως ἐλληνικὸν τοῦτο «βαθείας δεῖται μελέτης ἡ ἐλλ. γλῶσσα» ἢ «βαθείας δεῖ τῇ ἐλληνικῇ γλώσσει μελέτης» ἀλλὰ σοῦ βρωμᾷ καὶ ἡ ἐλληνικούρα; στρέψον ἀλλεοτρόπως τὴν φράσιν, ὡς ἔπραξας ἐν τῇ ἀκολούθῳ 26 σελίδι, ὅπου ἀντὶ τῆς ἐπὶ πρῆς «ὅπερ ἀπαιτεῖ τὴν ἀπαθῆς καὶ εὐμενῆς ἐπικρίσεως» στρέψας κάλλιστα τὴν φράσιν εἶπες «ὅπερ εἶναι ἴδιον ἀπαθῆς καὶ εὐμενοῦς ἐπικριτοῦ.»

26. Παραλείπομεν τὸ ἐν σελίδι 26 «ἀναγκαστοὶς τὴν λάβω τὸν... τόμον, δι' (ἀντὶ πρὸς ἡμεῖς) ἰδίαν μου χρεῖσιν, καὶ τὸ ἐν σελ. 27 «ὁ συγγραφεὺς λαβὼν ἀφορμὴν δόξα (ἀντὶ ἐξ ὧν) ὁ Π. Σ. συνέταξε» καὶ τὴν ἐν τῇ σελίδι 28 «σολοικίζεις χεῖρα τοῦ ῥήτορος Φλάκκου» λέγων «... οὗτος... ἅμα ἐπλησίασεν εἰς τι τούτων (τῶν δωμάτων), ... δειξάς αὐτόν... εἶπεν» ἐν ᾧ, ἂν ὀλίγην γραμματικὴν ἐμάνθανες, θὰ ἐγνώριζες ὅτι τὸ «ἅμα» οὐδέποτε ἰσοδυναμεῖ τῷ «ὡς» (= καθὼς ἐν τῇ ἀπλῇ γλώσσῃ=λατ. *quum*, γαλλ. *dès que*, γερμ. *wie* ἢ *als*) ἀλλὰ εἶναι ἐπὶ ῥῆμα χρονικόν= συγχρόνως= κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον κτλ. Ῥητέον ἄρα ἢ «ἅμα ἐπλησίασε, καὶ... εἶπεν» ἢ «ἅμα πλησίασε εἶπεν» ἢ «ὡς (ἢ καὶ ἀπλούστερον καθὼς) ἐπλησίασεν... εἶπεν».

26. Παραλείπομεν τὰς ἐν σελίδι 32 ἀνορθογραφίας «ἐθνολετείας», ἀντὶ, ἐθνολετείας, ὄναιο· ἀντὶ ὄναιο, πολὺ· χνιον, ἀντὶ πολίχνιον· ἀλλὰ τῆς ἐν σελίδι περιόδου ταύτης

της « καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τοῦ σκοποῦ· ἔλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν » ὁ ἀνταποδοτικός δὲ ποῦ ἐσκά-
λωσε ;

27. Ἐν ἐκ τῶν πολλῶν τῆς καλλιπερίας σου ἀρι-
στουρημάτων εἶναι καὶ τὸ ἐξῆς. Ἐν σελίδι 38 γράφεις
α ἔδικάζετό τις ἀλλοδαπὸς πρὸ τινῶν ἐναυτῶν ἐν τῷ ἐν Ἀ-
θήναις, δηκαστηρίῳ τῶν ἐνόρκων ἐπὶ ἀντιστάσει κατὰ
τῆς ἀρχῆς, ὅτι καὶ περ ὑπήκοος ὢν ὀθωμανὸς ἀπε-
ποιήθη νὰ παραδώσῃ τοὺς δύο αὐτοῦ υἱοὺς νὰ στρατολο-
γηθῶσι, ἐν ταῖς νεοσυλλεξίαις, κατὰ τὰς δημορχικὰς ἀπο-
φάσεις, εἰς τῶν ἐνόρκων ἐν τῷ τῶν διακρίψεων δωματίῳ
ἐπέμενεν ἐν τῇ σινέσει αὐτοῦ νὰ κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ κατη-
γορούμενος, ἕτερος δὲ τις παρετήρησεν αὐτῷ ὅτι ὁ νόμος
ἀπαιτεῖ τὸν στρατεύσιμον νὰ ᾔναι ὑπήκοος Ἕλληνας, ὁ δὲ
κατηγορούμενος· εἶναι ὑπήκοος ὀθωμανός, εἶναι καὶ παράνο-
μος καὶ παράλογος πᾶσα κατὰ τοῦ κρινομένου ἐτυμη-
γορία κτλ. » Πᾶς τις βλέπει ὅτι ὡς ἐναντιωματικὸς ὁ σύν-
δεσμος καὶ περ τότε μόνον θὰ εἶχε τὸν τρόπον του, ὅταν
ὁ δικαζόμενος ᾔτο οὐχὶ ὑπήκοος ὀθωμανός, ἀλλ' ὑπὴ-
κοος Ἕλληνας, διότι τότε μόνον θὰ εὐωδοῦτο λογικῶς
ἡ φράσις· ἔχουσα ὡς ἐξῆς « ἐδικάζετο . . . ὅτι καὶ περ
ὑπήκοος ὢν Ἕλληνας, ἀπεποιήθη νὰ παραδώσῃ τοὺς υἱοὺς
τοῦ κτλ. » Παραλείπομεν τὸ ἀλαμπουρναιζικόν καὶ τὴν
λοιπὴν τῆς ὅλης περιόδου καλλιπερίαν ὡς οὕτως καταφα-
νεστάτην.

28. Μάθε, Δάσκαλε, ὅτι τὸ « παρακρούω » δὲν σημαί-
νει ἀπατῶ, ὡς γράφεις ἐν σελ. 40 « παρακρούει τὸν ἀνα-
γνώστην » ἀλλὰ τὸ μέσον παρακρούομαι ».

29. Εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀρλεκινικῆς σου λέξεως (style) πα-
ρατήρησον καὶ τὴν ἐν σελίδι 44 περιόδον σου ταύτην « οἱ
μεταγενέστεροι ἢ μὲν εὐπαιδευτότεροι ἢ μὲν γενό-
μεν, θέλουσιν εἰπεῖν ὅτι ἡμεῖς ἐγεννήθημεν εἰς παραδο-

ξολογίαν αὐτοῖς » ἐπὶ τὸ γραφικώτερον ἦτοι λατινικώ-
τερον συντεταγμένην ! « ἐγεννήθημεν εἰς παραδοξολογίαν
αὐτοῖς » !!! κατὰ τὸ « incumbite in studium elo-
quentiæ, ut et vobis honori, et amicis
utilitati et reipublicæ emolumento
esse possitis » (Cicer. de Orat. I, 8) κτλ.

30. Ἐν σελίδι 45 εὐρίσκομεν καὶ τὴν νεοτευχῇ λέξιν
« πιδακκηδόν » qui figure merveilleusement παρὰ τῇ
τρισεκάρβαρῳ « ἐκβλυζόμενος » !!! ἐν ᾧ ὁλος ὁ κόσμος μέχρι
τοῦδε ἔλεγε καὶ ἔγραφεν ἐκβλύω καὶ ἐκβλύζω, οὐχὶ
ἐκβλύομαι ἢ ἐκβλύζομαι ! Ποία ἀμάθεια, Δά-
σκαλε !!!

31. Ἐν σελίδι 47 μένει ἀναπόδοτος ἡ ὑπόθεσις « ἀνίσως
ἐμελετᾶτε κάλλιον τὴν Γραμματικὴν ... »

32. Ἐν σελίδι 52 γράφεις « Παραλείπομεν νᾶ εἰπωμέν τ'
περὶ τῆς σκανδαλώδους καὶ ἀπρεποῦς ἐννοίας τῆς τελευ-
ταίας φράσεως τοῦ τελευταίου στίχου « ἀρετὴ φέρτατος
ἡμιθέων » α) διότι ἐπειδὴ ἀρετὴ ἢ παραλλήλως πρὸς τὸ
ἡμιθέων σημαίνει ἀνδρείαν, ὁ ἀείμνηστος Λάζαρος Κουν-
τουριώτης δὲν ἦτο ἀνδρεῖος, δὲν ἐξεδήμησεν εἰς μάχας,
δὲν περιέζωσε ρομφαίαν ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ. » Ὅτι ἡ πε-
ρίοδος αὕτη εἶναι καὶ κατ' ἐννοιαν καὶ κατὰ σύνταξιν σό-
λοικος οὐδὲ νᾶ τὸ εἰπωμεν εἶναι ἀνάγκη. Πρῶτον εἶναι κατ'
ἐννοιαν σόλοικος διὰ τὸ ἄτοπον τοῦ αἰτιολογικοῦ ἐπειδὴ
καὶ τῇ ἀληθείᾳ, ὅπως ἔχει ἡ φράσις ἐν τῷ κειμένῳ, δὲν
θέλει νᾶ εἴπῃ ἄλλο τίποτε, εἰμὴ τὸ ἐξῆς « ἐπειδὴ ἡ
ἀρετὴ ... σημαίνει ἀνδρείαν, (διὰ τοῦτο !!!) ὁ ἀεί-
μνηστος Α. Κουντουριώτης δὲν ἦτο ἀνδρεῖος, (διὰ τοῦ-
το) δὲν ἐξεδήμησεν εἰς μάχας, δὲν περιέζωσε ρομφαίαν...
ἀλλ' ἦτο πρόβουλος κτλ. » Καὶ κατὰ σύνταξιν δὲ, δὲν ὑ-
πάρχει ἐλευθέρᾳ σολοικισμοῦ, διότι τὸ περιέζων νύω
εἶναι δίπτωτον ἐνεργητικὴν δεόμενοι δύο αἰτιατικῶν, τῇ;

τοῦ πράγματος καὶ τῆς τοῦ προσώπου ἀπεριζωννύω (—νυνυαμί) τινα τὴν ῥομφαίαν», οὐδέποτε δὲ εὔρηται ἀντὶ τοῦ μέσου. Ὅπως εὐοδωθῇ ἄρα ἡ φράσις ἀνάγκη νὰ εἴπῃς «δὲν περιέζωσεν ἑαυτὸν ἢ περιέζωσατο ἢ χυδαῖστί περιέζωσθη ἄρ' οὐ καὶ τὸ κείμενον τῆς Γραφῆς ἐξ οὗ προφανῶς ἠρύσθη τὴν φρίσιν, καὶ περ πολλαχοῦ σολοικῶς ἔχον, καθρεῖται ἐνταῦθα οὐ μόνον μέσου ὄντος τοῦ ῥήματος ἀλλὰ καὶ ἐκ περισσοῦ διὰ προστεθειμένης τῆς ἀντωνυμίας σου ἀπερίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σοὶ ἐπὶ τὸν μηρόν σοι, δυνατὲ κλ.»

33. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις «ἐκένωσε τὰς Ἀθήνας εἰς τὰ πλοῖα καὶ τὴν Σαλαμῖνα», ὅπερ κατὰ μὲν τὴν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις σημασίαν τοῦ κενώω δὲν σημαίνει τίποτε, κατὰ δὲ τὴν ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ ἔννοιαν τοῦ ῥήματος θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ Ἀθῆναι ἦσαν μαγεῖρευμα, φανκῆς π. χ., καὶ τὸ μαγεῖρευμα τοῦτο ἐκένωσεν ὁ Θεμιστοκλῆς εἰς τὰ πλοῖα καὶ τὴν Σαλαμῖνα!!! Καὶ ὅμως, πανάθλιε Ξρυσοβεργη, ἔχεις τὴν ἀναίδειαν νὰ ρίπτῃς τὸ χειρόκτιον πρὸς ἅπαντας τοὺς λογίους Ἕλληνας, καὶ νὰ προκαλῇς ἅπαντας αὐτοὺς, πλὴν ἐνδὲς, εἰς μονομαχίαν φιλολογικὴν καὶ εἰς διαγωνισμὸν περὶ καλλιπερίας καὶ ὀρθοπερίας!!! Δὲν λέγομεν τίποτε περὶ τοῦ συνεπτυγμένου τῆς φράσεως, ἐπειδὴ δυνατόν νὰ εἴπῃς ὅτι ἡ σύνταξις εἶναι κατὰ τὸ γραμματικὸν σχῆμα τὸ καλούμενον Ζεύγμα, καὶ ὅτι εἶναι ἀπομίμησις τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις «ἀνίστατο εἰς οἰκημά τι (Πλατ. Φαῖδ.)» κλ. Ἀλλὰ τὸ κενώω τὰς Ἀθῆνας εἶναι ξενισμὸς ἀνιδέστατος· ἐπειδὴ μόνον ἐν ταῖς νεωτέραις εὐρωπαϊκαῖς γλώσσαις λέγομεν «κενῶ τὴν πόλιν, τὸ φρούριον» οἷον γαλ. *listi évacuer la forteresse, la place* καὶ τὸ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις πολυθρόλλητον δὴ τοῦτο l'armée russe a évacué les Principautés Danubiennes, ὅπερ πιστῶς μετέφρασαν καὶ αἱ καθ' ἡμᾶς ἐφημερίδες «ὁ ῥωσικὸς στρατὸς

ἐκένωσε (!!!) τὰς παραδουναβείους ἡγεμονίας. ὁμοίως λέγομεν καὶ ἰταλιστὶ evacuare la fortezza, la piazza, la casa, κτλ. καὶ ἀγγλιστὶ to evacuate the Principality, the place, κλ. καὶ γερμανιστὶ, die Donau-fuerstenthuermer, das Schlosser raecumen κλ. ἀλλ' ἐν τῇ ἐλληνικῇ ῥητέον μόνον ἀεὶ κλινάμεν, ἐκλείπειν, ἀπολείπειν τὴν πόλιν, ἐκχωρεῖν τῆς πόλεως! καὶ Καὶ διὰ τὴν μὴ τρέχωμεν μακρὰν, ἴδωμεν αὐτὸν τὸν Ἰπρόδωτον, ὅστις ὑπάρχει ἡ πηγὴ τῶν λόγων τοῦ Κ. Χρυσοφόρου. Περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐvacuation λαλῶν ἰδοὺ τί λέγει ὁ ἱστορικὸς αὐτὸς (Π. 41,) «σημνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἱερῆς, μᾶλλον τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότεροι ἐξέλειπον τὴν πόλιν, ὥς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοιπούσας τὴν ἀκρόπολιν.»

33. Ἀλλ' ἐν σελίδι 54 ἀπαντῶμεν τὴν εἰθὺς προχέουσαν ἐλληνισμοῦ φράσιν ταύτην ἀπ᾽ αὐτῆς τῆς ΜΕΧΡΙ ΤΕΩΣ σημειώσεως μου ἔκαυσα. Ὡ! τῆς ἀμαθείας, ὧ τῆς χονδροειδεστάτης ἀγραμμκτασύνης σου, δάσκαλε!!!

34. Ἀλλ' ἔνι σελίδι 59 φράσις σου αὕτη ἀπὸς οὐδὲ πόλλοσ τη μόριον δύναται νὰ παραβληθῇ «τί βούλεται λέγειν; Κιθ' ἡμᾶς ἀδύνατον νὰ εὐδωθῇ ἡ σύνταξις πλὴν ἐάν τὴν λέξιν πόλλοσ τη μόριον λάβωμεν ὡς ὑποκείμενον· ἀλλὰ τότε τίς ἡ ἔννοια;

35. Ἐν σελίδι 61 γράφεις «ἀλλὰ διαπλέκεις πρὸς ταῦτα καὶ λέγεις: Ἡ κατάληψις τῆς προτάσεως ταύτης δεῖται δηλοῦν κολυμβητοῦ. Τί σημαίνει ἐνταῦθα τὸ διαπλέκω οὕτω συντησσόμενον ἀδιαπλέκω πρὸς...» !!!

36. Κηρύττεις σ' αὐτὸν ἐνθέρμον ζηλωτὴν τοῦ ἀχραινοῦς ἐλληνισμοῦ διὰ καὶ πάτρων τοῦ Κ. Σούτσου ἠθέλησα, νὰ φανῇ· ἀλλὰ τότε πῶς μεταχειρίζεσαι τὴν παρὰ τοῦ αἰοδίσμου μὲν Κοραῆ δημιουργηθεῖσαν, ἀλλ' οὐχ ἥττον ξενισμοῦ ὄζουσαν λέξιν ἀμερόληπτος (ἐν σελίδι 63 = γαλλ. impar-

tial=qui ne prend pas parti pour l'un plutôt que pour l'autre *ital.* imparziale, *γερμ.* unparteiisch, *ἀγγλ.* impartial) ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν λέξιν ἀπροσωπόληπτος τῇ iufimae μὲν Graecitati ἀνήκουσαν, ἀλλὰ γοῦν πολλῶ ἑλληνικωτέραν τῆς ἀμερόληπτος; ἔννοεῖται δὲ ὅτι κατὰ τὸν ἀκραίφνη ἑλληνισμόν δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν εἰ μὴ τὰ γενικά ἐπίθετα ἴσος, ἐπιεικής, ἐνερίθευτος, ἀδέκαστος, μέσος, ἢ περιφραστικώτερον α ὁ διὰ μέσου ὢν, ὁ μετ' οὐδετέρου ὢν. » κτλ.

37. Ἀλλ' ἡ αὐτὴ σελίς καὶ ἕτερον ἔχει ξενισμόν πολλῶ τοῦ ἀνωτέρω ἀηδέστερον καὶ χονδροειδέστερον, σμερφόμενος μὲν τινα τούτων λάθη, ὡς ἅπαντες εἰς τοιαῦτα ὑποκείμεθα. » Ἀλλ' ἐπειδὴ ἴσως ἐκ πρώτης ἅμα ὀφείως δὲν διακρίνεις τὸν ξενισμόν τοῦτον, ἀνάγκη νὰ σὲ διδάξωμεν καὶ ἄλλο μάθημα γραμματικόν, ἀπλούστατον μὲν καὶ παισὶν ἑλλήνων γνωστὸν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἄγνωστον καὶ ἀναγκαῖον εἰς σέ. Ἡ λέξις τοιοῦτος εἶναι συσχετικὴ δεικτικὴ ἀντωνυμία· ἀλλ' ὡς σημαίνουσιν ποιότητα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μεταχειρισθῶμεν αὐτὴν εἰμὴ ὅτε ἀναφέρεται εἰς ἔννοιαν ἢ λέξιν σημαίνουσιν πάλιν ποιότητα, ὡς πάλιν ὅτε πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ἔννοιαν ἢ λέξιν σημαίνουσιν οὐσίαν, μεταχειριζόμεθα τὰς ἀντωνυμίας, οὗτος, αὐτός, κτλ. Ἀλλ' ἐν τῇ γαλλικῇ συμβαίνει ὅλον τὸ ἐναντίον. Προκειμένου μὲν ν' ἀναφέρωμεν διὰ τῆς ἀντωνυμίας λέξιν σημαίνουσιν ποιὸν μεταχειριζόμεθα τὴν οὐσίαν ἐμφαίνουσιν ἀντωνυμίαν *le*, προκειμένου δὲ νὰ ἀναφέρωμεν λέξιν σημαίνουσιν οὐσίαν, μεταχειριζόμεθα τὴν ποιὸν ἐμφαίνουσιν ἀντωνυμίαν *cel*.

Ἢδη ἐπέειπες, νομίζομεν, ὅτι τὸ α ὡς πάντες εἰς τοιαῦτα ὑποκείμεθα» εἶναι γαλλισμός ἀηδέστατος, ὥστε τῇ ἀληθείᾳ α οἱ μεταγενεστεροὶ ἡμῶν, εὐπαιδευτότεροὶ ἡμῶν γενόμενοι, θέλουσιν εἰπεῖ ὅτι ἡμεῖς ἐγεννήθημεν εἰς παρὰ

δοξολογίαν αὐτοῖς γράφοντες οὕτως ἀμαθῶς καὶ γιλιώδῃ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν! »

38. Ἐν σελ. 66 ἀπαντῶμεν τὸν ὑπερπλάκκειον, ὡς εἰπεῖν, σελοικισμὸν τοῦτον « ἀλλ' ὁ ἐπικριτὴς αὐτοῦ εὐ-
μενῶς πάνυ προσποιούμενος ἄγνοιαν, ἂν τοιοῦτος μέλλων
σώζῃται εἰς τοῦ λαοῦ τὸ στόμα κλ. » Ὅτι ὁ ἂν ἐν-
ταῦθα δὲν εἶναι ὑποθετικὸς, ἀλλ' ἐκφράζει τὸ ἀντικείμενον
τῆς ἀγνοίας, τελῶν τὰ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ συνδέσμου
εἰ, τοῦ λατινικοῦ an, τοῦ γερμανικοῦ ob. (εἰ μὲν δὴ
δίκαια ποιήσω, οὐκ οἶδα. Ξεν. Ἀνάβ. 1, 3, 5. εὖ
πράττοντες οὐκ οἶδ' εἴ ποτ' ἂν εὖ φρονῆσαι ἠθέλησαν.
Δημοσθ. περὶ Ῥόδ. ἐλευθ. σελ. 195, 1, «Nescio AN...
possim dicere (Cic. pro Sig. 9). Aristotelem...
haud scio AN recte dixerim principem philosopho-
rum (αὐτ. Finn. 5. 3.). 'Ομοίως Ich wusste nicht OB
es Dir lieb seyn würde' ἀλλὰ καὶ πρὸς ὀριστικὴν
Ich weiss nicht OB es Dir lieb seyn wird.)) τοῦτο
παντὶ που δῆλον. Ἀλλὰ τότε μόνον τὴν ὀριστικὴν μεταχειρι-
ζόμεθα ἐν τῇ ἑλληνικῇ οὐχὶ δέ ποτε καὶ τὴν ὑποτακτικὴν
ὥς σὺ, « προσποιούμενος ἄγνοιαν ἂν σώζῃται. » Τὸ ὀρθὸν
ἄρα εἶναι, Κ. Χρυσοβέργη, « προσποιούμενος ἄγνοιαν ἂν
σώζεται. »

39. Ἐν σελ. 59 πάλιν ξενίζει γράφων δις « εἰς τὸ πείσμα
του » καὶ « εἰς τὸ πείσμα τῶν γραμματικῶν καὶ τῶν τε-
χνογράφων διορθούμενον. » Μόνον οἱ ξένοι λέγουσι en dé-
pit des grammairiens κλ. in dispetto dei grammatici,
in spite of the grammarians (δὲν φέρομεν παράδειγμα
ἐκ τῆς γερμανικῆς, ὡς ἐκφραξούσης τὴν ἔννοιαν τοῦ εἰς
τὸ πείσμα τοῦ διὰ φράσεως πλησιεστέρας πρὸς τὴν
ἑλληνικὴν καὶ λατινικὴν wider Sprachlehrer wille=
Bis τῶν γραμματικῶν, ἢ οὐ κατὰ τοὺς γραμματικούς=
in vitis ἢ nolentibus grammaticis).

40. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ἐτύμου τῶν λέξεων ἔχετε ῥίνα λεπτοτέραν καὶ αὐτῶν τῶν μελιτταίων κυνῶν de la meilleure race. Παράδειγμα τοιαύτης περὶ τὴν ἰχνηλασίην τοῦ ἐτύμου εὐσφρησίας ἔστω πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ περιγραφή αὕτη τῆς 18 σελίδος α Δικαίως λοιπὸν τὸν ἐξήλεγγαν ὅτι ἔγραψε τὸ πρινοκόκκιον πυρινοκόκκιον, ἀπατηθεὶς ἐκ τῆς συνειθιζομένης ἐνὸςτε παρεμβολῆς ἢ παρεπιπτώσεως φωνήεντος μεταξὺ δύο συμπεπλεγμένων συμφώνων οἷον καπινός (=καπνός), ἐπίνιξε, (=ἐπνίξεν), φιτί (=φτι=αὐτί=αὐτίον=ώτίον) ὅθεν ὀμπροσφίτης. » !!! Ἐνταῦθα ῥητέον τὸ δημῶδες καὶ περιθρύλλητον δὴ τοῦτο, Μωρὲ καὶ αὐτό! Κατὰ τὴν νέαν σου μέθοδον λοιπὸν, διδάσκαλε, καὶ ὁ ψωροφύτης καὶ πολλὰ ἄλλα διόματα λήγοντα εἰς—φύτης θεωρητέα ὡς σύνθετα ἐκ τοῦ φιτί=φτι=αὐτί=αὐτίον=ώτίον!, ἐν ᾧ ὅλος ὁ κόσμος δὲν ὀνομαζει ψωροφύτην καὶ ὀμπροσφύτην μόνον τῶν ὠτίων τὴν ψώραν καὶ τὸ ἐμπύον, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἐτέρου μέρους τοῦ προσώπου. Καὶ ταῦτα πάντα εἰς τὸ πείσμα τοῦ ὀρθοῦ λόγου (invita ratione) καὶ εἰς τὸ πείσμα τοῦ Κοραῖ γράψαντος ἐν τοῖς Ἀτάκτοις (Τόμ. 4, μέρ. Β΄) ὅτι « ψωροφύτης, σύνθ. ἀπὸ τὸ ψώρα καὶ τὸ φύω, ὅθεν καὶ φύμα σημαίνει ψωρικὸν φύμα. Καὶ ἴσως παρόμοιον τι σύνθετον ἦτο καὶ ἀρχαιότερον εἰς χρῆσιν, ἐπειδὴ ὁ Ἡσύχιος λέγει «φύμα, ψώρα, κτλ.» καὶ «φύματα ψυδράκια, ψῶραι.»

41. Πολλῷ κάλλιον, Δάσκαλε, νὰ γράφης οὐχί α καὶ δὲν περιέμινες τὸν ἐπικριτὴ σου νὰ μιμηθῇς αὐτὸν » (σελ. 71) ἀλλὰ « καὶ δὲν περιέμενες νὰ μιμηθῇς τὸν ἐπικριτὴν σου, » καθὼς λέγει καὶ γράφει ὅλος ὁ κόσμος ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχαντος μέχρι τοῦ πένητος καλυβίτου (Ἐπιδ. σελ. 95).»

42. Οἱ γυμνασιάρχαι καὶ οἱ «εὐόρκως καὶ πιστῶς ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὰ χρεῖα των » καυχώμενοι, δάσκαλε, πρέπει νὰ

γνωρίζωσι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο, ὅτι τὰ ὀρθοῦ σημαντικά συντάσσονται μέλλοντι οὐχὶ τῆς ὀριστικῆς, κλλὰ τῆς ἀπαρεμφάτου. Ῥητέον ἄρα οὐχὶ ὥς οὐ ἐν σελ. 73 « ἐπομνύει δὲ ἡ μὴν κατακάσιςH πάσας τὰς γραμματικὰς πραγματείας » ἀλλὰ « ἐπομνύει δὲ ἡ μὴν κατακάσιςN πάσας τὰς . . . πραγματείας. »

43. Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ γυμνασιάρχαι δὲν γράφουσι λέξεις τσιφούτικαις κατὰ ληλίζεταί, οὐδὲ φρίσεις ἀλαμπουρναίξεις καὶς « νὰ εἰσδύσωσιν ἀκινδυνώτερον εἰς τὰ τῆς γλώσσης » ἐπειδὴ τὸ μὲν κατὰ ληλίζεταί εἶναι λέξεις τραγελαφικῶς κατὰ τὸ περὶ Δημιουργίας λέξων δημιουργημά σου δεδημιουργημένη, ὑπὲρ ἧς οὐδεμία ἀναλογία ἐτέρας λέξεως οὕτω πεπλασμένης ὑπάρχει τὸ δὲ ῥημα εἰς δύω, γραμματικώτατε Χρυσοβέργη, κληταί οὕτω — καὶ μὴ δυσανασχίτει διδασκαλούμενος (τῆς φάμπρικας σου λέξεις!) γραμματικῆς διδασκάλῃσιν, διότι εἶσαι ὅλως ἀγοῦματός καὶ ἀδιδασκάλῃτος. — Ἐνεργ. ἐνεστ. εἰς δύω, παρὰ. εἰσδύν, μέλλ. εἰσδύσαι, ἄορ. ἁ. εἰσέδυσα, ἄορ. β'. (ἔχων σημασίαν μέσου ἁορίστου) εἰσέδυν (ἀπαρ. εἰσδύναι μετοχ. εἰσδύς καὶ πλέον οὐ) παρὰ. (καὶ αὐτὸς ἔχων μέσσην σημασίαν) εἰσδέδυναι. Μόνον δὲ παρὰ τοῖς μεταγενέσθεροις εὐρίσκεται ἄορ. ἁ τῆς μετοχῆς δύναις, γινόμενης ἐκ τοῦ ἑτέρου θέματος δύνω, καὶ ἔχων ἀμετάβατον σημασίαν. Τὸ εἰς δύωσι λοιπὸν εἶναι ἁ. ἁορίστος ἔχων σημασίαν ἐνεργητικὴν, νὰ καλύψωσιν ἢ νὰ χώσωσι μέσα· ἀλλὰ τότε τίς ἡ ἔνιά σου; Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ γυμνασιάρχαι καὶ οἱ εὐόρκως καίπισῶς ἐκπληροῦντες τὰ χρέων καὶ δὴ καὶ μὴ ἀγρυπτικῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκαλοῦ μετερχόμενοι, φροντίζουσι νὰ διδασθῶσι καὶ ξηρόν τι μαθημα, κλοῦμενοι ὀρθογραφίαν, διὰ νὰ γνωρίζωσιν ὅτι τὸ συγκριτικὸν τοῦ ἀκινδυνώτερος εἶναι ἀκινδυνότερος οὐχὶ ἀκινδυνώτερος, ὡς σὺ γράφεις,

ἐπειδὴ τὸ υ τοῦ οὐσιαστικοῦ κίνδυνος, ἄρα καὶ τοῦ ἀπιρέτου ἀκίνδυνος, εἶναι μακρὸν, ἐπειδὴ ἅπαντα τὰ εἰς—υνος ὑπερδισύλλαβα ὀνόματα, ἐὰν πρὸ τοῦ υ δὲν ὑπάρχη σ, πλὴν τῶν εἰς—γυνος ληγόντων, ἔχουσι τὸ υ μακρὸν, οἷον βόθυνος, κίνδυνος, λάγυνος, κλ.

44. Καὶ ἄλλη λέξις τῆς δημιουργικῆς φάμπρικας ἐν σελίδι 76 ἱπποφορβή!!!

45. Ἐν σελίδι 77 γράφεις « ἔνεκεν τοῦ ὁποίου » καὶ ἐν σελίδι 82 « πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὁποίου » καὶ ἐν σελίδι 83 πάλιν « ἔνεκεν τοῦ ὁποίου » Δὲν λέγομεν περὶ τῶν κακώχων α ὁ ὁποῖος, τοῦ ὁποίου » Ὁ κακόμοιρος Σούτσος μυριάκις ἰδρώσεν ἕως νὰ ἐκβάλῃ τῆς γλώσσης τὰ κακέμφτα ταῦτα « ὁ ὁποῖος, ἡ ὁποία κλ. », καὶ σὺ εἰς τὸ πείσμα τῶν τόπων ὑπὲρ τῆς ἀναστάσεως τῆς γλώσσης μόχθων του τὰ μεταχειρίζεσαι ἀκόμη! Ἀλλ' ἔστω· εἶσαι κύριος νὰ γράφῃς ὅπως θέλεις. Ἀφίνομεν τὸ ὅτι μεταχειρίζεσαι ἀδιαφόρως τὸ ἔνεκα καὶ ἔνεκεν, ὡς τὸ μὲν ἔνεκα θετέον πρὸ συμφώνου τὸ δὲ ἔνεκεν πρὸ φωνήεντος, ἐπειδὴ ὁ κανὼν οὗτος δὲν εἶναι ἀπαράδατος· ἀλλ' ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ οὐδέποτε ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἐπιτάσσεται, ὡς ἐν τῇ γαλλικῇ (à cause duquel, au sens duquel κτλ.), καὶ μάλιστα ἐν τῷ τῷ ἔνεκα οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς ἐπιτάσσουσιν, οὐ μόνον ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας (« οὐπὲρ ἀφίγμην ἔνεκα » Λουκιαν.) ἀλλὰ καὶ ἄλλης λέξεως προηγουμένης, οἷον « λόγου ἔνεκα, πέρας ἔνεκα, ἐμοῦ γε ἔνεκα » κλ.

46. Καὶ πάλιν ἀηδὴς γαλλισμὸς ἐν σελίδι 83 α ἄφες ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ κατὰ μέρος τοὺς σοφοὺς » ὕπερ ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ « laisse à part en ce cas les savans » (!!!)

47. Ἐν σελίδι 84 γράφεις « καταβαίνοντες εἰς τὸν ἄδην, βλέποντες ἕνα τὸν ἄλλον (= l' un l' autre) » οὐδένα λόγον ποιούμενος τῶν ἰδρώτων καὶ μόχθων τοῦ κυρίου Σούτ-

σου, προτρέψαντος, προτρέποντος, καὶ προ τρέψοντος τοῦς Ἕλληνας εἰς τὴν ἀποβολὴν αὐτῶν.

48. Τὸ ἀνέχομαι, Κύριε Χρυσοβέργη λαμβάνει δύο αὐξήσεις καὶ οἱ γνωρίζοντες γράμματα γράφουσιν ἡνε-
χ ε τ ο, οὐχί, ὡς σὺ ἐν σελίδι 85, ἀνείχετο (!)

49. Ἑλληνιστί δὲν λέγομεν « ἐπιλαμβάνεται τῶν λόγων αὐτοῦ ἑκατέρω τῶν χειρῶν αὐτοῦ » ἀλλὰ « ἐπιλαμβάνεται τῶν λόγων αὐτοῦ ἑκατέρω τῶν χειρῶν » ἄνυ τῆς ἀντωνυμίας αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ὁμοῦς μεταχειρίζομενος τὴν ἀντωνυμίαν σολοικίζεις, τὴν ἀναφορικὴν ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς (ἑαυτοῦ ἢ αὐτοῦ) λαμβάνων. Τοιαύτη δὲ κατάχρησις τῶν πλαγίων πτώσεων τῆς ἀναφορικῆς ἀντὶ τῶν τῆς αὐτοπαθοῦς, ὑπάρχει κατακόρως πολλαχοῦ τοῦ βιβλίου, καὶ θε συνήγομεν πλεῖστα παραδείγματα, ἐὰν ἡ ὑπομονὴ ἡμῶν εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν σολοικισμῶν καὶ βαρβαρισμῶν τοῦ ἐπιδοσπίου σου μὴ ᾖ ὅλως ἐξηντημένη.

50. Πάλιν ἀναπόδοτος μένει ὁ μὲν τῆς ἐν σελίδι 90 φράσεως ταύτης. « Καὶ τσαῦτα μὲν περὶ τῆς συνθέσεως τῶν ἐλληνικῶν λέξεων καὶ τοῦ τονισμοῦ τῶν συνθέτων, ἔλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὰ ... »

51. Ἀλλ' ἐν σελίδι 91 ἀπαντῶμεν πάλιν περίοδον Ξενοφώντειον, μέλι καὶ γάλα ἀποστάζουσιν τὴν ἐξῆς « τούτων ἕνεκα προβῶμεν ἐν τῇ χαώδει τυχῆ καταστάσει παρὰ μελοῦντες καὶ τοῦ μορίου Καί τοι, ὅπερ, ἐν ᾧ οἱ τεχνογράφοι ἅπαντες λέγουσιν ὅτι μόνῳ ἀπολύτῳ λόγῳ (ἢ ἐγκλίσει ὀρθῇ) συντάσσεται, τὸ δὲ Καί περ μετοχῇ, ὁ καλὸς μας γραμματοφάγος δις μόνον μετεχειρίσθη κανονικῶς ἐν ἀπάσῃ τῇ συγγραφῇ αὐτοῦ τὸ Καί τοι μετ' ἐγκλίσεως ὀρθῆς, ἀπανταχοῦ δ' ἐν τοῖς λοιποῖς μεταχειρίζεται αὐτὸ μετὰ μετοχῆς. » Ἐνταῦθα εἰ πρῶτον καὶ τί δευτέρον νὰ θαυμάσωμεν; Ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα εἰς τὰ κινήσεως σημαντικὰ ῥήματα ἐπιτάσσει τὴν

εις μετ' αἰτιατικῆς· ἀλλ' ὁ Χ. εἰς τὸ πεῖσμα τῆς ἐλληνικῆς γραμματικῆς γράφει « προβῶμεν ἐν τῇ χαώδει. » Ἀλλ' ἔστω· ἡ ζημία πάλιν εἶναι μικρά· ἡ ἀναφορική ὁμως ἀντωνυμία ὅπερ ποῦ ἀποδίδεται, ἐπειδὴ τῇ ἀληθείᾳ ἡμῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ εὐρωμεν διέξοδον ἐν τῇ χαώδει ταύτῃ περιόδῳ « παρχμελοῦντες τοῦ μορίου καί τοις ὕπερ, . . . ὁ καλὸς μας γραμματοφάγος . . . μετεχειρίσθη τὸ Καί τοι . . . »

52. Προκειμένου ὁμως περὶ καλλιπεείας, θὰ ἡδικοῦμεν πολλαχῶς τὸν κύριον Χρυσοβέργην, ἐὰν μὴ ἀνεφέρομεν καὶ τὴν ἐξῆς περικοπὴν, ἐν ᾗ πλὴν τῆς γραμματικῆς καὶ λογικῆς ἀκριβεῖας καὶ λαμπρότητος, ἔχουσιν οἱ ἀναγνώσται καὶ δεῖγμα μικρὸν τῆς χρηστολογίας, ἥτις ἐπικρατεῖ ἐν ὕλαις σχεδὸν ταῖς σελίσαι τοῦ Ἐπιδορπίου. « Καὶ διὰ τὰ προειρημένα πάντα καὶ διὰ τὴν τῆλικ αὐτὴν σου ἀμάθειαν περὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς, παρχαράκτα τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης κάπηλε, δίκαιον εἶναι καὶ συμφέρον καὶ πρέπον, ἂν οἱ τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν ἐκτετατημένοι τῆς γλώσσης εὐνοχιστὰὶ διωπῆσωσιν, ἕκαστος τῶν Ἑλλήνων ἰδιώτης τε καὶ πολιτεύμενος, αὐτὰ τὰ βουλευτικὰ σώματα νὰ ἀνεγέκωσιν ὅπου δέον, νὰ ἀπαιτήσωσι, νὰ προνοήσωσιν ὑπὲρ τῆς ψευδοδιδασκαλουμένης τὴν πάτριον γλῶσσαν ἐλληνικῆς νεότητος, ἣν οἱ περὶ σὲ σφοδροὶ ὄντες καὶ πολλοὶ καὶ συντεταγμένοι περὶ σοῦ λέγοντες, καθιστῶσιν ἡμετέρας τῆς πατροκτόνου ἡμιμαθείας σκευὴ ἄδικα, ἀλλ' ἀπίθανα πρὸς τοὺς ἑτερονομουμένους ὁμοθετεῖς ἡμῶν κατὰ παντὸς τῶν Μουσῶν παρ' ἡμῖν ἐνδικιτήμητος μεταγίζοντα περὶ παιδείας, περὶ ἠθικῆς καὶ περὶ θρησκείας ἐπιχειρήματα. » Ἀνάθεμα εἰς τὴν ἔννοιαν, ἣν εἶναι δυνατόν νὰ πορισθῇ τις ἐκ τῶν συνωνυλευμένων καὶ συμπεπογκνωμένων τούτων παχίων ῥημάτων !

53. Ἀλλ' ἀναγκαῖον καὶ ἕτερον παράδειγμα καλλιπερίας « πεποιθᾶμεν (σελ. 95) δὲ ὅτι λαμπαδηφοροῦντος τὸ ἔθνος ἡμῶν τοῦ νῦν Πρωθυπουργοῦ, δὲν θέλομεν ἔχει τὰς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἱστορουμένης βουλᾶς, ἀλλὰ Βουλᾶς ἐξασκούσας αὐτεξουσίως τὰ κυριαρχικὰ αὐτῶν δίκαια, κηδομένας τῆς ἐλληνικῆς εὐκλείας, ὑπὲρ ἧς ὡς σωτήριον σκάφος τῆς κρίματιν οἷς οἶδε Κύριος κλυδωνιζομένης πατρίδος μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ προσεληθῆ ὁ εἰρημένος ἀνὴρ, ὅστις μιμούμενος τοὺς προαπελθόντας συνάρχοντας καὶ συναγωνιστάς αὐτοῦ, θέλει δικαιοῦσαι τὴν περὶ αὐτοῦ καθολικὴν ὑπόληψιν οὐδαμῶς ανεχόμενος νὰ κωπηλατηθῇ ἐναντίον τῆς κλήσεως αὐτοῦ, οὐδ' ἐπιτρέπων οὐδεμίαν τοιαύτην ἐπιτέχνησιν ὥστε νὰ μεταποιηθῇ τὸ σωτήριον σκάφος εἰς πειρατικὴν κατὰ τοῦ ἀναπτυσσομένου ἐλληνικοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ βασιλικοῦ αὐτοῦ θρόνου καταγωγίδα. » Καὶ ἐνταῦθα ἀποροῦμεν πῶς πρῶτον καὶ τὸ δευτέρον νὰ θυμάσωμεν. Πρῶτον, κύριε Χρυστοβέργη, τὸ λαμπαδηφορῶν, εἶναι οὐδέτερον, ὥστε ἡ αἰτιατικὴ τὸ ἔθνος κῆται ἄνευ ἀνάγκης ἢ τοῦλάχιστον δὲν σημαίνει τίποτε· ἔπειτα τὸ « Βουλᾶς ἐξασκούσας αὐτοδικαίως τὰ κυριαρχικὰ αὐτῶν (γρ. αὐτῶν) δίκαια » εἶναι πάλιν γαλιλισμός. Ἐξασκῶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ σημαίνει γυμνάζω ἐξασκῶ τὰ δίκαια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σημαίνει ἄλλο τι ἢ γυμνάζω τὰ δίκαια, ὅπερ δὲν σημαίνει τίποτε. Μόνον οἱ Γάλλοι λέγουσι *exercer ses droits*. Ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐρωτήσης ἴσως « πῶς λοιπὸν πρέπει νὰ μεταφράσωμεν τοῦτο τὸ *exercer ses droits*. ; » ὅπως δὲ ποτε ἄλλως ἀποκρινόμεθα, μόνον οὐχὶ ἐξασκεῖν τὰ δίκαια, τόσῳ μάλλον, ὅσω οὐδ' ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν μεταχειριζόμεθα ἀνάλογον φράσιν. Πρῶτον μὲν οἱ Ἴταλοι δὲν λέγουσιν *essere i tare i suoi diritti*, ἀλλὰ *valersi dei suoi diritti*. ἔπειτα

δὲ καὶ οἱ Γερμανοί, μεταχειριζόμενοι τὸ ueben καὶ πλέον
 τούτου τὸ ausueben μεταφορικῶς μετ' ἀντικειμένων ἀφη-
 ρημάτων (οἷον ueben καὶ κάλλιον ausueben eine Kunst,
 Tugenden, κτλ. ἀπαρallάκτως ὡς καὶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ
 ἀσκεῖν (οὐχὶ ἐξασκεῖν) τέχνην, ἀρετὴν, λόγους,) λέγουσι μὲν
 καὶ sein Recht ausueben, ἀλλὰ κάλλιον συνηθέσσερον sein
 Recht geltend machen, ὅπερ θαυμασιωτάτην ἔχει ἀναλο-
 γίαν πρὸς τὸ Ἰταλικὸν valersi dei suoi diritti. Διαφόρως δὲ
 τούτων πάντων ἔλεγον οἱ Ῥωμαῖοι, ὧν πλεῖστον λόγον ποιη-
 τέον, προκειμένου περὶ δικαίου. Ὁ Κικέρων γράφει πάντοτε
 « Jure uti » ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ καὶ παρὰ τοῖς
 ἀρχαίοις Ἕλλησι « χρῆσθαι τῇ δίκῃ » ὅπερ καὶ ἡμεῖς κάλ-
 λιστα θέλομεν πρὶν παραδεχόμενοι καὶ γράφοντες « με-
 ταχειρίζομαι τὰ δίκαια ἢ τὰ δικαιώματά μου » ἡ αποιοῦ-
 μαι χρῆσιν τῶν δικαίων μου ἢ τῶν δικαιωμάτων μου »
 ἀποσκορακίζοντες δὲ τὸ φραγκικὸν « ἐξασκῶ τὰ δίκαια. »
 Δὲν ἀναφέρομεν τὴν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εὐχρηστον φράσιν
 « μὴ εἶκειν τῶν ἑαυτοῦ δικαίων » ἐπειδὴ αὕτη ἀναλογεῖ
 μᾶλλον πρὸς τὸ « jus suum persequi » καὶ ἄλλας πολλὰς
 τοιαύτας μᾶλλον ἢ ἥτιον ἀφελτώσας τῆς ἀκριβοῦς ἐννοίας
 τοῦ exercer ses droits, ἀλλὰ πάλιν προτιμωτέρας
 πάντοτε τῆς πιστῆς μεταφράσεως. Εκτός δὲ τούτων, εἴαν μὴ
 ὑπάρχῃ ἄλλη ὁδὸς ἀπεφυγῆς τοῦ ξενισμοῦ, συγγνωστὰ ἢ
 χρῆσις οὐχὶ τοῦ ῥήματος ἐξασκῶ, ἀλλὰ τοῦ ἀσκῶ,
 ἐπειδὴ μόνον τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ ἔχῃ τινὰ ἀναλογίαν
 (ἀσκῶ ἀρετὴν, τέχνην, κτλ.=exercere artem, κτλ.)
 πρὸς τὸ exercer ses droits.

Ἀλλὰ μὴ μόνον τὸ καλὸν τοῦτο τοῦ ξενισμοῦ ἔχῃ ἡ
 φράσις αὕτη; Οὐδὲ ποιητικῶν παρομοιώσεων ἀμοιρεῖ τὸ
 ξενοφώντειον καὶ θουκυδίδειον, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἂν θέλῃ τις,
 πρότυπον τοῦτο τῆς καλλιτελείας αὐτῆς (τῆς ἐλληνικῆς
 εὐκλείας) ὡς σωτήριον σκάφος τῆς . . . κλυδωνιζομένης πα-

τρίδος μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ (τίνι αὐτῇ;—θεβαίως τῇ πα-
τρίδι, ὥστε, φαίνεται—διότι ῥητῶς δὲν τὸ λέγει—ὅτι ὁ
X. καὶ τὴν πατρίδα παρομοιάζει μὲ ἕτερον σκάφος) προσε-
κληθῇ ὁ εἰρημένος ἀνὴρ, ὅστις... θέλει δικαίῳσι τὴν
περὶ αὐτοῦ... ὑπόληψιν, οὐδαμῶς ἀνεχόμενος νὰ κωπη-
λατηθῇ ἐναντίον τῆς κλήσεως αὐτοῦ. » ὥστε ὁ K. Μαυ-
ροκορδάτος (ὁ εἰρημένος ἀνὴρ) παρομοιάζεται μὲ σκάφος
καὶ τὸ σκάφος τοῦτο, ὁ Μυροκορδάτος δηλ, οὐδόλως θέ-
λει ἀνεχθῇ νὰ κωπηλατηθῇ ἐναντίον τῆς κλήσεως αὐτοῦ!!!
Ἄν δύναιται ὁ ἀναγνώστης, « ἄς μὴ ἐκφωνήσῃ ὁ *soavitas*
o concinnitas !!! »

54. Ἐν σελ. 99 γράφεις « ἀπηύδῃσα... νὰ ἐρευνήσω...
τὸ σύγγραμμά σου, ὅπως ἐπεκτείνω τὴν ἀνασκευὴν τῶν με-
γαλοῤῥημοσυνῶν σου » Καὶ τῶν σφαλμάτων τῆς προτά-
σεως ταύτης τί πρῶτον καὶ τί δεύτερον νὰ ἐξελέγξωμεν,
καὶ ταῦτα ἀφ' οὗ ἀπηύδῃσα μὲν ἐξελέγχοντες
τὴν ἀμάθειάν σου; Καὶ τῇ ἀληθείᾳ οὐδεμιᾶς τῶν λέξεων,
ἃς μεταχειρίζεσαι, τὸν νοῦν ἐνόησας, ὡς φαίνεται, οὐδὲ
κατιώρθωσας; ἀκόμη νὰ ἐνόησας τῶν διαφορῶν ἐγκλίσεων καὶ
τῶν διαφορῶν μορίων τῆς φύσεως, καὶ ταῦτα ἐγγεγρακῶς
τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ὡς τε ἀνάγκη
πάλιν νὰ διδαχθῇς καὶ ἄλλο μάθημα γραμματικῆς παρ'
ἡμῶν. Καὶ πρῶτον μὲν, δάσκαλε, τὴν ὑποτακτικὴν μετὰ
τοῦ νὰ ἢ ἐτέρου ἁρμοδίου συνδέσμου μεταχειρίζεται ὁ
κόσμος ὅλος, ὅταν θέλῃ νὰ σημάνῃ πρᾶγμα μὴ τελεσθὲν
ἤδη, οὗ τινος τὴν τέλεσιν θέλει, ἐπιθυμεῖ, εὐχεται, ἐπιτάτ-
τει κτλ. ὁ λαλῶν ἢ γράφων διὰ τοῦτο καὶ οἱ γραμμα-
τικοὶ τὴν μὲν ἐγκλισιν ταύτην ὠνόμασαν ὑποτακτι-
κὴν, ὡς τοιούτων ἐννοῶν (θελήσεως, ἐπιθυμίας, κτλ.)
δελωτικοῖς συνδέσμοις ὑποτασσομένην, τὰ δὲ περὶ ὧν ὁ
λόγος ῥήματα ὑπηρετικά. Τῆς φύσεως δὲ τοῦ ἐκ ῥημάτων
ἐξηρητημένου ἀπαρεμφάτου διττῆς οὗτης, ἢ δηλοῦσης ἐννοίας

ἥ τὴν πραγματικώτην θέλει, ἐπιθυμεῖ κλπ. ὁ λαλῶν καὶ γράφων, ἡ ἐξηγοῦσινς ἔννοιαν ἥς ἡ πραγματικώσις λέγεται, ἀναφέρεται, βεβαιοῦται κτλ. ὅτι ἐτελέσθη ἤδη, διττὴ ὑπάρχει καὶ τῆς ἀπαρεμφάτου καὶ ἡ προσηγορία καὶ ἡ ἀνάλυσις. Ἦτοι τὰ μὲν τούτων, τετελεσμένην τὴν ἔννοιαν δηλοῦντα, καλοῦνται εἰδικὰ καὶ ἀναλύονται διὰ τοῦ ὅτι καὶ τῆς ὀριστικῆς, τὰ δὲ καλοῦνται τελικὰ καὶ ἀναλύνονται ἐν τῇ καθομιλουμένῃ διὰ τοῦ νὰ καὶ τῆς ὑποτακτικῆς. Ἰπάρχουσι δὲ τάξεις τινες ῥημάτων ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ χρῆζουσαι οὐχὶ ἀπαρεμφάτου, ἀλλὰ μετοχῆς ἥτις, ὡς ἡ αὐτὴ κατὰ φύσιν οὐκ αὐτῇ ἀπαρεμφάτῳ δέχεται καὶ τὴν αὐτὴν προσηγορίαν, εἰδικὴ μετοχὴ καλουμένη. Τὸ ῥῆμα ἀπαυδῶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἔχει τρεῖς σημασίας τὰς ἐξῆς. 1) τὴν ἐκ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως πηγάζουσαν βωβαίνομαι, καὶ τότε τὸ ῥῆμα οὐδεὶς χρῆζει συμπληρώματος. 2) ἀπαγορεύω, ἥτοι ἐμποδίζω διὰ λόγου, ὅτε ὡς ὁ πῶς ἐκδὼν χρῆζει ἀπαρεμφάτου, ὅπερ ἐν τῇ ἀπλῇ γλώσσῃ ἀναλύεται διὰ τοῦ νὰ καὶ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ 3) τὴν μόνον καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον εὐχρηστον ἔννοιαν ἀπαυδῶ, ὅτε συντάσσεται πρὸς εἰδικὴν μετοχὴν. Ὅτι δὲ ἡ πρὸς μετοχὴν αὕτη σύνταξις δὲν καθιερώθη εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε παρὰ τοῖς Ἕλλησι συγγραφεῦσι φανερόν· διότι φυσικῶς τῷ λόγῳ πρῶτον μοχθεῖ τις καὶ ἔπειτα κουράζεται καὶ ἀποκάμνει ἥτοι ἀπαυδᾷ. Πλὴν δὲ τούτου, ἐπειδὴ, διὰ νὰ ἀποκλύμῃ τις, χρειάζεται νὰ πράξῃ οὐχὶ ἄπαξ, ἀλλὰ πολλάκις, ἔπεται ὅτι καταχρηστικῶς μόνον εἶναι δυνατόν νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν ὀριστὸν (τὸν σημαίνοντα τὸ ἄπαξ γεγνημένον) τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος εἰδικῆς μετοχῆς, κυρίως δὲ καὶ ὀρθῶς πρέπει νὰ συντάσσωμεν τὸ ἀπαυδῶ καὶ τὰ σύστοιχα αὐτῷ ῥήματα πρὸς ἐνεστώτα, οὐχὶ πρὸς ὀριστὸν τῆς μετοχῆς. Μετὰ τὴν παρεκκλιστικώτερον παρεμβληθεῖσαν ἀνάπτυξιν ταύτην ἐλπίζομεν ὅτι ἐπίσθης, Κ. Χρυσο-

βέργη, ὅτι ὅλως ἀλχημπουρνάϊκη εἶναι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος·
 πρότασίς σου α ἁ π η ὕ δ η σ α ν ἄ ἐρευνήσω λεπτομερέστερον
 τὸ σοφὸν σύγγραμμά σου.» Ἀλλὰ πλὴν τούτων, τί σημαίνει
 ἡ ἀμέσως ἐπιφερομένη τελικὴ πρότασις α ὅ π ω ς ἐ π ε κ -
 τ ε ῖ ν ω τὴν ἀνασκευὴν τῶν μεγαλοῤῥήμοσυνων σου καὶ τὴν
 ἐξέλεγχον τῆς ἀγρχιματωσύνης σου; Ὅπως ἔχει ὁ λόγος,
 οὐδὲν ἄλλο ἐννοεῖ τις εἰ μὴ ὅτι « ἀπηύδησας νὰ ἐρευνήσης »
 πρὸς οὐθέν· ἄλλον σκοπὸν ἢ « ὅπως ἐπεκτείνης τὴν ἀνα-
 σκευὴν »· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶχες, νομιζομεν, κατὰ νοῦν νὰ
 εἴπης· περὶ τούτου ἡ σειρά τοῦλάχιστον τοῦ λόγου μᾶς
 πείθει.

54. Παρκαλείποντες πολλὰ ἄλλα σόλοια καὶ ἀσύντακτα
 καὶ ἀνόητα τῆς αὐτῆς πελίδος, καὶ μένον ἀναγέροντες τὸ
 ἄνοστον παίγιον τῶν λέξεων τὸ ἐν τῇ φράσει παύτη α ὅ -
 πως ἴδης καὶ ἕτερα παραδείγματα δείγματα
 τῆς παχυλῆς ἀμαθείας σου τρανώτατα » μεταβαίνομεν εἰς
 τὴν σελίδα ἐκατοστήν ὅπου γράφεις « πεπεισμένος
 ὢν, » ἐνῷ ἡ λέξις « πεπεισμένος » οὕσα ἦδη μετοχὴ λαμ-
 βάνει ὡς προσδιορισμὸν καὶ ἑτέραν μετοχὴν τὴν ὦν! Ἔστω
 καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις δείγμα τῆς πολλῆς γραμμα-
 τωσύνης τοῦ Δασκάλου!

55. Καὶ ἐν τῇ σελίδι 101 σύνταξις τῆς μόδας α ν ἄ
 π κ ρ α τ ε θ ῇ ἘΝ τῇ γεμούσῃ τρυπέῃ τοῦ γραμματοράγου!

« Μακρὰ τινοὶ ἀνχηνώσκοντες, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ
 βιβλίου ἀγραφοὶν παρδείξαντες, θορρεῖτε, ἔφη Διογένης,
 ἄνδρες, γῆν ὀρώ. » Τὸ θαρρύντικόν τοῦτο λόγιον λέγομεν
 καὶ ἡμεῖς πρὸς τοὺς ἐπιεικεῖς ἡμῶν ἀναγνώστας, οἵτινες
 ἔσχον τὴν ὑπομονὴν νὰ μᾶς ἀκολουθήσωσι μέχρι τέλους
 τῶν παρατηρήσεων τούτων· « Θαρρεῖτε, ἀναγνώσται, γῆν ὀ-
 ρώμεν » ἐφάνη τέλος πάντων ἡ ξηρὰ! ἰδοὺ ἐφθάσαμεν καὶ

εἰς τὴν 101 καὶ τελευταίαν σελίδα τοῦ Ἐπιδιορπίου. Καὶ τῆς σελίδος ταύτης τῆς ἐσχάτης τὸ περιεχόμενον ἀφ' οὗ ἀντιγράφωμεν εἰς δειγμα τῆς Δονκισσωτικῆς παλαυροκοπίας τοῦ Κ. Χρυσοβέργη, θέλομεν καταπαύσῃ τὸν λόγον. Ἐν τῇ σελίδι λοιπὸν ταύτῃ ὁ Κ. Χρυσοβέργης ἔχει τὴν ἀναίδειαν νὰ προκαλῇ τὸν Κ. Ἀσώπιον εἰς φιλολογικὴν μονομαχίαν, κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. α Νὰ κλεισθῶμεν ἀμφοτέρωι εἰς δωμάτιον ἄνευ βιβλίου ἢ οἰουδήποτε λεξικοῦ εἴτε ὑπὸ μάλῃς εἴτε ἐν θυλακίῳ, ἔχοντες δὲ μόνον χαρτίον καὶ μέλιν νὰ γράφωμεν ἐντὸς ὥρισμένου χρόνου ἔν τε τῇ καθομιλουμένῃ καὶ τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ γλώσσῃ οἰουδήποτε καὶ ἂν παρακληθῆις πρότείνῃ ὁ τυχὼν λόγιος ἢ ιδιώτης· ἐκατέρων ἡμῶν ἡ συγγραφή (ἐνὸς γραφικοῦ τοῦλάχιστον φύλλου) τετυπωμένη καὶ υπογεγραμμένη ὑπ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ἢ ἀποσταλῇ εἰς ποῖον; Μόνος ὁ διδάσκαλος Κ. Οἰκονόμος· εἶναι ἀρμόδιος κριτής· διότι αὐτὸς καὶ μόνος· εἶναι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης κάτοχος καὶ ταμίας καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ (ἃς τὸ εἰπώμεν καὶ ἃς ἦναι κ' ἐντροπὴ) ὀφείλει ἕκαστος τῶν ἐν Ἑλλάδι φιλολόγων νὰ κλίνη γόνυ. • Περὶ πάντων τούτων κρίνομεν ὅλως περιττὸν νὰ εἰπωμέν τι, ἐπειδὴ πεπεσμεθα ὅτι πᾶς τις ἀναγινώσκων ταῦτα μετὰ πρὸς τὰς γελοίας ταύτας ἀξιώσεις τοῦ πτωχοῦ γραμματοδιδασκάλου, καὶ οἰκτεῖρει τὸν ἄθλιον τοῦτον οἰηματίαν εἰς τοσοῦτον ἀναιδεῖας ὑπὸ φθορίου καὶ δοκησιοφίης ἐκτραχηλισθέντα· ἔν τι μόνον ἐφάνη ἡμῖν ὅλως ξενήκουστον καὶ ἄπορον! Τιμῶμεν καὶ σεβόμεθα τὸν γέροντα Οἰκονόμον καὶ διὰ τὴν πολυμάθειαν καὶ διὰ τὴν ἑλληνικὴν καλλιτέλειαν, ἥτις, καίπερ ἀναρμόδια πρὸς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς γλώσσης, ἐπανθῇ ἐν ἅπασιν αὐτοῦ τοῖς συγγράμμασιν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο αὐτὸς καὶ μόνος· εἶναι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης κάτοχος καὶ ταμίας, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ὀφείλει ἕκαστος τῶν ἐν Ἑλλάδι φιλολόγων νὰ κλίνη γόνυ!!! ο Δόξα

τῷ Ἀγίῳ Θεῷ ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσι πολλοὶ οὔτινες, καὶ περ μὴ ἑλληνίζοντες ὡς ὁ Οἰκονόμος, διότι θεωροῦσι τοῦτο, ὡς ἀνωτέρω εἵπομεν, ἀναρμόδιον πρὸς τὴν σημερινὴν κατὰστασιν τῆς γλώσσης, ἔχουσιν ὁμῶς φιλολογικὴν καὶ πολυμαθεῖαν καὶ κρίσιν καὶ πείραν ἀσυγκρίτῃ τῷ λόγῳ πλείονα καὶ μείζονα τῆς τοῦ Κ. Οἰκονόμου. Οὐ μόνον δὲ οἱ φιλόλογοι οὗτοι δὲν κλίνουναι γένου, εἵμεθα θέσαιοι περὶ τούτου, ἐνώπιον τοῦ Κ. Οἰκονόμου, ἀλλὰ πολλοὶ αὐτῶν (ιδίως δὲ τῆς, δι' ἀλλίστα δύναται νὰ μάθῃ ὁ Κ. Χρυσεβέργης, ἀναδιφῆσας τὰ φύλλα τοῦ λογίου Ἑρμοῦ) καὶ κατετρόπωσαν αὐτὸν μετὰ βραχείας τινος ἐκ τοῦ συστάδην συναφθείσας φιλολογικῆς μάχας.

Εἰς τῶν παλαιῶν διδασκάλων τοῦ ἡμετέρου Γένους ἦτο καὶ Δωρόθεος ὁ Μυτιληναῖος, ὅστις ὑπάρχει συγγραφεὺς, πλὴν τινῶν ἄλλων, καὶ Θεματογραφίας τινος Ἑλληνικῆς. Ὁ γραμματικὸς οὗτος τοσαύτης παρὰ τοῖς συγχρόνοις αὐτῷ ἀπῆλαυνεν ὑπολήψεως ἐπὶ τῇ καλλιπείᾳ αὐτοῦ, ὥστε καὶ πρὸς τὸν Θουκυδίδην νὰ παραβάλληται καὶ Ξενοφῶντα. Περὶ τούτου πρῶτος, καθ' ὅσον ἡμεῖς γνωρίζομεν, ἔγραψεν ὁ λόρδος Βύρων ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἀρόλδειον Περιήγησιν σημειώμασιν αὐτοῦ τὰ ἐξῆς. « Δωρόθεος ὁ Μυτιληναῖος, Ἀριστοτελικὸς Φιλόσοφος. Ἐφημίζοντο πολὺ τὰ Ἑλληνικὰ αὐτοῦ συγγράμματα καὶ ἐκρίνετο αὐτὸς ὑπὸ τῶν νεωτέρων (παρατίθημι τὰς λέξεις τοῦ Μελετίου) « μετὰ τὸν Ξενοφῶντα καὶ Θουκυδίδην ἄριστος Ἑλλήνων ». Προσθετέον δὲ τούτοις, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Ἑλληνός τινος, λίαν εἰδήμονος, περὶ τὰ τοιαῦτα, ὅτι ἦτο τοσοῦτον περίφημος παρὰ τοῖς ὁμοεθνήσιν αὐτῷ, ὥστε συνειθίζον οὗτοι νὰ λέγωσιν ὅτι, ἂν ἔλειπεν ὁ Ξενοφῶν καὶ ὁ Θουκυδίδης, ὁ Δωρόθεος ἦτο ἱκανὸς νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν » (Dorotheus of Mitylene an Aristotelian philosopher: his Hellenic works are in great

repute, and he is esteemed by the moderns (i quot the words of Meletius) «μετὰ τὸν Θουκυδίδην, καὶ Ξενοφῶντα ἀριστερὶς Ἑλλήνων» I add further, on the authority of a well-informed Greek, that he was so famous amongst his countrymen, that they were accustomed to say, if Thucidides and Xenophon were wanting, he was capable of repairing the loss.—The Complete works of Lord Byron. Frankfort. 1846. Appendix to the Canto II. τοῦ Childe Harolds Pilgrimage ἐν τῇ List of Romaine Authors σελ. 117.). Καὶ ταῦτα μὲν ἔγραψεν ὁ Δόρυδος Βύρων, ὅστις ἐγνώριζε τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν φιλολογίαν, ὅσον γνωρίζει ὁ Κ. Χρυσοβέργης τὴν ἑλληνικὴν γραμματικὴν. Ἀλλ' ἴδωμεν τί ἔγραψεν ἡ νεωτέρα Κριτικὴ, ἢ τὴν ὀρθὴν λόγον καὶ τὴν μετ' ἐπιστασίας μελέτην τῶν συγγραμμάτων ποιεῖσά μενὴν ὀδηγὸν καὶ authority, οὐχὶ a well-informed Greek, ὅστις πάντως φαίνεται νὰ ᾖ ὁ ἀπειροκαλὸς τις γραμματικὸς καλόγηρος, tale quale Δωρόθεος. «Δωρόθεος ὁ Μυτιληναῖος ἐδίδαξεν ἐν τῷ σχολείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ δευτέρου ἡμιολίου τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος. Ἀλλὰ πῶς ἦτο δυνατόν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ σκότους νὰ ὑπερίχη αὐτὸς πάντων τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν Θουκυδίδην καὶ Ξενοφῶντα; Ἀναμφιβόλως ὅπως καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀμαθείας συχνὰ πυκνὰ οὐκ εὐάριθμοί τινες ἐφημιζοντο Βιργίλιοι, Κικέρωνες, Τάκιτοι κλ. Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε παχυλὴν ἀμάθειαν εἶχε νεκρωθῇ πᾶσα αἴσθησις τοῦ καλοῦ. Οὕτε τὸ ἀληθῶς λόγου ἄξιον μεγαλεῖον τῶν θαυμαστῶν ἡμῶν προπατόρων ἠδυνάμεθα τότε νὰ διακρίνωμεν, οὕτε τὴν φύσιν εὐκρινῶς νὰ κατανοήσωμεν τῆς αὐτῶν γλώσσης. Ὅλοι ἡμῶν αἱ γνώταις περιωρίζοντο εἰς τὸ ὕλι-

κὼν τῆς ἐξωτερικῆς τῆς μορφῆς· τὰ αἰσθήματα δὲ, αἱ ἰδίαι, αἱ σχέσεις, ὁ βίος τῶν προγόνων ἡμῶν ἦσαν πράγματα ξενήκουστα καὶ ἄγνωστα εἰς ἡμᾶς. Καὶ αὐτῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἡ κατάστασις εὕρισκετο εἰς βαθύτατον σκότος. Ὅστις ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ καὶ τὰς ἀπλουστάτας καὶ κοινοτάτας τῶν ἰδεῶν νὰ καταστρώσῃ ἐν τῷ χάρτῃ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς γραμματικῆς, πλὴν δὲ τούτου ἐγνώριζε νὰ συρρίπτη ἀθλίως ὁλόκληρα χωρία καὶ τεμάχια παρελημμένα ἐκ τῶν διαφορῶν, οὐχὶ μίᾳ καὶ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς συγγραφῶν, οὗτος ἦτο τότε ὁ ἐξόχως πεπαιδευμένος, ὁ ἐξόχως σοφός. Ἐὰν ὅμως τις διὰ τῆς συχνῆς ἀναγιγνώσκου τῶν ἀρχαίων συγγραφέων προσελάμβανε τὴν δεξιότητα νὰ μιμηθῇ τινα αὐτῶν, καὶ μετρίως (leidlich, γαλλ. passablement) μόνον νὰ γράψῃ, ἰδὼ εὐθὺς ἐφιλοδωροῦντο αὐτῷ μετὰ μεγίστης τῆς εὐκολίας τὰ ἐπίθετα, ὁ Θουκυδίδης, ὁ Ξενοφώντας, κτλ. ἔκ· πλὴν τούτου, εἶχεν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ τὸν Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλη, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀνεχέωσκεν αὐτοῦς, καὶ χωρὶς νὰ τοὺς ἐννοῇ, τότε δὴ τότε ἡ Κωνσταντινούπολις ἐσεμύνητο μεθ' ὑπερηφανείας ἐπὶ τῷ ὅτι, πρὸς τὴν παλαιὰν τῆς Ἑλλάδος δόξαν, ἀπέκτησε καὶ ἑὸν Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλη! Τοιοῦτος Θουκυδίδης καὶ Ξενοφὼν ἦτο πάντως καὶ ὁ Μυτιληναῖος Δωρόθεος.

Ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς θεματογραφίας, ὀλίγων τινῶν γραμματικῶν παρατηρήσεων καὶ θεολογικῶν διαιρέσεων, ὁ Δωρόθεος δὲν ἔγραψεν τι ἄλλο. Ἀλλ' ἐκ πάντων αὐτοῦ τῶν πονημάτων τούτων καταφαίνεται ὅτι ὁ ἀνὴρ οὐδὲ τοὺς συγχρόνους αὐτῷ ἠδυνήθη νὰ ὑπερβῇ. » (Id. Leukothea, eine Sammlung von Briefen eines geborenen Griechen, ueber Staatswesen, Litteratur und Dichtkunst des neueren Griechenlands, heraus gegeben

von Dr. Karl Iken. Leipzig. 1825. Erster Band S. 215 und weiter.). Ταῦτα γράφοντες οὐδόλως ἐννοούμεν νὰ παραβάλωμεν πρὸς τὸν Δωρόθεον τὸν γέροντα Οἰκονόμον· τοῦτο μόνον θέλομεν νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὸν Κ. Χρυσοβέργην ὅτι δυνατὸν «οἱ μεταγενέστεροι ἡμῶν εὐπαίδευτοί τε ἡμῶν γινόμενοι, νὰ εἴπωσιν ὅτι ἡμεῖς εἰς παρὰ φιλολογίαν ἐγεννήθημεν αὐτοῖς» τοσοῦτον ἀκρίτως καὶ μετὰ τοσαύτης εὐκολίας ὀνομάζοντες τὸν δεινὸν ἢ δεινὰ «ταμίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ summum totius Graeciae philologum» πρὸ οὗτινος πᾶς ὑποδεέστερος φιλολόγος ἐφίλει νὰ κλῖνῃ γόνυ κλ.», καὶ νὰ διαβάσωσιν ὁφέποτε ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς ἡμῶν σοφοῦ τὰ αὐτὰ προπάρια καὶ ψαλτήρια, ἅτινα διαβάζει καὶ ἡ Λευκοθέα καὶ εἰς τὸν well-informed στενοκέφαλον Greek καὶ εἰς τὸν Λόρδον Βύρωνα καὶ εἰς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Δωρόθεον.

Καταπαύοντες τὸν λόγον καλὸν νομίζομεν νὰ ἐπείπωμεν τῷ Κ. Χρυσοβέργῃ ὅσα καὶ ὁ Ἕλλην ἐκεῖνος ὁ γράψας καὶ δημοσιεύσας ἐν Μονάχῳ τὸν Μιςαγύρτην οὗτινος ἀνωτέρω ἐμνημονεύσαμεν· «Ταῦτα προτρέπομεν τὸν Κ. Χρυσοβέργην νὰ σπουδάσῃ πρότερον κατὰ τὸ παρὸν, χωρὶς γ' ἀμελῇ καὶ ἄλλα τινα ἀντικείμενα καὶ μέλιστα τὴν γραμματικὴν, καὶ ἔπειτα νὰ μὴ συγγράφῃ πάλιν Ἐπιδόρπια ἐπικριτικὰ, ἐπεὶδὴ οἱ χρυσοὶ χρόνοι τῆς φιλολογικῆς ἐν Ἑλλάδι ἀγυρτείας περῆλθον ἤδη, οὐδ' εἶναι αἱ Ἀθῆναι Σμύρνη ἢ Κωνσταντινούπολις, ὅπου ἀκινδύνως δύναται τις νὰ κόπτῃ καὶ νὰ ῥάπτῃ, summam in Philologia auctoritatem ἀξιῶν, καὶ τὰ τῆς ἐπιστήμης ἐπὶ τὸ δονκισσωτικώτερον καὶ καπηλικώτερον μετροχόμενος, ἀλλὰ γυμνασθεὶς ὀλίγους χρόνους κατὰ σειράν εἰς τὸ ὀρθῶς συλλογίζεσθαι καὶ γράφειν, τότε νὰ γράφῃ Ἐπιδόρπια μὲν περισσύτεραν μετριοφροσύνην καὶ χωρὶς κάμψαν ὕβριν»· δις καὶ τρίς καὶ ἐβδομηκοντάκις μελετῶν

προηγούμενως μετὰ πολλῆς τῆς προσοχῆς καὶ ἐπιστάσεως
τοῦ στίχου τοῦτου τοῦ Ἰουβενάκιου (Satir. VII.
328-331 et 148)

. . . . Tu saevas imponis leges,
Ut praeceptori verborum regula constet,
Ut legat historias, auctores noverit omnes,
Tanquam unguis digitosque suos. . . .

Declamare doces, o ferrea pectora Vecti!

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ.

- Σελ. 15 στίχ. 28, ἀντὶ εἰ γράφε ἢ
 » 18 » 11 » ἀκροθίνια γρ. ἀκροθινίων
 » 24 » 24 » πεδαιχρώδεις γρ. παιδαχρώδεις
 » 27 » 16 » Erster γρ. Erster
 » » » 24 » αὐτοῦ γρ. αὐτοῦ
 » 29 » 4 » πρωθυτέρων γρ. πρωθυστερίων
 » » » 26 » δέ γρ. δέν [οράσεων
 » 36 » 30 » ἐπαντήσαμεν γρ. ἀπηντήσαμεν
 » 39 » 9 » καθιστάνοντας γρ. καθιζάνοντες
 » » » 14 » προωρισμένου γρ. προωρι-σμένου
 » 42 » 12 » ἐτρέπεται γρ. ἐπιτρέπεται
 » 44 » 19 » la langue grecque exige γρ.
 la langue grecque éxige ἢ
 demande
 » » » 22 Τὸ « οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ τὰ λατινικὰ
 ἀντίστοιχα ῥήματα cogere, repetere, exigere ἔχουσι
 ποτε τὴν σημασίαν ταύτην » διόρθου οὕτως « οὐ μὴν ἀλλὰ
 καὶ τὰ λατινικὰ ἀντίστοιχα ῥήματα cogere, repetere,
 exigere, desiderare, postulare καὶ εἴ τι ἄλλο, σπανίως
 ἔχουσι τὴν σημασίαν ταύτην. »

Σελ. 45	στίχ. 5	ἀντὶ χρήζει γράττε χρήζει
»	»	25 » Τὸ « γαλλ. dès que, γερμ. wie » als διέρθου οὕτω « γαλλ. dès que μᾶλλον δὲ comme, γερμ. als μᾶλλον δὲ wie. »
»	47	» 8 » quē γρ. qui
»	»	» 9 » μέχρι γρ. μέχρι
»	49	» 17 » ὦ! τῆς ἀμαθείας γρ. ὦ τῆς ἀ-
»	50	» 1 » plutot γρ. plutôt [μαθείας!
»	51	» 11 » ἐν γρ. εἰ
»	57	» 7 » κλυδωνιζομένης γρ. κλυδωνιζομένης
»	58	» 6 » ἀλλὰ κάλλιον συνηθέστερον γρ. ἀλ- λὰ κάλλιον καὶ συνηθέστερον
»	»	» 7 » muchen γρ. machen
»	59	» 7 » παρομοιάζεται γρ. παρομοιοῦται
»	»	» 10 » ὁ soavitas γρ. ο soavitas
»	»	» 30 » δελωτικοῖς γρ. δηλωτικοῖς
»	60	» 21 » ὅτι δὲ ἡ πρὸς μετοχὴν γρ. ὅτι δὲ ἡ πρὸς εἰδικὴν μετοχὴν
»	62	» 32 » γόνυ γρ. γόνυ
»	63	» 10 » λογίου Ἑρμοῦ γρ. Λογίου Ἑρμοῦ
»	»	» 17 » αὐτοῦ γρ. αὐτοῦ
»	64	» 12 » ὅταν γρ. ἔσον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020700

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ,

(Ὁδ. Αἰόλου, Ἀριθ. 337).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

